

PŘÍRUČKA dobré praxe

Local Security - Místní Bezpečnost
Česká republika, Finsko, Estonsko

SDRUŽENÍ SPLAV

OBSAH

A. ÚVOD

PROJEKT LOCAL SECURITY	3
CÍLE PROJEKTU	3
PARTNEŘI	4
WORKSHOPY	5

B. ČESKÁ REPUBLIKA

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	9
HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR	10
POLICIE	16
ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	22
SYSTÉM DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	27
PŮSOBENÍ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ NA VENKOVĚ	29
MĚSTSKÁ POLICIE	32
ZÁŽITKY Z AKCE	33

C. FINSKO

POLICIE	35
ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	37
HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR	39
SPEK – FINSKÁ NÁRODNÍ ZÁCHRANNÁ ASOCIACE	40
POLICISTA – NEJPOPULÁRNĚJŠÍ POVOLÁNÍ	44

D. ESTONSKO

POLICIE A POHRANIČNÍ STRÁŽ	45
ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	46
HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR	48
PŘÍPRAVENOST NA KRIZE V REGIONU SOOMAA	50
PŘÍPRAVENOST NA KRIZE V ZÁPADNÍM HARJU	51
DOBROVOLNÁ POLICIE	52
SOUSEDSKÁ HLÍDKA	55
„BUĎ PŘÍPRAVENI!“ MOBILNÍ APLIKACE	57
KODEX CHOVÁNÍ V KRIZOVÝCH SITUACÍCH	58

PROJEKT LOCAL SECURITY

Myšlenka projektu se začala formovat před několika lety, při studijní návštěvě estonské MAS na území Sdružení SPLAV. Estonští partneři byli velmi zaujati vysokou úrovní jednotek dobrovolných hasičů v České republice a začali klást celou řadu otázek, na které nikdo nedokázal odpovědět. Otázky se týkaly nejen hasičů, ale záchranného systému obecně, včetně pravomocí policie atd. A uvědomili jsme si jednu velmi důležitou věc – neznáme integrovaný záchranný systém a jeho působení na regionální úrovni, nevíme přesně koho k čemu zavolat, kdo má jaké pravomoci... a že je to chyba, jsme věděli okamžitě. A nápad na projekt byl na světě! A protože ve střež se to lépe táhne, přizvali jsme k účasti i finské kolegy... Přes všechno nadšení trvalo ještě více než dva roky, než se Sdružení SPLAV podařilo dát projekt dohromady, protože pravidla pro projekty LEADER Spolupráce jsou v České republice velmi úzce zaměřena a opatřena mnoha limity.

Realizace projektu Local Security začala v červnu v roce 2018 a skončila v říjnu 2019. Součástí projektu byly tři workshopy ve všech partnerských zemích, zaměřené na vzájemné předávání zkušeností a na transfer dobré praxe, publikace a distribuce Příručky dobré praxe, kterou právě držíte v rukou a návrh, výroba a distribuce Informačních balíčků, jejichž součástí je kartička a samolepky s důležitými telefonními čísly a letáček s podrobnými informacemi, jak se chovat v jaké krizové situaci.

Od začátku realizace projektu bylo jasné, že téma bezpečnosti ve venkovských oblastech je více než aktuální. Do projektu se zapojili nejen odborníci, ale také mnoho místních obyvatel, kteří se účastnili workshopů, ukázek, soutěží, kulatých stolů, přednášek a společenských akcí pořádaných v rámci projektu. Výsledkem projektu jsou zkušenosti, vzpomínky a nové znalosti, a nová partnerství a vzájemné kontakty mezi profesionálními i dobrovolnými jednotkami a organizacemi zúčastněných zemí. Nejdůležitějším výsledkem je zvyšující se zájem lidí o téma místní bezpečnosti a jejich aktivní přístup.

CÍLE PROJEKTU

Téma místní bezpečnosti má několik rovin. V první řadě se jedná o činnost profesionálních složek Integrovaného záchranného systému zastoupeného jednotkami Hasičského záchranného sboru, složkami Policie ČR a Zdravotních záchranných služeb organizovaných státem. Jejich činnost ve venkovských obcích doplňují jednotky dobrovolných hasičů, místní Městská policie, pobočky Českého červeného kříže a ryze dobrovolnické organizace a jednotlivci, kteří pomáhají při řešení krizových situací z vlastního zájmu či pocitu zodpovědnosti. S činností všech těchto subjektů se občané běžně setkávají, neumi však obvykle a zvláště přímo v krizové situaci rozlišit jejich kompetence, rozhodnout, kterou ze složek v konkrétní situaci povolát, uvědomit si, zda situace povolání bezpečnostních složek vyžaduje a co z toho pro jejich „objednatele“ plyne, vzpomenout si na potřebná telefonní čísla či být schopen řešit některé krizové situace sám.

Přesto, že jak profesionální složky IZS, tak i dobrovolné složky, zejména místní Sbory a Jednotky dobrovolných hasičů a ČČK, se snaží o osvětu veřejnosti a popularizaci své činnosti formou různých aktivit – dnů otevřených dveří, kroužků, preventivních programů pro školy, přehlídek, exhibičních zásahů, soutěží, zábavných akcí pro veřejnost, pomoci při sběru odpadu, atp., zůstává vnímání dobrovolných složek mezi většinou občanů jako jednoho ze zájmových spolků spolu se zahrádkáři, rybáři, tělovýchovnými jednotkami. Profesionální složky jsou zase chápány jako nezpochybnitelné autority bez možnosti ovlivnění jejich činnosti ze strany občanů.

Bezpečnost občanů je jedním z významných úkolů státu i místních samospráv a samozřejmě se týká i obcí partnerských regionů. Prevence a vzdělání je jednou z klíčových částí. V dnešní době se lidé na venkově rádi baví, nejsou stydliví, cestují, učí se cizí jazyky. A co je nejdůležitější, nejsou lhostejní vůči svým komunitám. Starají se. Chtějí převzít zodpovědnost za své životy a jejich budoucnost. Z výše uvedených důvodů se představitelé obcí a SDH 3 partnerských MAS rozhodli zaměřit svůj společný projekt na osvětu občanů ke zvýšení kompetence v zajištění bezpečnosti vlastní i ostatních členů místních komunit. Všechny 3 regiony řeší obdobné problémy – odlehlost obcí od center, zhoršující se veřejná dopravní obslužnost a občanská vybavenost, snižující se počet stálých obyvatel, zvyšování průjezdné individuální dopravy, vandalizmus, příchod přechodných obyvatel do průmyslových podniků, drobná kriminalita, ale i nadměrné sucho, větrné smrště, sniž a námrazy, atp. Přenos zkušeností a dobré praxe mezi 3 různými evropskými regiony tak bude přínosem navíc, který umožní rozšířit či změnit dosavadní praxi a převzít úspěšné postupy odjinud.

Modely IZS a role dalších dobrovolných složek se v partnerských zemích a regionech liší. Například dobrovolní hasiči jsou plnohodnotnou součástí místní bezpečnosti v České republice a zastávají i významnou společenskou roli v místních komunitách, zatímco ve Finsku a Estonsku je tomu jinak. Ve Finsku působí celostátní nezisková organizace SPECK a v Estonsku je populární tzv. sousedská hlídka, či mobilní aplikace „Bud' připraven!". Příklady pro výměnu zkušeností a vzájemnou inspiraci je celá řada.

Profesionální i dobrovolné jednotky a spolky často spolupracují v rámci regionu či na národní úrovni, méně obvyklá je však spolupráce mezinárodní. V rámci workshopů budou mít zástupci jednotek a spolků možnost vzájemně se poznat, seznámit se s činností a legislativou různých bezpečnostních složek v jednotlivých zemích a navázat přínosnou spolupráci.

Cílem projektu je umožnit místním lidem, aby si byli sebevědomou součástí svých komunit a měli dostatečné znalosti o tom, jak udržovat své životní prostředí bezpečné a jak pomoci v případě potřeby sobě i ostatním.

PARTNEŘI

MAS Sdružení SPLAV poji s finskou a estonskou MAS dlouholeté partnerství a přátelství. S Pirkan Helmi Sdružení SPLAV začalo spolupracovat před více než deseti lety a obě MAS společně realizovaly celou řadu úspěšných projektů včetně měsíční pracovní stáže. Také Western Harju Partnership hraje významnou roli v partnerstvích Sdružení SPLAV, přestože projekt Local Security je první, který byl společně realizován. Partnerství totiž nejsou jen projekty, ale také vzájemné studijní pobyty, neformální setkání členů... Společenství projektu Local Security proto stojí na pevném a léty prověřeném základu, což se pozitivně promítlo i do jeho realizace obrovským nadšením a nasazením a šířením výstupů a dopadů.

MAS SDRUŽENÍ SPLAV

Sdružení SPLAV, z.s. bylo založeno dne 15. 12. 2004. Právní subjektivitou je zapsaným spolkem. Zájmové území Místní akční skupiny (MAS) Sdružení SPLAV se nachází ve střední a jižní části okresu Rychnov nad Kněžnou v Královéhradeckém kraji. Do území MAS Sdružení SPLAV patří 31 obcí na rozloze 48 090 ha s celkem 35 536 obyvateli.

Veškerá činnost MAS je podložena komunitně připraveným strategickým plánem. V období po roce 2016 probíhá činnost MAS podle Strategie komunitně vedeného místního rozvoje rozdělené na 4 hlavní témata – Rozvoj venkovských obcí, Zaměstnanost a sociální stabilita, Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit a Zlepšení a ochrana životního prostředí. Témata budou naplňována prostřednictvím finanční podpory projektů žadatelů z území MAS, projektů spolupráce MAS s jinými subjekty z ČR i zahraničí a další vlastní činností MAS.

Pro veškerou činnost spojenou s tvorbou a realizací své rozvojové politiky využívá MAS Sdružení SPLAV především vlastní členskou základnu (zástupci veřejného i soukromého sektoru), zaměstnance MAS, partnerské organizace a veřejnost z území. Významnými partnery při uskutečňování záměrů MAS jsou zástupci obcí na území MAS a dalších orgánů veřejné správy a zahraniční partneři MAS z Finska, Velké Británie, Polska, Bulharska, Estonska a dalších zemí.

MAS PIRKAN HELMI

Pirkan Helmi byla založena v roce 1999 s cílem povzbudit venkovské obyvatele regionu Jižní Tampere, aby rozvíjeli své místní komunity, zlepšovali jeho vybavení a vytvářeli nová pracovní místa a podniky. Pirkan Helmi je nezisková organizace, kterou řídí správní rada, která zahrnuje předsedu a 12 členů zastupujících místní obyvatele, aktéry neziskových organizací a obce v této oblasti. Pirkan Helmi má téměř 300 členů (soukromé osoby a místní NNO) a všichni jsou vítáni k účasti na veškerých aktivitách.

Pirkan Helmi implementuje ve svých akcích metodu LEADER. Základní financování pochází z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a je předáváno regionu na realizaci malých komunitních projektů LEADER. To znamená, že Pirkan Helmi pracuje jako aktivátor a místní aktéři plánují a realizují své projekty. Správní rada Pirkan Helmi rozhoduje o tom, které projekty jsou financovány, a placení zaměstnanci pomáhají administraci. To je založeno na myšlence, že místní lidé znají místní potřeby nejlépe a mohou nejlépe hodnotit projektové plány / aplikace, protože mají znalosti místních poměrů.

MAS WESTERN HARJU PARTNERSHIP

Organizace Western-Harju Partnership byla založena s cílem propagovat venkovský život, podporovat místní iniciativy v regionu Západní Harju ve spolupráci s místními neziskovými organizacemi, podnikateli a obcemi. Western-Harju Partnership je místní akční skupina (MAS) evropského podpůrného schématu LEADER. Program LEADER byl zřízen jako vazba mezi Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EAFRD) a realizátory projektů v místní oblasti. To také znamená, že MAS má a důležitou roli při zapojení 3 sektorů (veřejného, soukromého a nevládního) do vytváření a dosahování společného cíle.

MAS Western-Harju Partnership byla založena v roce 2006 a má 77 členů ve 2 obcích s celkovým počtem obyvatel téměř 20 000 a území o rozloze něco přes 1000 km². Jednou z významných charakteristik oblasti je blízkost (cca 30 km) od hlavního města Tallinn. Jako organizace pro regionální rozvoj má Western Harju Partnership 4 hlavní funkce – konzultace, projektový management, monitorování, komunikaci.

Strategie pro region na roky 2014–2020 předpokládá, že pomůže vytvořit kvalitní životní prostředí pro své občany a atraktivní turistickou oblast s místy pro hosty. Je zaměřena na:

- Podporu podnikání místních lidí a komunit
- Vývoj a zlepšování místních produktů a služeb
- Posílení místní identity a spolupráce v komunitách a mezi nimi
- Vytváření bezpečného a elegantního prostředí pro život a návštěvu
- Vypracování regionální marketingové strategie a aktivit
- Podpora spolupráce regionu s národními a mezinárodními partnery

WORKSHOPY

1. ČESKÁ REPUBLIKA

Ve dnech 24. – 28. 9. proběhl na území MAS Sdružení SPLAV první workshop projektu. Workshop v České republice byl výjimečný a díky významné pomoci spolupracujících institucí (město Rychnov nad Kněžnou, obec Skuhrov nad Bělou, město Rokytnice v O. h., obec Osečnice, Policie ČR – obvodní oddělení Rychnov n. K., Městská policie Rychnov n. K., Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje, Územní odbor Rychnov n. K., SDH Rokytnice v O. H., SDH Solnice, SDH Skuhrov n. B., SDH Osečnice, SDH Polom, Horská služba Orlické hory, ŠKODA Auto Kvasiny) velmi zajímavý a poučný opravdu pro každého.

Měli jsme možnost diskutovat se starostou města Rychnov nad Kněžnou a se šéfem městské policie o otázkách bezpečnosti ve městě zejména v souvislosti se závodem ŠKODA Kvasiny a dopady jeho masivního rozvoje na bezpečnost v regionu. Příslušníci Policie České republiky nám představili svou činnost, rozdělení odborů a kompetencí, včetně fantastické ukázky práce s policejními psy. Zajímavá diskuze se rozvinula po představení systému v Estonsku, kde funguje také dobrovolná policie.

Velmi podrobné informace jsme získali o systému a členění hasičských sborů od profesionální jednotky v Rychnově nad Kněžnou, představena byla také práce s dětmi a osvěta obyvatel. O své práci a zkušenostech vyprávěli také lektori z Finska i Estonska. Rychnovští hasiči nám ukázali celou stanici včetně veškeré techniky a předvedli praktickou ukázkou záchrany z výšky na figurantovi z řad účastníků. Stejně nadšení vzbudila ukázkou vyproštění zraněné osoby z nabouraného auta, kterou simulovali

hasiči SDH v Rokytnici v Orlických horách, pro mnohé byla také výzva vyzkoušet si na vlastní kůži trénink resuscitace na figurině opět pod vedením rokytnických hasičů. O práci dobrovolných hasičů jsme se dozvěděli od členů SDH v Solnici, kde jsme byli svědky opravdového výjezdu, ve Skuhrově nad Bělou, kde nám členové a členky dětských a mládežnických oddílů předvedli hasičské soutěžní disciplíny v hasičském sportu. Práci hasičů jsme si vyzkoušeli na historické ruční pumpě. Na závěr jsme navštívili Osečnici a její dva dobrovolné sbory, povídali jsme si o historii SHD a dobrovolnictví, o zabezpečení obcí a jejich občanů a v rámci neformálního večera, kterého se účastnili také hasiči z ostatních sborů, proběhla výměna know-how, účastníci ztratili ostych a navázali cenné kontakty.

Práci záchranářů byla představena v bloku přednášek ve Skuhrově nad Bělou, kde nám celý systém přiblížila zdravotnice a záchranářka z rychnovské nemocnice. Vyprávěla o své práci a životních zkušenostech a sdílela s námi svá doporučení, jak se chovat v různých situacích, co můžeme očekávat po vytočení tísňové linky, jaké informace udat, jak se nachystat na příjezd záchranářů a jakými možnostmi nemocnice disponují, když vyjždějí ke zraněným. Komplexní informace o horském záchranářství nám podal člen horské služby v Deštném v Orlických horách – nejen o své práci a vybavení, ale také o spolupráci horské služby se záchranáři a náročnými požadavky na fyzickou i psychickou zdatnost záchranářů. Podobné požadavky platí také pro práci policistů a hasičů a není překvapením, že náročnými zkouškami projde jen malé procento uchazečů a téměř žádné ženy. Zatímco policie má nízký počet zájemců o zaměstnání, hasiči ani zdravotníci tento problém nemají. Poutavé přednášky měli také lektori z Finska a Estonska – o spolupráci orientačních běžců při pátrání po ztracených osobách či zvířatech, o mořských záchranářích, o sousedské hlídce, o dobrovolných iniciativách proškolených ke zvládnutí výjimečných a krizových situací ve svých komunitách nebo o systému vzdělávání a osvěty na toto téma.

Se zabezpečením bezpečnosti práce ve velkém provozu se účastníci workshopu seznámili v závodu ŠKODA auto Kvasiny, kde byl zajištěn odborný výklad na toto téma spojený s prohlídkou některých relevantních pracovišť.

Závěrečná beseda přinesla mnoho otázek a komentářů a také nápadů na společné výstupy a samozřejmě na další workshopy, které proběhnou v příštím roce ve Finsku a Estonsku.

2. FINSKO

Ve dnech 18. – 22. 2. 2019 proběhl druhý workshop projektu. Workshop probíhal na území finského partnera a program byl analogicky sestavený k programu workshopu v České republice, s důrazem na specifika IZS ve Finsku a na prevenci a osvětu venkovského obyvatelstva.

Seznámili jsme se se vzdělávacím systémem policie, který je od našeho velmi rozdílný. Každý policista ve Finsku musí absolvovat vysokoškolské vzdělání a mnoho hodin praxe než může pracovat v terénu. Policejní akademie je velmi prestižní škola, na kterou je přijato jen malé procento uchazečů, často dokonce menší než je možná kapacita, protože zájemci o studium nesplní náročné přijímací testy a pohovory. Není tak překvapivé, že celkový počet policistů ve Finsku je mnohonásobně nižší než v České republice. Jedná se o jedno ze čtyř nejoblíbenějších zaměstnání v zemi. Po seznámení se s finským policejním systémem jsme navštívili policejní stanici ve městě Valkeakoski, kde jsme podrobně poznali práci a pravomoci místní policie, prohlédli si vozový park

a veškeré zázemí včetně výslechové místnosti a cely. Následně jsme si vyzkoušeli práci s policejním dronem a zjistili jsme, k čemu jsou drony u policie využívány především. Zástupci Policie ČR představili místním posluchačům, jak policie funguje v České republice, mluvili o osvětových a vzdělávacích aktivitách a o kooperaci s ostatními složkami IZS. Zmínili rozdíly a odlišnosti, které zachytili, zejména ve vnímání policie veřejností. Den jsme zakončili zajímavou návštěvou jednoho z největších protiletceckých granitových krytů ve Finsku, který byl vybudován u největšího finského nákupního centra Ideapark Commercial City. Finská vláda souhlasila s projektem obrovského komerčního areálu s podmínkou, že investoři postaví v tomto místě protiletcecký kryt. Jedná se o strategické umístění poblíž města Tampere, kde je po Helsinkách nejhustěji zalidněná oblast. Vláda stavbu zafinancovala, nicméně provoz hradí investoři. Ohromné podzemní prostory částečně umístěné pod obchody jsou schopné na jeden týden zabezpečit až 7000 osob. Vzhledem k tomu, že provoz je finančně poměrně náročný, plánují provozovatelé zřídit v jedné části plavecký bazén a v druhé tréninkový běžecký okruh.

Kompetence a vybavení hasičů jsme poznali v nové hasičské stanici ve městě Kangasala a vyslechli jsme si zajímavé přednášky. Mimo jiné jsme se dozvěděli, že záchranná služba je v kompetenci profesionálních hasičů. S ambulancí jezdí záchranář (paramedik), nikoliv lékař. Pacient je následně dle svého stavu dopraven do nemocnice, nicméně není to vždy pravidlem. Pokud se nejedná o naléhavý případ a pacient je v dobrém stavu, do nemocnice převezen není. Prohlédli jsme si vybavení jednak standardního záchranářského vozidla a jednak vozidla, které je využíváno při hromadných nehodách nebo živelných katastrofách. Místní záchranář nám vysvětlil zavedené postupy v obou případech. V praktické ukázce nám hasiči předvedli simulaci vy-

proštění osoby z vraku automobilu. Následně profesionální hasiči z českého a estonského týmu odpřednášeli své prezentace a vyměnili si poznatky s finskými kolegy. Po obědě nás čekala napínavá demonstrace záchrany topící se osoby ze zamrzlého jezera – dorazily místní profesionální i dobrovolné složky i záchranářské vozidlo. Akce byla profesionální a neuvěřitelně rychlá. Druhou demonstraci předvedla hasičská mládež – jednalo se o stabilizaci osoby po pádu z výšky. Po prohlídce dobrovolné hasičské stanice ve městě Mänttä, kde přednášeli i dobrovolní hasiči z českého týmu, jsme se přesunuli do profesionální stanice ve městě Vilpula. Tam byla kromě prohlídky na program společná beseda diskuze a po té tzv. smoke diving exercise, kdy si několik profesionálních hasičů vyzkoušelo asi dvacetiminutový pobyt v hořícím kontejneru.

S bezpečností ve výrobním areálu jsme získali povědomí v Papírně Mänttä, kde se vyrábí toaletní papír, papírové utěrky a pečící papíry. V papírně je obrovské riziko vzniku požáru a k mnoha malým požárům dochází poměrně často. Jaká jsou preventivní opatření a jak se řeší konkrétní případy, jsme se dozvěděli v besedě s manažerem bezpečnosti práce a při prohlídce výrobního areálu.

Velmi zajímavý byl program s expertem z národní záchranné asociace SPEK (Finnish National Rescue Association). SPEK je národní nezisková odborná organizace spolupracující s hasiči a záchrannými složkami a zabývající se individuální prevencí krizových situací a civilní ochranou. Společnost SPEK se aktivně snaží zlepšit bezpečnost domácností a společnosti v každodenním životě i za mimořádných podmínek. Cílem SPEKU je pomoci lidem a organizacím předcházet nehodám a nebezpečným situacím, naučit je zavádět vhodná preventivní opatření a především vědět, co dělat v případě mimořádných událostí. Prošli jsme základním školením, které jsme završili praktickou částí – po skupinách jsme plánovali osvětu na určité téma pro konkrétní skupinu obyvatel. Účastníci si také vyslechli přednášku o bezpečnostních opatřeních na českém a estonském venkově. Celý blok provázela živá diskuze na daná témata.

Celý workshop završila prezentace dobrovolného vodního záchranného systému ve Finsku. Dobrovolní vodní záchranáři pracují pouze sezónně, kdy jsou jezera bez ledu. Ve Finsku, kde má téměř každá rodina loď, je jejich práce opravdu potřeba. Přednášející představila postupy, vybavení, typy lodí a seznámila nás s vedením a financováním celé organizace.

Krátké spoty:

<https://www.instagram.com/p/BuJD0lrBZp0/>

<https://www.instagram.com/p/BuTBASTBnVA/>

3. ESTONSKO

Ve dnech 6. – 10. 5. 2019 proběhl třetí workshop projektu na území estonského partnera a program byl analogicky sestavený k programu workshopu v České republice a Finsku s důrazem na specifika IZS v Estonsku, na systém dobrovolné policie a sousedské hlídky.

Podrobně jsme prodiskutovali téma bezpečnosti na úrovni obce/města. Starosta města Paldiski nám představil, jakým způsobem se pracuje s bezpečností ve městě, které patřilo do uzavřeného vojenského pásma a bylo do roku 1944 základnou sovětských válečných lodí a jaderných ponorek. Město má vytvořený krizový tým, který spolupracuje s místní policií a Červeným křížem. Krizový tým se setkává jednou za měsíc a postupně zpracovává krizový plán. Každý měsíc jsou publikovány osvětové články na téma bezpečnosti v místním tisku a na sociálních sítích. Nedávno byl také spuštěn systém, pomocí kterého může město kontaktovat občany prostřednictvím textových zpráv. Každé zaregistrované telefonní číslo tak pohodlně získá aktuální informace např. o průjezdnosti silnic a v případě krize informace, jak postupovat. Krizový tým také realizuje několik mezinárodních projektů s organizacemi z Německa a Dánska.

Seznámili jsme se systémem dobrovolné policie, který v České republice ani ve Finsku nemá obdoby. Zájemci o službu u dobrovolné policie musí projít poměrně náročným výcvikem a psychologickými a fyzickými testy. Požadavky na fyzickou kondici nejsou tak vysoké jako na profesionální policisty, nicméně psychologické testy jsou stejné. Dobrovolný policista získá uniformu, policejní průkaz, případně zbraň. Obvykle pracuje v tandemu s profesionálním policistou. Dobrovolný policista pracuje zcela bez nároku na mzdu ve svém volném čase. Nemá kompletní pravomoci, nicméně v zemi, kde je obrovský nedostatek policistů, je vítanou pomocí. V případě pracovního úrazu však získává stejnou penzi jako profesionální policista. Být dobrovolným policistou je v Estonsku prestiž, policisty se stávají muži, ale i ženy nejrůznějších profesí.

„Překvapil nás systém dobrovolných policistů, který je pro nás zvláštní, a dle našeho názoru v naší zemi nerealizovatelný, zejména pak po vyslechnutí úvah o tom, že by chtěli dobrovolníci získat stejné pravomoci a výsluhy jako profesionální policisté.“

Jak to vypadá na policejní stanici v městě Keila? Policisté sdílejí budovu ještě s několika dalšími úřady; ve své části mají několik kanceláří, služebnu pro hlídku a výslechovou místnost. Přestože je Keila město s téměř 10.000 obyvateli, policejní stanice nemá nepřetržitý provoz a v případě potřeby přijíždí policejní jednotky z nedalekého Tallinnu.

Téma tzv. Sousedské hlídky pro nás bylo zajímavou novinkou. Nejedná se o žádnou domobranu, ale o propracovaný systém vzájemné informovanosti, který ve venkovských oblastech významně přispívá bezpečnosti. Estonian Neighbourhood Watch (ENHV) je nezisková organizace zabývající se prevencí kriminality. Vznikla v roce 2000 podle podobné organizace ve Velké Británii jako reakce na obrovské snížení zaměstnanců u policie. Jak Sousedská hlídka funguje? Obec či komunita, která má zájem o založení sousedské hlídky kontaktuje ENHV, která přijede a nejprve iniciuje a facilituje setkání aktivních obyvatel s místní samosprávou a policií. Výsledkem je sepsání kontraktu, který je podepsán všemi zúčastněnými. Jedná se o dohodu, že všechny strany budou společně usilovat o zvýšení bezpečnosti v dané oblasti a budou úzce spolupracovat. Již jen osobní seznámení se 'svým' policistou má pozitivní dopady na bezpečnost – obyvatelé vědí, na koho se obrátit a ztrácí ostych požádat o pomoc. Nově vzniklá Sousedská hlídka je následně proškolená a získá řadu nástrojů pro efektivní získávání údajů od místních obyvatel (kontaktní údaje, modely a značky automobilů atd.) a tipy, jak zvýšit bezpečnost a předcházet trestné činnosti (např. pouhým pozdravením cizince v obci mu dáme najevo, že o něm víme a potenciálně monitorujeme jeho počínání). Obec a domy jsou označeny samolepkou, která informuje, že zde Sousedská hlídka funguje. <https://www.naabri-valve.ee/?lang=2>

Velmi pokroková a úžasné fungující je estonská mobilní aplikace „Bud' připraven!“ (Ole valmis). Po stažení této aplikace do telefonu se jednoduše dozvíte například co dělat, když nefunguje elektřina, když se ztratíte v lese nebo jak poskytnout první pomoc. Samozřejmostí jsou informace o požární bezpečnosti, kybernetické bezpečnosti atd. a užitečná telefonní čísla, která lze vytočit přímo z aplikace. Je zde také uveden seznam potřeb pro týdenní soběstačnost a seznam evakuačních potřeb; po zaškrtnutí položek je možné zjistit úroveň připravenosti. Aplikace je dostupná také v anglickém a ruském jazyce. https://www.naiskodukaitse.ee/OLE_VALMIS_3680

Aplikaci vyvinula Dobrovolná organizace obrany žen (Women's voluntary defence organisation). Jedná se o ženskou organizaci, kde se může každá zájemkyně zapojit a uplatnit podle svého přesvědčení. Zároveň se každý naučí, jak se chovat v neočekávaných situacích – co dělat při povodni nebo ve sněhové bouři, při výpadku elektřiny nebo bez vody? Po absolvování základního výcviku (organizace, lékařský výcvik, polní stravování, základní vojenský výcvik), si ženy volí specializaci z několika možností – např. vojenské aktivity, vedení mládeže, zajišťování evakuačních akcí a další. Cílem je umožnit ženám, aby hrály roli v zajištění národní obrany a v otázkách bezpečnosti společnosti obecně. V roce 2018 měla Dobrovolná organizace obrany žen přes 2500 členů. https://www.naiskodukaitse.ee/Introduction_1218

Navštívili jsme také nově otevřenou vazební věznici v Tallinnu. Stroje řešená monumentální stavba má nejmodernější vybavení a funkčně je velmi dobře řešena. Budova je rozdělena na dvě zrcadlové části, jedna je pro občany a rezidenty Estonska, druhá pro cizince a imigranty. Prošli jsme si přijímací místnosti, výslechové místnosti, cely, samotky, vycházkové kóje na střeše, dále část určenou pro personál a ubytovací místnosti a společenské místnosti určené cizincům.

„V Estonsku nás zaujala moderní vazební věznice, samotná stavba, kombinace betonu a dřeva, její funkčnost a zázemí pro personál.“

Další zkušenost s vězením jsme získali na výpravě k zatopenému vápencovému lomu v Rummu. V Rummu se těžilo od roku 1930 a k těžké práci byli využíváni vězni. Proto byly v bezprostřední blízkosti postaveny dvě věznice, které se v roce 2001 sloučily. Vše bylo definitivně opuštěno v roce 2012 a lom byl zatopen a s ním i část vězeňských objektů. Chátrající budovy tvoří spolu s azurovou vodní plochou a haldami neuvěřitelnou podívanou.

V řadě prezentací jsme se podrobně seznámili s prací estonských hasičů – jednak profesionálních a jednak dobrovolných. Na profesionální stanici v Keile nám hasiči předvedli své vybavení a vysvětlili nám, jak pracují, v kolika lidech vyrážejí do terénu, jaké mají služby atd. Ukázali nám speciální vybavení do lesa na vodu – vodní techniku jsme měli možnost vidět přímo při akci – při simulaci záchranu tonoucí osoby a při simulaci záchranu člunu s několika pasažéry na moři. Sehraná práce celého týmu byla úžasná.

S dobrovolnými hasiči jsme se setkali na stanicích v Haarju a ve Village of Hope. Village of Hope je organizace, která funguje jako komunitní rehabilitační centrum pro závislé na drogách a alkoholu. Základní jednoletý program je velmi náročný, přesto dosahuje Village of hope neuvěřitelných výsledků. Mnozí z klientů ve Village of Hope zůstávají i po ukončení programu, usadí se zde a pracují v chráněných dílnách, jako personál nebo jako terapeuti. Protože komunita žije uprostřed lesů poměrně daleko od civilizace, čelila v minulosti řadě nepříjemných událostí, kdy pomoc hasičů dorazila na místo až po delší době. Proto se místní rozhodli založit vlastní sbor dobrovolných hasičů a vybavit ho potřebným vybavením. Dobrovolní hasiči Village of Hope samozřejmě vyjíždějí, když je potřeba, do dalšího okolí a významně tak přispívají k bezpečnosti v celé oblasti.

„Celým projektem procházel duch přátelství. Získali jsme nové zkušenosti, zážitky a zejména přátele.“

	Počet obyvatel (milióny)	Rozloha (km ²)	Počet policejních příslušníků	Počet profesionálních hasičů / hasičských základů	Počet dobrovolných hasičů / hasičských základů	Počet záchranných jednotek
Česká republika	10,58	78 866	40 152	10 802 / 238	68 466 / 6 860	588
Finsko	5,5	338 424	7 800	4000 / 90	14 600 / 730	545
Estonsko	1,32	45 227	5 000 +1 500 dobrovolných	2200 / 72	2000 / 119	102

Na úvod a pro ilustraci následujících textů je sestavena tabulka, ve které je pro porovnání představena situace v České republice, ve Finsku a v Estonsku.

B. ČESKÁ REPUBLIKA

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (IZS)

Každý vyspělý stát má své specialisty a odborníky, kteří mohou pomoci na jakémkoli místě na naší planetě. Máme v některých případech rozdílné postupy, ale jde nám o jedno a to samé. Záchrana lidského života je na prvním místě.

Pod pojmem IZS si většina z nás okamžitě představí sanitku, hasičské nebo policejní auto spěchající k zásahu. Co IZS opravdu znamená? Integrovaný záchranný systém je **systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace** záchranných a bezpečnostních **složek, orgánů** státní správy a samosprávy a dalších organizací v případech, kdy je vhodné nasazení sil a prostředků více subjektů, např. hasičů, policie, zdravotnické záchranné služby, nebo v případě, kdy je nutné koordinovat záchranné a likvidační práce z úrovně Ministerstva vnitra, hejtmána kraje nebo starosty obce s rozšířenou působností. Spolupráce by měla probíhat tak, aby stručně řečeno „nikdo nebyl opomenut, kdo pomoci může a vzájemně si nikdo nepřekážel“.

Složky Integrovaného záchranného systému:

Základní složky IZS

- HZS ČR,
- jednotky PO zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami PO,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie ČR.

Ostatní složky IZS

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky jsou v IZS začleněny na základě smlouvy o plánované pomoci na vyžádání uzavírané s HZS ČR. Ostatní složky IZS jsou povinny stanovit rozsah plánované pomoci a sdělit

- a) osoby pověřené pro zabezpečování pomoci a způsob jejich vyrozumění,
- b) síly a prostředky určené k poskytnutí pomoci,
- c) dobu potřebnou pro poskytnutí sil a prostředků v případě vyžádání pomoci.

Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) je hlavním koordinátorem a páteří integrovaného záchranného systému. V praxi to mj. znamená, že pokud zasahuje více složek IZS, na místě většinou velí příslušník HZS ČR, který řídí součinnost složek a slaďuje záchranné a likvidační práce. **Operačním a informačním střediskem IZS je operační a informační středisko HZS ČR.** To povolává a nasazuje potřebné síly a prostředky jednotlivých složek IZS v konkrétních lokalitách. **Velitel zásahu má rozsáhlé pravomoci** – může např. zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu, nařídít evakuaci osob nebo stanovit jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí. Velitel zásahu je také ze zákona oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. Firmy a občané mají povinnost tuto žádost o pomoc vyslyšet.

Proč integrovaný záchranný systém vznikl? Integrovaný záchranný systém vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení požárů, havárií, dopravních nehod, atd. Základy IZS byly položeny v roce 1993, spolupráce na místě zásahu však v nějaké formě existovala vždy. Odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek vedly k vyřešení koordinace postupů, tzn. k založení IZS.

I když nejsou přímo jeho součástí, mají v systému IZS významné místo i orgány a starostové obcí, a to především v oblasti prevence, přípravy na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Obce se v systému přípravy na řešení krizových situací podílí spoluprací se složkami IZS při zpracování potřebné dokumentace, sběru a aktualizaci dat. Dále zřizují zvláštní orgány jako krizové štáby, bezpečnostní rady, povodňové komise apod. Při řešení různých situací spolupracují se složkami IZS, koordinují činnost na svém území, poskytují pomoc občanům (distribuce humanitární pomoci, zajišťování náhradního stravování a ubytování, zajišťování finanční pomoci, distribuce sociálních dávek, zajištění informovanosti obyvatelstva).

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY (HZS ČR)

Základním úkolem Hasičského záchranného sboru České republiky je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

HZS ČR je jednou ze základních složek integrovaného záchranného systému.

Zákonem č. 320/2015 Sb. je stanovena organizační struktura HZS ČR a jsou vymezeny základní úkoly. HZS ČR plní také mimořádné úkoly a poskytuje humanitární pomoc.

HZS ČR tvoří **generální ředitelství HZS ČR**, které je součástí Ministerstva vnitra, **14 hasičských záchranných sborů krajů**, **Záchranný útvar HZS ČR a Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany**. Součástí generálního ředitelství HZS ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: **Technický ústav požární ochrany, Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, Institut ochrany obyvatelstva a Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR, Školní a výcvikové zařízení HZS ČR**. Krajské HZS sídlí v krajských městech, s výjimkou Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje, který sídlí v Kladně.

Generální ředitelství HZS ČR plní úkoly Ministerstva vnitra, řídí HZS krajů, Záchranný útvar HZS ČR a školu. Úkoly HZS ČR plní příslušníci HZS ČR ve služebním poměru a zaměstnanci HZS ČR v pracovním poměru podle zákoníku práce.

HLAVNÍ OBLASTI ČINNOSTI HZS ČR

- zásahová činnost (likvidace požárů, následků živelních pohrom a jiných mimořádných událostí),
- výkon státního požárního dozoru,
- preventivně výchovná činnost,
- ochrana obyvatelstva,
- poskytování humanitární pomoci v rámci České republiky i do zahraničí,
- tvorba právních předpisů v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a krizového řízení.

HZS měl v roce 2018 celkem 9793 příslušníků ve služebním poměru a dalších 1057 civilních zaměstnanců v pracovním poměru (z celkového počtu je 15 % žen). V čele Hasičského záchranného sboru České republiky stojí generální ředitel.

Příslušníkům přísluší služební stejnokroj a služební hodnost. Každý příslušník je i v době mimo službu povinen provést zásah, popřípadě učinit jiná opatření k provedení zásahu.

Služební slib příslušníka zní: „Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“ Složení služebního slibu je podmínkou vzniku služebního poměru.

1. HASIČSKÝCH ZÁCHRANNÝCH SBORŮ KRAJŮ

HZS Královéhradeckého kraje

Krajské ředitelství: Hradec Králové

Územní odbory: Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov

Stanice: Hradec Králové–U Přívozu, Hradec Králové–Pražská, Nový Bydžov, Jičín, Hořice, Nová Paka, Velké Poříčí, Broumov, Jaroměř, Rychnov nad Kněžnou, Dobruška, Trutnov, Dvůr Králové, Vrchlabí

Základní součástí hasičských záchranných sborů krajů jsou **jednotky požární ochrany (JPO)**. V těchto jednotkách vykonávají činnost příslušníci hasičského záchranného sboru kraje jako své povolání ve služebním poměru. JPO jsou zřizovány státem.

JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY (JPO)

JPO znamená organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (**hasiči**), požární technikou (**automobily**) a věcnými prostředky PO (**výbava automobilů, agregáty apod.**). Základním posláním jednotek PO je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných, resp. likvidačních prací.

Hasiči jsou v jednotce PO rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu, případně skupin. Četu tvoří dvě až tři družstva, případně skupiny. Družstvo je tvořeno velitelem a dalšími pěti hasiči (1+5), družstvo o zmenšeném početním stavu se sestává z velitele a dalších tří hasičů (1+3). Skupinu tvoří velitel skupiny a jeden až dva hasiči.

JPO působí buď v organizačním řízení, nebo v operačním řízení. Organizační řízení znamená činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany, apod. Operačním řízením znamená činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné mimořádné události až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace. Do těchto činností je zahrnuto např. výjezd jednotky PO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných, resp. likvidačních, prací, apod.

Druhy jednotek požární ochrany

- jednotka HZS ČR – jednotka zřízená jako jednotka HZS kraje, jednotka generálního ředitelství HZS ČR nebo jednotka Záchraného útvaru HZS ČR, složená z příslušníků HZS ČR.
- jednotka HZS podniku – je složena ze zaměstnanců podniku, kteří činnost v této jednotce vykonávají jako své zaměstnání. Jednotku zřizuje právnická nebo podnikající fyzická osoba, zpravidla na základě rozhodnutí HZS kraje.
- jednotka sboru dobrovolných hasičů obce – činnost v této jednotce její členové zpravidla nevykonávají jako své zaměstnání. Jednotku zřizuje obec ve své samostatné působnosti.
- jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku – je složena ze zaměstnanců podniku, kteří činnost v této jednotce zpravidla nevykonávají jako své zaměstnání. Jednotku zřizuje právnická nebo podnikající fyzická osoba, zpravidla na základě rozhodnutí HZS kraje.
- vojenská hasičská jednotka – je složena ze zaměstnanců nebo příslušníků Armády ČR. Zřizování, vnitřní organizace a vybavení vojenských hasičských jednotek požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany je v působnosti Ministerstva obrany.

Jednotky Požární ochrany HZS ČR vysílané na místo zásahu vyjíždí do 2 minut.

Hlavní úkoly jednotek požární ochrany:

- hašení požárů,
- záchranné práce při mimořádných událostech,
- ochrana obyvatel (evakuace obyvatel, označování oblastí s výskytem nebezpečných látek, varování obyvatel)
- dekontaminace postižených obyvatel nebo majetku,
- humanitární pomoc obyvatelstvu a zajištění podmínek pro nouzové přežití.

Na každý druh JPO jsou stanoveny odlišné nároky z hlediska jejich operační hodnoty, dané dobou výjezdu od nahlášení mimořádné události a maximální dobou dojezdu na místo zásahu, a odlišné nároky na osoby, vykonávající činnost v těchto jednotkách, z hlediska odborné, fyzické, zdravotní a psychické způsobilosti.

V jednotkách PO je zařazeno přibližně 78 000 hasičů, z toho je asi 9 000 profesionálních (příslušníci HZS ČR, zaměstnanci HZS podniků) a 69 000 členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Počet jednotek PO k 31. 12. 2017 byl 7 348 a počet výjezdů jednotek PO je v průměru přibližně 107 000 ročně.

OPERAČNÍ ŘÍZENÍ

Operační řízení je důležitou součástí činnosti HZS ČR a je realizováno na operačních a informačních střediscích HZS krajů a na operačním a informačním středisku MV-generálního ředitelství HZS ČR. Prostřednictvím operačních a informačních středisek HZS krajů jsou zpracovávány mimořádné události po jejich oznámení, vysílány jednotky PO ke zdolání následků mimořádných událostí a je poskytována informační podpora velitelům zásahů. Operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR provádí koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech přesahujících svým rozsahem hranice krajů.

Z dat vytvořených operačním řízením a veliteli zásahů jsou tvořeny statistické výstupy a podklady pro strategická rozhodnutí HZS ČR. Nezbytným předpokladem pro fungování operačního řízení je zázemí informačních technologií

a především informačních systémů HZS ČR a IZS a geografických informačních systémů. Součástí operačního a informačního střediska HZS kraje je také telefonní centrum tísňového volání, jehož úkolem je příjem a vyhodnocení hovorů uskutečněných na jednotné evropské číslo tísňového volání 112 a na národní číslo tísňového volání 150. Na základě informace získané z tísňového volání zahajují složky IZS svou činnost, zejména pak realizují výjezd a zásah na místo ohlášené události. Telefonní centra tísňového volání jsou vybavena technologií nezbytnou pro příjem automatizovaného tísňového volání z vozidel založeného na celoevropském systému eCall. Komunikace mezi telefonním centrem tísňového volání a operačními středisky základních složek IZS, i komunikace mezi operačními středisky navzájem, probíhá prostřednictvím Národního informačního systému IZS, který zajišťuje jednotné komunikační a datové prostředí pro všechny složky, umožňuje sdílení operačních dat a okamžité vyžádání spolupráce a poskytuje společný obraz operační situace.

2. ZÁCHRANNÝ ÚTVAR

Záchranný útvar je centrálně řízenou zálohovou jednotkou. **Jednotky Záchranného útvaru jsou určeny pro řešení mimořádných událostí velkého rozsahu, živelních pohrom, přírodních kalamit, rozsáhlých požárů a technických zásahů s nutností využití speciální techniky**, již záchranný útvar disponuje. Jednotku záchranného útvaru na místo zásahu vysílá operační a informační středisko Generálního ředitelství HZS ČR.

Záchranný útvar má síly a prostředky rovnoměrně rozložené v rámci České republiky – záchranné jednotky jsou v Hlučíně, ve Zbirohu a v Jihlavě. Byl založen v roce 2009 a aktuálně je rozdělen na čtyři samostatné Záchranné roty a na Oddělení přípravy a řízení jednotek. Dvě záchranné roty jsou v Hlučíně (záchranná rota a speciální záchranná rota), 1 záchranná rota ve Zbirohu (vznik 1. 1. 2010) a jedna záchranná rota Jihlava (vznik 1. 1. 2016).

Jednotky Záchranného útvaru vysílané na místo zásahu vyjíždí do:

- 90-ti minut, pokud k výzvě k výjezdu dojde v mimopracovní době,
- 60-ti minut, pokud k výzvě k výjezdu dojde v pracovní době pracovních dnů a jde o výjezd více kusů techniky nebo techniky, která se nepřepravuje po vlastní ose,
- 30-ti minut, pokud k výzvě k výjezdu dojde v pracovní době pracovních dnů a jde o výjezd jednotlivé techniky s osádkou.

Hlavní úkoly a zaměření záchranného útvaru

Záchranné práce:

- vyhledávání, vyprošťování a záchrana osob ze zavalených objektů,
- potápěčské práce,
- zemní práce, vyprošťování uváznělé nebo havarované techniky,
- demoliční práce a rozpojování konstrukcí nebo materiálů pomocí trhavin,
- radiační a chemický průzkum a vytyčování nebezpečných oblastí,
- dekontaminace osob, techniky, materiálu a terénu,
- hašení požárů a dálková doprava vody při požárech.

Likvidační práce a humanitární činnost:

- sběr a likvidace uhynulých zvířat,
- evakuace osob, přeprava hospodářských zvířat a materiálu,
- úprava a popř. distribuce pitné vody,
- nouzové přežití obyvatelstva pomocí humanitární základny.

Obnova postiženého území:

- nouzové zásobování elektrickou energií (black-out),
- přečerpávání vody velkokapacitními čerpadly,
- nouzové zásobování pitnou vodou (dálková doprava vody cisternami, úprava a distribuce vody).

Záchranná a humanitární pomoc do zahraničí:

- velkokapacitní čerpání vody v rámci modulu CO (High Capacity Pumping),
- kynologická služba v rámci modulu CO (Urban Search And Rescue),
- přeprava humanitárního materiálu,
- náhrada výpadku elektrické energie (black out),
- jednotky sestavené ad hoc (podle aktuální potřeby).

Vzdělávání hasičů:

- obsluha zemních a stavebních strojů,
- obsluha motorových řetězových pil,
- manipulace se zvířaty,
- dekontaminace hasičů,
- vůdce malého plavidla,
- práce na divoké vodě, technická organizace kurzů potápěčů HZS ČR.

3. TECHNICKÁ A ÚČELOVÁ ZAŘÍZENÍ

Technická a účelová zařízení plní významné úkoly ve výzkumu, vývoji a vzdělávání na úseku požární ochrany, v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení a při zabezpečování potřeb HZS ČR.

Technický ústav požární ochrany je technickým zařízením pro výzkum a vývoj, zkoušení a posuzování shody požární techniky, zjišťování příčin vzniku požárů a provádění požárně technických expertiz. Působí jako autorizovaná osoba, akreditovaný certifikační orgán a akreditovaná zkušební laboratoř. Je znaleckým ústavem v oboru Požární ochrana – příčiny požárů, hořlavost materiálů a výrobků, toxicita plyných zplodin hoření, technické prostředky požární ochrany.

Institut ochrany obyvatelstva je zaměřen na vědecko-výzkumnou, vzdělávací, informační a specializovanou činnost v oblastech ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, krizového řízení, IZS a zjišťování příčin vzniku požárů.

Ve vědecko-výzkumné činnosti řídí, koordinuje a prakticky realizuje výzkum, vývoj a inovace a podílí se na zpracování základních dokumentů v oblasti bezpečnostního výzkumu.

Ve vzdělávací a informační činnosti plánuje a organizačně zabezpečuje přenos nových poznatků pro odbornou i širokou veřejnost. Ve spolupráci s Organizací pro zákaz chemických zbraní organizuje v ČR výcvikové kurzy pro zahraniční experty a dále provádí výcvik personálu v oblasti CBRN (chemické, biologické, radiologické a jaderné látky).

Ve specializované činnosti poskytuje expertizní a poradenskou činnost; zabezpečuje připravenost a praktickou činnost stacionární chemické laboratoře, stacionární radiologické laboratoře, experimentální a výcvikové laboratoře zjišťování příčin vzniku požárů; plní úkoly mobilních laboratoří (chemická, radiologická a biologická laboratoř) a plní funkci Centrálního datového skladu HZS ČR a dalších složek IZS v oblasti geografických dat.

Hasičský útvar ochrany Pražského hradu vykonává činnosti HZS ČR a zajišťuje spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory, Hradní stráží, Vojenskou kanceláří prezidenta republiky a orgány veřejné správy nebo dalšími osobami v zájmu zajištění ochrany Pražského hradu.

Jedna výjezdová jednotka trvale zajišťuje ochranu areálu Pražského hradu, druhá výjezdová jednotka zabezpečuje plošné pokrytí v přiděleném hasebním obvodu mimo areál Pražského hradu na území hl. m. Prahy. Při mimořádných bezpečnostních opatřeních se celý útvar podílí na zajištění bezpečnosti, kromě standardních činností HZS ČR, i v oblasti CBRN.

Skladovací a opravárenské zařízení zabezpečuje stanovené opravárenské, servisní a revizní činnosti a skladování materiálu pro HZS ČR včetně pohotovostních zásob Správy státních hmotných rezerv a vykonává státní správu v oblasti metrologie ionizujícího záření prostřednictvím autorizovaného metrologického střediska. Zařízení plní také úkoly Národní základny humanitární pomoci při vzniku a řešení závažných mimořádných událostí a krizových stavů v České republice nebo v zahraničí a zabezpečuje provoz Muzea požární ochrany HZS ČR ve Zbirohu.

4. PŘÍPRAVA ODBORNÍKŮ

Příprava budoucích hasičů, příslušníků HZS ČR, zaměstnanců HZS podniků a dobrovolných hasičů probíhá ve vzdělávacích zařízeních HZS ČR ve spolupráci s Institutem ochrany obyvatelstva a Záchraným útvarem.

Školní a výcvikové zařízení HZS ČR je vzdělávacím zařízením v oblasti požární ochrany a integrovaného záchraného systému. Ve střediscích v Brně, ve Frýdku-Místku a ve Zbirohu organizuje a provádí kurzy pro získání a prodloužení odborné způsobilosti a specializační kurzy. Kurzy jsou průběžně aktualizovány a vytvářeny nové (např. kurz Nebezpečné látky či Doprava nemocných a raněných); zabezpečovány jsou i další formy vzdělávání (přednášky, instrukčně metodická zaměstnání či tematické výcviky v oblasti PO a IZS).

Školní a výcvikové zařízení dále garantuje a zabezpečuje mezinárodní výcviky. Aktuálními tématy jsou např. obsluha a nasazení vysokotlakého hasičského a řezacího zařízení CCS Cobra, výcvik v zařízeních simulujících reálné podmínky požáru, výcvik stabilizace výkopů či ve spolupráci s Armádou ČR výcviky v oblasti CBRN. Ve Školním a výcvikovém zařízení probíhá také samostatný i společný výcvik všech složek IZS.

Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany má sídlo ve Frýdku-Místku. Škola s dlouholetou tradicí využívá k výuce moderní vzdělávací metody včetně e-learningu. Mezi hlavní úkoly školy patří příprava odborníků s vyšším odborným vzděláním v oboru prevence rizik a záchranářství a prohlubování a ověřování odborné způsobilosti příslušníků HZS ČR. Škola také organizuje zkoušky odborné způsobilosti fyzických osob podle zákona.

5. OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů souvisejících s ochranou života, zdraví, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech a krizových situacích jak nevojenského, tak vojenského charakteru. Plnění úkolů ochrany obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu se zásadně neliší od plnění úkolů za mírového stavu.

Úkoly ochrany obyvatelstva a záchranné a likvidační práce plní nejen složky IZS, ale svůj podíl mají také orgány kraje, obce, právnické a podnikající fyzické osoby i samotní občané.

Ke zkvalitnění bezpečnosti obyvatelstva, zdokonalování schopností a dovedností zainteresovaných složek, ale i zvýšení informovanosti a aktivního zapojení občanů do procesu sebeochrany a vzdělávání Ministerstvo vnitra zpracovalo tzv. Koncepti ochrany obyvatelstva.

Jedná se o základní koncepční materiál schválený vládou, který stanovuje hlavní trendy rozvoje ochrany obyvatelstva. Plánují se podle něho opatření ochrany obyvatelstva ve střednědobém (do roku 2020) a dlouhodobém (do roku 2030) výhledu. Plnění úkolů stanovených koncepcí se v tříletých cyklech vyhodnocuje.

Varování

V České republice je zaveden jediný varovný signál „**Všeobecná výstraha**“ pro varování obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události. Signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 sekund a může zaznít třikrát za sebou v přibližně třiminutových intervalech. Po akustickém tónu sirény následuje tišňová informace z hromadných informačních prostředků.

Jak se zachovat při vyhlášení signálu „Všeobecná výstraha“? *Jste-li v budově, zapněte rádio nebo televizi. Mimo budovy vyslechněte hlášení z elektronických sirén. Dále postupujte podle pokynů ze sdělovacích prostředků a dalších varovacích prostředků nebo kompetentních pracovníků.*

Dalším signálem (nikoliv varovným), který sirény mohou vysílat je „**Požární poplach**“, který slouží ke svolání jednotek požární ochrany (dobrovolní hasiči). Tento signál je vyhlášen přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty.

První středu v měsíci probíhá na celém území republiky akustická zkouška provozuschopnosti celého systému varování. Ve 12:00 se sirény rozezní zkušebním nepřerušovaným tónem po dobu 140 sekund, u elektronických sirén jsou občané vyrozuměni také verbální informací o probíhající zkoušce.

Evakuace

Evakuaci se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí.

Co dělat, když je nařízena evakuace? Je potřeba opustit byt, vzít si s sebou evakuační zavazadlo a dostavit se do určeného evakuačního střediska.

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události a nařízené evakuace. Jako evakuační zavazadlo poslouží např. batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo by mělo být označeno jménem a adresou.

Obsahuje zejména:

- Základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu.
- Předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor.
- Osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti.
- Přenosné rádio s rezervními bateriemi.
- Toaletní a hygienické potřeby.
- Léky, svítilnu.
- Náhradní prádlo, oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku.
- Kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti.

Ukrytí

K ukrytí osob před kontaminací radioaktivním prachem, účinky pronikavé radiace a toxickými účinky nebezpečných látek se využívají přirozené ochranné vlastnosti staveb s úpravami proti pronikání těchto látek. Pro případ vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se plánuje využití improvizovaných a stálých úkrytů.

Nouzové přežití

Opatření nouzového přežití se zpravidla plánují jako opatření navazující na evakuaci obyvatelstva z ohroženého území. Jedná se zejména o nouzové ubytování, nouzové zásobování základními potravinami a pitnou vodou, základní nouzové služby pro obyvatelstvo a organizování humanitární pomoci.

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

V České republice rozlišujeme krizové situace na ty, které souvisejí nebo nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením. Působnost a pravomoci orgánů krizového řízení (vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů a další orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce), práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace a jejich řešení je dána tzv. krizovým zákonem.

Řešení krizové situace je spojeno zejména s prováděním záchranných a likvidačních prací, s ochranou postižených obyvatel a jejich nouzovým přežitím, s funkčností veřejné správy a kritické infrastruktury apod.

Pro řešení krizových situací značného rozsahu může vláda České republiky vyhlásit nouzový stav pro celé území státu nebo jeho část. Je-li ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost nebo jeho demokratické zásady, může Parlament České republiky vyhlásit stav ohrožení státu. Válečný stav může Parlament České republiky vyhlásit v případě, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně proti napadení.

Vybrané úkoly HZS ČR v oblasti krizového řízení:

- sjednocuje postupy v oblasti krizového řízení,
- organizuje instruktáže a školení v oblasti krizového řízení,
- provádí kontroly zajištění připravenosti na řešení krizových situací,
- plní úkoly v oblasti ochrany kritické infrastruktury,
- vede přehled možných zdrojů rizik a provádí analýzy ohrožení pro území kraje,
- zabezpečuje zpracování krizového plánu kraje a krizového plánu obcí s rozšířenou působností,
- vytváří podmínky pro činnost krizového štábu kraje a krizového štábu obce s rozšířenou působností,
- podílí se na řešení krizových situací,
- seznamuje obce a právnické a fyzické osoby na jejich žádost s charakterem možného ohrožení s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

VÝCHOVA A VZDĚLÁVÁNÍ OBYVATELSTVA

Práce HZS ČR nespočívá jen ve zdolávání požárů, technické pomoci nebo pomoci při mimořádných událostech, zahrnuje také informování všech skupin obyvatelstva o možných mimořádných událostech a správných postupech v případě ohrožení. Dobře informovaný člověk je lépe připraven předcházet vzniku mimořádné události a v případě jejího vzniku je také schopen se chránit a pomoci ostatním. Výchova a vzdělávání obyvatelstva je systém, který sestává ze dvou základních prvků:

1. pravidelné vzdělávání obyvatelstva v rámci standardního vzdělávacího procesu
2. preventivně výchovná činnost – další projekty a akce pro veřejnost, které slouží k podpoře pravidelné výuky nebo na ní navazují, rozvíjejí a doplňují ji a slouží pro cílové skupiny, které již neprochází pravidelnou výukou.

Preventivně výchovná činnost je zaměřena jednak na výchovu mladé generace, jednak na prohlubování a doplňování znalostí ostatních věkových skupin.

Obsahové zaměření a formy preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany a ochrany obyvatelstva:

▪ Hromadné sdělovací prostředky

Poskytování informací obyvatelstvu prostřednictvím televizního a rozhlasového vysílání a regionálního a odborného tisku (časopis 112) Časopis 112 je ke stažení na webových stránkách www.hzscr.cz

▪ Webové stránky

Poskytování informací obyvatelstvu prostřednictvím webových stránek <http://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>, jejichž součástí je rovněž informační systém pro města a obce www.zachranny-kruh.cz.

▪ Tiskoviny

Poskytování informací obyvatelstvu prostřednictvím tiskovin s výchovnou tematikou při výchovně-vzdělávacích akcích v hasičských stanicích, ve školách, v klubech seniorů a handicapovaných, při akcích na veřejnosti. Tiskoviny s výchovnou tematikou ke stažení na stránkách: www.hasik.cz, www.zachranny-kruh.cz, www.hzscr.cz.

▪ Akce pro veřejnost/na veřejnosti

- Dny otevřených dveří v hasičských stanicích (zpravidla 11. února každého roku a zvolené datum – pátek třináctého – v Den požární bezpečnosti)
- Mezinárodní den dětí, Den IZS, Den s Policií ČR, Ratolest Fest, Zastávka Volný čas, Helpikův pohár ad. (termíny konání jsou na stránkách <http://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>)

▪ Soutěže

- Soutěž v požárním sportu, soutěž ve vyprošťování osob z havarovaných vozidel atd.
- Výtvarné, literární aj. soutěže (děti a žáci předškolních a školních zařízení).

Informace k soutěžím naleznete např. na webových stránkách www.hzscr.cz, <http://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>, www.pozary.cz.

▪ **Výchovně-vzdělávací programy pro děti a mládež; přednášky pro dospělé**

- výchovně-vzdělávací program „Výchova k bezpečí – Ochrana člověka za mimořádných událostí“ určený pro děti mateřských škol a žáky základních a středních škol
- výchovně-vzdělávací program „Výchova dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva“ (www.hasik.cz) zaměřený na žáky druhé a šesté třídy základní školy
- praktická cvičení v mateřských školkách, základních a středních školách
- exkurze s besedami v hasičských stanicích
- přednášky pro seniory, dle zájmu i ostatní skupiny dospělé populace

▪ **Spolupráce s vysokými školami**

Semináře pro studenty pedagogických oborů.

▪ **Spolupráce s odbory školství úřadů městských částí**

Semináře pro ředitele škol, učitele a školské pracovníky.

▪ **Instruktaže**

Instruktaže k charakteru možného ohrožení pro pracovníky veřejné správy, právnické osoby, podnikající fyzické osoby, fyzické osoby.

HZS ČR realizuje také **vzdělávání odborníků/expertů působících v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení**. V rámci této přípravy se zaměřujeme na jednotlivé cílové skupiny, mezi které patří například úředníci územních samosprávných celků, státní zaměstnanci, příslušníci ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, volení funkcionáři, zaměstnanci právnických a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému a obrannému plánování a ochraně obyvatelstva, ale také akademičtí pracovníci vysokých škol vyučující v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení a rovněž studenti těchto vysokých škol.

K prověřování jak plánovací dokumentace, tak nastavených postupů při komunikaci a řešení mimořádných událostí a krizových situací slouží pravidelné realizování cvičení orgánů krizového řízení, složek IZS a dalších subjektů podílejících se na řešení mimořádných událostí a krizových situací.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

V den nástupu k výkonu služby skládá policejní příslušník služební slib, který zní:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“

Policejní Česká republika je ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky, zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti.

Policejní Česká republika je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji **policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství**. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky.

- **Policejní prezidium** určuje cíle rozvoje policie, řeší koncepci její organizace a řízení a stanovuje úkoly jednotlivých služeb. V rámci Policejní České republiky působí tyto služby: **služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie, letecká služba, pyrotechnická služba, ochranná služba, služba kriminální policie a vyšetřování** a další specializované služby. Policejní prezidium také koordinuje činnosti, které přesahují územní nebo věcnou působnost.
- **Útvary s celostátní působností** plní specifické a vysoce specializované úkoly na celém území státu. Některé poskytují specifický servis

ostatním policejním útvarům, jiné se specializují například na odhalování organizovaného zločinu nebo korupce a závažné finanční kriminality, zajišťují ochranu prezidenta republiky a dalších ústavních činitelů nebo obstarávají policejní vzdělávání, služební přípravu a policejní sport.

- **Krajská ředitelství policie** jsou útvary s územně vymezenou působností a pracují na vymezeném teritoriu. V rámci krajských ředitelství mohou působit další teritoriální útvary, které jsou jim podřízeny.

Policie plní zejména tyto úkoly:

- chrání bezpečnost osob a majetku
- spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení
- vyšetřuje a odhaluje trestné činy, zjišťuje jejich pachatele a realizuje opatření při předcházení trestné činnosti
- projednává a odhaluje přestupky
- dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu
- ve vymezeném rozsahu zajišťuje ochranu státních hranic
- zajišťuje ochranu ústavních činitelů a prezidenta republiky, bezpečnost chráněných osob, ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů Parlamentu, prezidenta republiky a dalších objektů
- vyhledává celostátní pátrání
- pronásleduje osoby, které uprchly z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odněti svobody
- vede boj proti terorismu
- ve spolupráci s obcemi se podílí na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku
- plní úkoly státní správy

1. SLUŽBA POŘÁDKOVÉ POLICIE

Služba pořádkové policie představuje základní složku Policie České republiky. Pracuje v ní nejvíce policistů a je nejuniverzálnější. Policisté pořádkové služby chrání bezpečnost osob i majetku, chrání veřejný pořádek, plní úkoly v trestním, přestupkovém i správním řízení, dohlížejí na bezpečnost a plynulost silničního provozu a také na bezpečnou dopravu osob a přepravu zásilek po železnici.

V přestupkovém a trestním řízení se zaměřují především na drobnou majetkovou kriminalitu a další delikty, které patří mezi nejrozšířenější a veřejnost nejvíce obtěžují. Provádějí také prvotní opatření na místě činu a pátrají po hledaných a pohřešovaných osobách i věcech.

K přímému kontaktu pořádkové policie s veřejností slouží síť obvodních oddělení na území celé republiky. Policisté vykonávají v těchto odděleních nepřetržitou dozorcí službu a zajišťují tak jejich trvalou akceschopnost. Dozorcí služba přijímá oznámení, žádosti a další podněty a obstarává stálý styk se všemi, kterým policie poskytuje své služby. Obvodní oddělení jsou zřízena také ve významných železničních stanicích. Policisté v nich zařazení se zaměřují například na zloděje, kteří na stanicích a ve vlacích okrádají cestující nebo vykrádají přepravované zásilky. Doprovázejí také některé vlakové soupravy, pokud v nich cestují zvláště rizikové skupiny osob anebo pokud přepravují zvláště cenné nebo nebezpečné náklady.

Nejviditelnější činností pořádkové policie je obchůzková a hlídková služba. Policisté ji vykonávají ve svěřených okrscích nebo na určených úsecích a stanovištích.

POŘÁDKOVÉ, ZÁSAHOVÉ A POHOTOVOSTNÍ JEDNOTKY

Součástí služby pořádkové policie jsou pořádkové, zásahové a pohotovostní jednotky.

- Příslušníci **pořádkových jednotek** jsou vybaveni speciální výstrojí a výzbrojí. K jejich výstroji patří protiúderové komplety, ochranné přilby, masky a štíty, k jejich výzbroji například tonfy, zásahové výbušky nebo slzotvorné granáty. Zapojují se do bezpečnostních akcí, které svým rozsahem a charakterem vyžadují nasazení většího počtu policejních sil a prostředků. Součástí pořádkových jednotek jsou také **antikonfliktní týmy**. Pomocí bezprostřední komunikace s účastníky rizikových akcí se snaží předejít jejich případnému protiprávnímu jednání. Pořádkové jednotky jsou nasazovány také při pátracích akcích a při plnění úkolů integrovaného záchranného systému v případě živelních pohrom či průmyslových havárií.

- **Zásahové jednotky** pořádkové policie bývají povolány k ochraně nebo obnovení pořádku a bezpečnosti nebo k záchranným pracím. Jejich hlavním úkolem jsou však zákroky proti nebezpečným pachatelům zvláště závažných trestných činů, zejména při jejich zadržování či zatýkání. Provádějí také prvotní opatření proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků. Mohou plnit i úkoly související s ochranou objektů nebo s přepravou nebezpečných látek a věcí, případně přepravou cenností.
- **Pohotovostní jednotky** pořádkové policie posilují výkon hlídkové služby a provádějí zákroky proti pachatelům trestných činů přímo na místě činu. Zasahují na základě signálu, že byl narušen chráněný objekt, nebo na základě telefonátu na linku tísňového volání 158.

POLICEJNÍ POTÁPĚČI

U Policie České republiky slouží také několik desítek výkonných **potápěčů**. Jsou zařazeni nejen v poříčních odděleních, ale také v zásahových jednotkách a ve službě rychlého nasazení. Všichni jsou vycvičeni k potápění v otevřených vodách s hloubkou až do 40 metrů. Pátrají pod hladinou řek, jezer a vodních nádrží po obětech trestných činů i po obětech vlastní neopatrnosti, po věcech pocházejících z trestné činnosti nebo po věcech, kterými byla trestná činnost spáchána. Specialisté ze základen v Brně a ve Frýdku-Místku se potápějí i ve vodách s uzavřenou hladinou nebo ve vodách chemicky či biologicky kontaminovaných i do hloubek více než 40 metrů.

SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE A HIPOLOGIE

Kynologie (výcvik psů a psovodů) a hipologie (výcvik koní a jezdců, pro výkon policejní služby) hraje u policie významnou roli.

Policie České republiky využívá k plnění svých úkolů více než tisíc služebních psů, vesměs odchovaných ve vlastní chovné stanici a vycvičených ve vlastních výcvikových střediscích. Většina služebních psů se cvičí k hlídkové službě a k pátrání po osobách a věcech. Část z nich se však specializuje například na vyhledávání drog, zbraní a střeliva nebo výbušnin, ale také na vyhledávání osob ukrytých v dopravních prostředcích nebo vyhledávání lidských ostatků.

Hipologie byla obnovena v roce 1991. Policisté na koních vykonávají hlídkovou službu v těžko přístupných a ekologicky citlivých lokalitách, jsou využíváni při pátracích akcích i při ochraně veřejného pořádku. Často jsou nasazováni do zákroků při demonstracích nebo při některých sportovních, kulturních a jiných společenských akcích, kde hrozí riziko hromadných výtržností. Služební kůň budí dostatečný respekt i mezi nej-

více rozvášněnými výtržníky. Výcvik služebního koně a jezdce trvá přibližně rok a připraví oba na situace, do kterých se policista na koni může dostat.

2. SLUŽBA DOPRAVNÍ POLICIE

Úkoly služby dopravní policie spočívají v dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích a v kontrole dodržování podmínek silniční dopravy. Hlídky dopravní policie také dohlížejí na technický stav vozidel a provádějí kontroly přímo v terénu.

Podle aktuální dopravní bezpečnostní situace dopravní policisté zaměřují výkon služby také na speciální kontroly dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a drog řidiči nebo dodržování stanovené rychlosti jízdy. Dopravní policie zajišťuje také doprovody při přepravě nadměrných nákladů, kontroluje dodržování bezpečnostních přestávek u řidičů nákladních vozidel a autobusů a řeší veškeré dopravní přestupky, které odhalí. Všechna tato opatření sledují hlavní cíl – snížit počet dopravních nehod a počet jejich obětí.

Specializovaná pracoviště dopravní policie se zabývají šetřením dopravních nehod

a zjišťují dopravní přestupky. Dopravně inženýrský úsek služby dopravní policie pomáhá při řešení sítě pozemních komunikací a řízení provozu na nich, posuzuje užití dopravních značek a zařízení nebo uplatňuje preventivní opatření k omezení dopravní nehodovosti.

Zvláštní pozornost služba dopravní policie věnuje dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na dálnicích a silnicích pro motorová vozidla. Při vysokých rychlostech vozidel se každé porušení pravidel silničního provozu stává zvlášť nebezpečným a následky dopravních nehod bývají závažné. Příslušníci dopravní policie zařazení v dálničních odděleních mají proto k dispozici speciální rychlé automobily a motocykly vybavené moderními radiolokačními měřiči rychlosti, audiovizuálním záznamovým zařízením a další technikou. S jejich pomocí mohou efektivně zasahovat proti řidičům, kteří svým způsobem jízdy vážně ohrožují sebe i ostatní účastníky silničního provozu.

Automobily v civilním provedení umožňují dopravním policistům provádět speciální kontroly dodržování pravidel silničního provozu formou skrytého dohledu.

3. SLUŽBA KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ

Úkolem policistů zařazených ve službě kriminální policie a vyšetřování je odhalovat trestné činy a zjišťovat pachatele těchto trestných činů. Jejich povinností je vyhledávat trestnou činnost a na základě vlastních poznatků, trestních oznámení a dalších podnětů prověřovat veškerá podezření ze spáchání trestného činu. Policisté jsou také povinni trestné činnosti předcházet.

Při objasňování trestných činů kriminalisté získávají potřebné podklady, zajišťují stopy a shromažďují nezbytná vysvětlení. Přitom jsou oprávněni vyžadovat odborná vyjádření a znalecké posudky, provádět ohledání věci či místa činu nebo pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob a snímat jejich daktyloskopické otisky. Při spáchání úmyslného trestného činu zákon umožňuje kriminalistům používat také operativně pátrací prostředky. Mezi ně patří sledování osob a věcí, použití agenta a předstíraný převod (například předstíraná koupě věci pocházející z trestného činu).

Kriminalisté se obvykle specializují buď na obecnou kriminalitu, která zahrnuje mimo jiné trestné činy proti životu a zdraví nebo proti majetku, anebo na hospodářskou kriminalitu, kam patří například trestné činy proti měně a platebním prostředkům nebo trestné činy daňové. Kriminalisté se také specializují buď na operativně pátrací činnost anebo na samotný proces trestního řízení. K první specializaci náleží mimo jiné pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách a pátrání po věcech. Druhou specializací představuje vyšetřování, tj. trestní stíhání konkrétních osob obviněných z trestné činnosti.

ÚTVARY SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ

Pracoviště obecné a hospodářské kriminality jsou zřízena ve všech krajích. Vedle nich působí také specializované útvary služby kriminální policie a vyšetřování s celostátní působností. Činnost těchto útvarů je zaměřena buď na odhalování a vyšetřování zvlášť nebezpečných druhů kriminality anebo na poskytování specifického servisu ostatním policejním útvarům.

Největší celostátní útvar služby kriminální policie a vyšetřování se specializuje na odhalování organizovaného zločinu. Útvar se zaměřuje se na zločince, kteří páchají velmi závažnou trestnou činností násilného charakteru, ilegálně obchodují s lidmi, zbraněmi, radioaktivními nebo jinými nebezpečnými látkami, těží z nelegální migrace nebo padělají peníze a další platební prostředky. Předmětem jeho zájmu je také extrémismus a jeho projevy ve všech podobách a trestná činnost v oblasti informačních a komunikačních technologií. Další specializací tohoto útvaru je odhalování korupce a finanční kriminalita – daňová trestná činnost a korupčního jednání, například v souvislosti s veřejnými zakázkami a na praní špinavých peněz. V rámci tohoto útvaru působí Národní kontaktní bod pro terorismus.

Další z celostátních útvarů služby kriminální policie a vyšetřování působí jako národní protidrogová centrála. Odpovídá za odhalování a vyšetřování nejzávažnější kriminality související s nedovolenou výrobou a distribucí omamných a psychotropních látek a jedů a zaměřuje se především na její organizované a mezinárodní formy a na trestní stíhání členů zločineckých řetězců, které představují hlavní zdroj nelegálních drog.

Specializovaný útvar služby kriminální policie a vyšetřování se věnuje dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu. Jeho posláním je odhalovat trestné činy, které byly spáchány v období let 1948 až 1989 a jejichž pachatelé tehdy nebyli z politických důvodů podle zákona spravedlivě potrestáni.

Všechny tyto útvary s celostátní působností mají pobočky na různých místech republiky, a jsou proto schopny zasahovat všude tam, kde je to zapotřebí.

Útvary zvláštních a speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování poskytují servis ostatním policejním útvarům, případně dalším bezpečnostním složkám. Mezi tzv. speciální činnosti patří odposlech a záznam telekomunikačního provozu nebo sledování osob a věcí, provádění úkonů v trestním řízení za použití agenta nebo uskutečnění předstíraného převodu. Policisté z útvaru speciálních činností také poskytují ochranu osobám podle zákona o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením.

4. KRIMINALISTICKO-TECHNICKÁ A ZNALECKÁ SLUŽBA

Při objasňování každého kriminálního případu kriminalisté hledají odpověď na tři základní otázky:

- zda se skutek stal,
- zda je trestným činem,
- kdo ho spáchal.

Při hledání odpovědi jim pomáhá moderní kriminalistická technika a znalecké posudky z různých vědních oborů.

Ohledání místa činu provádí kriminalistický technik, který vyhledává, dokumentuje a zajišťuje stopy potřebné pro trestní řízení. Zkoumáním zajištěných stop se zabývají kriminalističtí znalci v Kriminalistickém ústavu Praha nebo v odborech kriminalistické techniky a experti z jednotlivých krajů.

Znalecká zkoumání lze rozdělit do několika skupin. Jedna z nich zahrnuje **foto, video a audioexpertizu** (analýzu dat obsažených na nosičích obrazu a zvuku). Další skupina je zaměřena na **přírodovědná zkoumání** a patří do ní kriminalistická chemie, biologie a fyzikální chemie. První zkoumá například příčiny požárů a ekologických havárií, druhá biologické stopy lidského, zvířecího i rostlinného původu a třetí se zabývá mimo jiné tzv. mikrostopami. To jsou stopy velmi nepatrných rozměrů, jejichž vzniku se pachatel nemůže vyhnout a které nemůže běžnými prostředky odstranit. K nejstarším disciplínám zkoumání patří **mechanoskopie a trasologie**. Mechanoskopie slouží například k určení nástrojů podle stop, které zanechaly na předmětech. Trasologie zase zkoumá stopy pohybu lidí, zvířat a vozidel, a také otisky různých částí těla, například zubů, oděvních součástí nebo jiných předmětů. Další skupinu tvoří **kriminalistické identifikace**. K nejznámějším patří **daktyloskopie**. Porovnání obrazců papilárních linií na vnitřní straně článků prstů, dlaní a chodidel umožňuje jednoznačnou individuální identifikaci osob.

5. ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ

Útvar rychlého nasazení je specializovaným útvarem Policie České republiky určeným zejména k boji proti terorismu. Působí na celém území státu, ale účastní se také zahraničních operací. Do jeho působnosti patří zákroky vůči únoscům osob a dopravních prostředků nebo vůči nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a jiných zvláště závažných trestných činů. Ochranné týmy policistů Útvaru rychlého nasazení chrání české zastupitelské úřady a jejich pracovníky v zemích, kde to vyžaduje vnitřní bezpečnostní situace. Útvar rozvíjí taktické postupy zákroků zaměřených na zneškodnění teroristů a nebezpečných ozbrojených zločinců, ale také postupy krizového vyjednávání.

Výcvik policistů rychlého nasazení zahrnuje postupy při zákroku vůči teroristům či zločincům zadržujícím rukojmí. Součástí výcviku je i osvojení si postupů při ochraně osob a jejich přepravě v bezpečnostně rizikových oblastech. Policisté Útvaru rychlého nasazení si musí trvale udržovat vynikající fyzickou i psychickou kondici a dovednosti ve střelbě nebo v sebeobraně. Musí být schopni pracovat ve výškách a musí perfektně ovládat řízení motorových vozidel. Někteří se dále specializují jako pyrotechnici, potápěči nebo odstřelovači.

Zásahová jednotka útvaru má nepřetržitou pohotovost a je kdykoli schopna vyrazit do akce.

6. LETECKÁ SLUŽBA

Posádky letecké služby podnikají záchranné, zásahové, pátrací, hlídkové a průzkumné lety. Podílejí se na řízení dopravy, zapojují se do pátrání po pohřešovaných osobách, po nebezpečných pachatelích nebo po odcizených motorových vozidlech. Pomáhají hledat důkazy a pořizovat dokumentaci při objasňování trestných činů.

Policejní letectvo významně působí také v rámci integrovaného záchranného systému. Posádky vzlétají kvůli závažným dopravním nehodám, požárům, záplavám nebo jiným přírodním katastrofám a haváriím. Letecká služba spolupracuje s Hasičským záchranným sborem České republiky při hašení velkých požárů zejména v těžko přístupném terénu nebo při evakuaci osob z oblastí postižených živelnou pohromou. Spolupracuje také s Horskou službou při přepravě záchranářů například na místo pádu laviny.

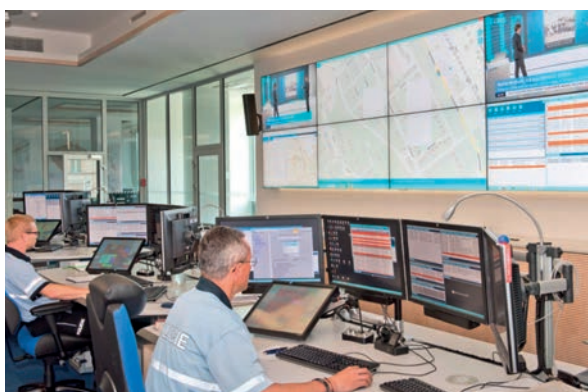
Letecká služba disponuje moderními vrtulníky se speciální výbavou k různému nasazení. Stroje jsou vybaveny například světlotmetry a kamerovým systémem včetně termovize. Vrtulníky určené k využití v rámci integrovaného záchranného systému mají ve výbavě mimo jiné palubní jeřáb, záchrannou síť pro evakuaci osob z vodní hladiny nebo podvěsný hák, na který se zavěšuje vodní vak pro hašení požárů ze vzduchu. Policejní letectvo má také k dispozici stroje s moderním sanitním vybavením a s nimi se podílí na letecké záchranné službě.

OPERAČNÍ STŘEDISKA

Operační střediska jsou v nepřetržitém provozu a zabezpečují koordinované plnění policejních úkolů. Zajišťují provoz národní telefonní linky tísňového volání 158 a kooperují se správcem evropské telefonní linky tísňového volání 112. V rámci spolupráce s dalšími složkami integrovaného záchranného systému koordinují společná opatření a plní stanovené úkoly při řešení krizových situací. Vyhlašují a koordinují policejní akce například při regulaci dopravy nebo při bezpečnostních opatřeních a organizují nasazování policejních sil a prostředků. Pro potřeby jednotlivých služeb policie provádějí také výdej dat z policejních evidencí. Mezi jejich úkoly patří i zprostředkování informací v oblasti dopravního zpravodajství pro účastníky silničního provozu.

VZDĚLÁVÁNÍ POLICISTŮ

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanoví ke každé služební hodnosti příslušníka Policie České republiky minimální stupeň dosaženého vzdělání. Policistou se může stát adept, který dosáhl minimálně středního vzdělání s maturitní zkouškou. Bezprostředně po přijetí do služebního poměru absolvuje základní odbornou přípravu, která je zaměřena na právní aspekty řešení služebních úkolů, na taktické postupy k dosažení účelu služebních úkonů, na zvládnutí technických prostředků přidělených k výkonu služby a na techniku administrativy.

Při prvním přijetí do služebního poměru je policista zařazen do služebního poměru na dobu určitou. Teprve po úspěšném vykonání služební zkoušky, která ověří jeho znalosti, je zařazen do služebního poměru na dobu neurčitou. Po celou dobu trvání služebního poměru má policista možnost zvyšovat svou odbornou kvalifikaci absolvováním vzdělávacích programů či specializačních kurzů pořádaných školními policejními středisky, vzdělávacími zařízeními a policejními školami nebo studiem na Policejní akademii České republiky. Své profesní kompetence policisté trvale rozvíjejí v rámci pravidelné služební přípravy.

Policejní vzdělávání, služební přípravu a policejní sport řídí Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, který zajišťuje také odborné vzdělávání občanských zaměstnanců policie.

KRAJSKÁ ŘEDITELSVÍ POLICIE

Zákonem o Policii České republiky je zřízeno 14 krajských ředitelství policie, jejichž služební obvody jsou shodné s územními obvody 14 krajů České republiky. Každé krajské ředitelství policie je organizační složkou státu a účetní jednotkou. V čele každého krajského ředitelství policie stojí krajský ředitel.

Organizačními články všech krajských ředitelství policie s výjimkou Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy jsou územní odbory. Jejich služební obvody odpovídají územním obvodům okresů a jejich sídly jsou někdejší okresní města. Služební obvody územních odborů krajských ředitelství policie se dále dělí na služební obvody obvodních oddělení.

V rámci všech krajských ředitelství policie působí služba kriminální policie a vyšetřování, služba pořádkové, dopravní a cizinecké policie a služba policie pro zbraně a bezpečnostní materiál. Každé krajské ředitelství policie má mimo jiné vlastní personální odbor, odbor vnitřní kontroly a integrované operační středisko.

ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA (ZZS)

Hlavním posláním zdravotnické záchranné služby je poskytování přednemocniční neodkladné péče pacientům na místě jejich úrazu nebo náhle vzniklého onemocnění, v průběhu jejich transportu až do následného předání do nevhodnějšího zdravotnického zařízení.

Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje (ZZS KHK) je příspěvkovou organizací, zřízená krajem s jednotným řízením, metodikou a ekonomikou. Organizace vznikla jako první krajská zdravotnická záchranná služba na území České republiky k 1. 1. 2004.

Struktura a výjezdové skupiny

ZZS KHK disponuje třemi typy výjezdových skupin.

- Skupina rychlé lékařské pomoci (RLP) – posádka s lékařem
- Skupina rychlé zdravotnické pomoci (RZP) – posádka bez lékaře
- Skupina rendez-vous (RV)

Skupina **rychlé lékařské pomoci (RLP)** ve velké sanitce je trojčlenná a je tvořena lékařem a dvěma zdravotnickými záchranáři, případně lékařem, záchranářem a řidičem. Celá posádka funguje jako celek, lékař je tedy po celou dobu práce trvale přítomen a do doby ukončení zásahu jej nelze využít pro další případ.

Výjezdové skupiny **rychlé zdravotnické pomoci (RZP)** samostatně poskytují péči pacientům s náhle vzniklým zhoršením zdravotního stavu nebo méně závažnými úrazy, pokud není na místě zásahu nutná přítomnost lékaře záchranné služby. Posádka je standardně dvoučlenná, tvořená dvěma zdravotnickými záchranáři (z nichž jeden je ve funkci řidiče) nebo zdravotnickým záchranářem a řidičem. Všichni pracovníci RZP jsou plně vyškoleni v provádění život zachraňujících výkonů a neodkladné resuscitace. Léčbu provádějí v souladu s platnými standardy neodkladné přednemocniční a ošetrovatelské péče. Zároveň několikrát ročně absolvují povinná školení a nácviky řešení různých situací. V přesně definovaných případech musí svůj postup konzultovat s lékařem, který je pro jejich potřebu kdykoliv k dispozici. Posádky RZP realizují cca 80% všech výjezdů záchranné služby.

V řadě míst kraje stále častějším modelem tzv. setkávací systém **rendez-vous (RV)**, kde lékař se zdravotnickým záchranářem vyjíždějí k zásahům v malém sanitním voze. Ten je vybaven jako běžná sanitka, nedisponuje ale mobilizačním vybavením. Výjezdové skupiny RLP v systému RV tak nejsou schopny transportovat pacienta do zdravotnického zařízení a pracují téměř výhradně v součinnosti s výjezdovými skupinami rychlé **zdravotnické pomoci (RZP)**. Lékař je tak využitelný např. i v době transportu pacienta do zdravotnického zařízení, a pokud zdravotní stav pacienta nevyžaduje intenzivní péči pod přímým lékařským dohledem, může být k dispozici pro další zásah. Každý lékař RV tak může spolupracovat až se třemi posádkami RZP. Tento způsob zajištění lékařské péče je tak ekonomičtější a rychlejší.

Posádky RLP/RV vyjíždějí k pacientům v akutním ohrožení života nebo se selháním základních životních funkcí. Nejčastěji se jedná o:

- zástavu krevního oběhu
- stavy spojené s bezvědomím
- náhle vzniklou dušnost
- bolesti na hrudi
- závažné úrazy
- dopravní a jiné nehody

V současné době ZZS KHK provozuje 31 výjezdových týmů rozmístěných na 15-ti výjezdových základnách ve 13-ti městech. Toho je 10 výjezdových skupin s lékařem.

- 1 x LZS – letecká záchranná služba (Hradec Králové)
- 3 x RLP – rychlá lékařská pomoc (Broumov, Nový Bydžov, Vrchlabí)
- 6 x RV – rendez-vous (Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Jaroměř)

21 výjezdových skupin je bez lékaře – RZP (5 x Hradec Králové, 2 x Trutnov, 2 x Náchod, 2 x Jičín, 2 x Rychnov nad Kněžnou, 2 x Jaroměř, 1 x Dvůr Králové, 1 x Opočno, 1 x Broumov, 1 x Vrchlabí, 1 x Nová Paka, 1 x Hořice)

Vozy ZZS jsou vybavené stejně, tak aby vybavení odpovídalo zákonu 374/2011 Sb. O zdravotnické záchranné službě.

Zdravotničtí záchranáři i dispečeri ZZS pracují ve dvanácti hodinových směnách, lékaři maximálně ve dvaceti čtyřhodinových službách a to převážně přes víkendy.

Letecká záchranná služba (LZS)

Středisko letecké záchranné služby v Hradci Králové s volacím znakem Kryštof 6 bylo slavnostně uvedeno do provozu 3. 6. 1990 a ještě téhož dne vrtulník uskutečnil první let k dopravní nehodě. Používání volacího znaku Kryštof pro vrtulníky LZS je běžné v mnoha zemích Evropy (např. Německo: Christoph, Rakousko: Christophorus) a vyplývá z původního využívání vrtulníků zejména pro řidiče a cestující na silnicích – účastníky dopravních nehod, pro něž je Svatý Kryštof patronem.

Hradecké středisko LZS bylo zprovozněno jako šesté pořadí v tehdejší Československu, čtvrté v České republice (Praha – 1987, Brno – 1988, Ostrava – 1989, Hradec Králové – 1990). Po rozdělení obou států bylo číslování základen již zachováno beze změny (některá čísla Kryštofů tak v ČR chybí). Provozovatelem hradeckého střediska LZS byla zpočátku Letecká správa SNB (Sbor národní bezpečnosti), později Letecká služba Policie ČR.

V několika prvních letech byl v Hradci Králové využíván polský vrtulník PZL-Swidnik Mil Mi-2. Od roku 1995 je provozován vrtulník Eurocopter (MBB) BO-105CBS4 německé výroby. Tento policejní vrtulník lehké kategorie pro čtyři až pět cestujících se špičkovými manévrovacími schopnostmi (běžně využíván především pro plnění speciálních úkolů zásahových jednotek, pro sledování a případný transport zadržených pachatelů trestné činnosti apod.) byl provizorně doplněn zdravotnickou výbavou a příležitostně využíván pro potřeby zdravotníků. Tento vrtulník se však při záchranných akcích osvědčil natolik, že bylo rozhodnuto o trvalém vyčlenění vrtulníku pro potřeby záchranné služby.

Zásadním zlomem pro LZS se stal rok 2004, kdy došlo k několika zásadním změnám. Po sloučení okresních zdravotnických záchranných služeb (ZZS) vznikla jednotná zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje (ZZS KHK) s jednotnou metodikou fungování záchranné služby, standardizovanými léčebnými postupy, vybavením, technikou a zejména jednotným operačním řízením v podobě Krajského zdravotnického operačního střediska (KZOS), jehož úloha je pro efektivní nasazování LZS klíčová.

Posádky ZZS v současnosti dokonale rozpoznají pacienty vyžadující specializovanou péči (např. pacienty s cévní mozkovou příhodou, akutním infarktem myokardu, závažným poraněním, závažnou popáleninou apod.) a zajistí jejich převoz do místa definitivního ošetření již z místa prvního kontaktu. Pacienti tak nejsou převezeni do menších nemocnic a nevznikají požadavky na jejich akutní převozy. Mezinemocniční akutní převozy vrtulníkem (přibližně 30–40 případů ročně) jsou nyní indikovány pouze na velké vzdálenosti u stavů, kdy rozhoduje čas (např. zprůchodnění uzavřené koronární tepny při infarktu myokardu) a zároveň existuje významný časový benefit oproti převozu pozemními prostředky.

Krajské zdravotnické operační středisko (KZOS)

Krajské zdravotnické operační středisko Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje (KZOS ZZS KHK) vzniklo v roce 2004 sloučením územních operačních středisek a stalo se tak prvním zdravotnickým operačním střediskem s jednotným celokrajským řízením posádek ZZS v České republice.

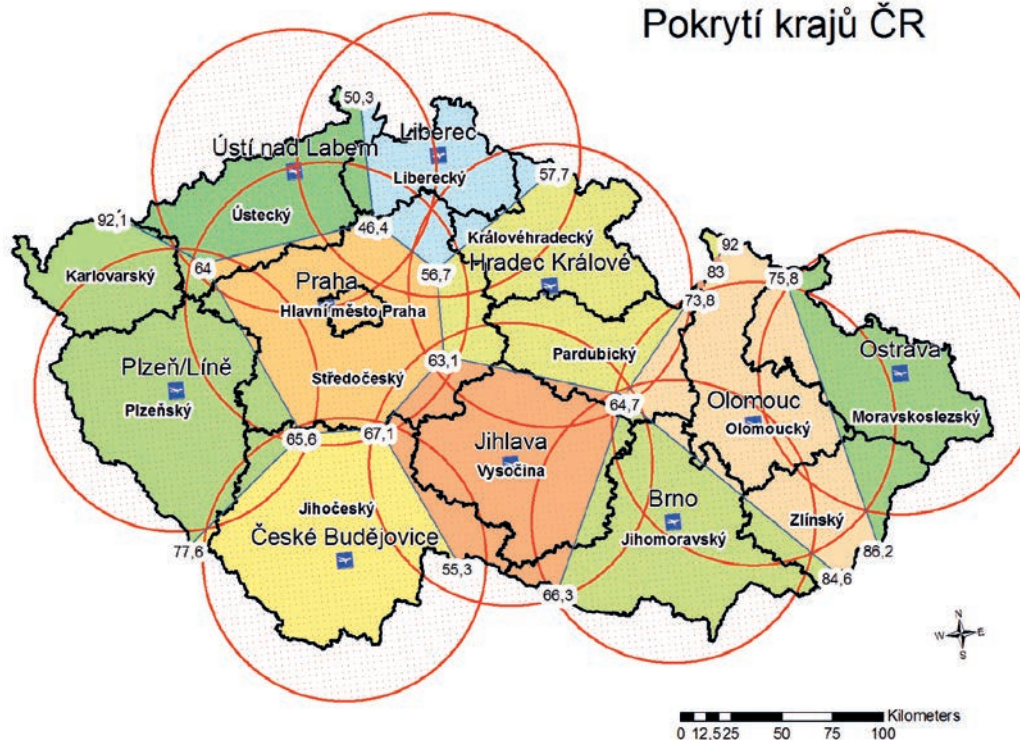
KZOS představuje pomyslné komunikační pojítko mezi žadateli neodkladné přednemocniční péče – tedy volajícími na tísňovou linku **155**, a jejich vykonavateli – výjezdovými skupinami ZZS. Hlavní náplní práce operátorů je přijímat a vyhodnocovat tísňová volání. Na základě získaných informací operátoři vyhodnotí aktuální naléhavost zdravotního stavu a rozhodují o typu výjezdové skupiny, která bude k pacientovi vyslána (lékařská nebo nelékařská). Zároveň poskytují volajícímu první pomoc po telefonu – TAPP (telefonicky asistovaná první pomoc) a v případě přímého ohrožení života telefonické instrukce k provádění laické resuscitace – TANR (telefonicky asistovaná neodkladná resuscitace). Kromě odborné zdravotnické pomoci operátoři koordinují pohyb výjezdových skupin v regionu Královéhradeckého kraje a v případě potřeby ve spolupráci s KZOS ostatních krajů koordinují mezikrajskou spolupráci výjezdových skupin.

Operátoři KZOS přijímají tísňové výzvy na linku 155 z celého Královéhradeckého kraje. Průměrně je během 24 hodin přijato cca 220 tísňových volání, za rok zhruba 75 000 tísňových volání. Celkový počet relací (včetně radiokomunikace s výjezdovými skupinami) byl v roce 2016 cca 253 000. Pokud by takový provoz obsluhoval jeden operátor, mluvil by nepřetržitě 8 měsíců. Kromě příjmu hovorů na tísňovou linku **155** operátoři zajišťují příjem výzev z tísňové linky **112**, oznámení transportu pacientů do cílového zdravotnického zařízení, koordinaci konzultací se specialisty a komunikační podporu výjezdovým skupinám digitálními nebo analogovými radiokomunikačními prostředky.

Dále je provozována linka Informačního zdravotnického centra – **841 155 155**, kde jsou operátorem poskytovány především telefonické konzultace v případě stavů s nejnižší naléhavostí.

KZOS KHK pracuje v 24hodinovém režimu. V současné době denní směnu zajišťuje 5 operátorů a noční 3 operátoři, kteří pracují v tzv. jednostupňovém – paralelním systému. Operátor v tomto režimu plní funkci call taker – přijímá tísňovou výzvu, a zároveň funkci dispatcher – vysílá nejvhodnější posádky na místo události. Výhodou tohoto systému je rychlost zpracování tísňové výzvy, minimální ztráta informace mezi volajícím, operátorem a výjezdovou skupinou.

Pokrytí krajů ČR

Výuka a vzdělávání

Vzdělávání zdravotnických záchranářů je stanoveno příslušnou legislativou. Minimální rozsah dosaženého vzdělání je na úrovni vyšší odborné školy (označení *diplovaný specialista – DiS.* za jménem). Velká část záchranářů je absolventem vysokoškolského studia v bakalářském a stále častěji i magisterském studijním programu.

Výuka a vzdělávání záchranářů probíhá prostřednictvím Vzdělávacího a výcvikového střediska (VVS). Zákonem je definováno VVS především funkčně. Není zvláštní předpis jak obsahově, finančně, materiálně a formálně realizovat vlastní vzdělávání. Zákon však ukládá zaměstnancům ZZS povinnost celoživotního vzdělávání.

Vzdělávací a výcvikové středisko realizuje interní a externí vzdělávání v urgentní medicíně a přednemocniční neodkladné péči. Spolupracuje s Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Hradci Králové, s Fakultní nemocnicí v Hradci Králové, s Farmaceutickou fakultou UK, s Fakultou vojenského zdravotnictví, s Univerzitou Pardubice, se Střední zdravotnickou školou v Hradci Králové a dalšími národními (Česká resuscitační rada, Společnost urgentní medicíny a medicíny katastrof, Českou společností anesteziologie a urgentní medicíny) a mezinárodními (European Resuscitation Council) institucemi. V roce 2015 začala fungovat pracovní skupina vzdělavatelů záchranných služeb a vznikly nové webové stránky www.vzdelavanizzs.cz – komunikační portál a sdílené úložiště dat.

Součástí výuky není jen opakování teoretických znalostí, ale také zkoušení různých modelových situací na speciálních figurínách (zajištění dýchacích cest, vedení porodu, fixace extenční dlahou či pánevním pásem atd. – tedy výkony, které se v praxi neopakují tak často), cvičení chování při mimořádných událostech, spolupráce s IZS a další.

Vzdělávací a výcvikové středisko zajišťuje teoretickou a praktickou výuku pro vlastní zaměstnance, ale i pro základní složky Integrovaného záchranného systému, first respondery a odbornou i laickou veřejnost. Pracovní tým má k dispozici 15 střediskových instruktorů. Úzce spolupracuje s oddělením kvality a dále disponuje smluvním lektorským týmem. U smluvních lektorů se najímá především jejich odbornost pro realizaci cílů vzdělávání, vždy se jedná o přední odborníky na potřebné téma.

First responderi

Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje spoluvyvinula a od září 2016 používá mobilní aplikaci KISS SHARP, která pomáhá zajistit první pomoc ještě před příjezdem profesionálních záchranářů. Jedná se o systém dobrovolníků – tzv. First responderů (tedy registrovaných poskytovatelů první pomoci), kteří jsou automaticky osloveni dispečerským softwarem v případě život ohrožujících stavů, především náhlé zástavy krevního oběhu. Dobrovolníci jsou vyškoleni instruktory České resuscitační rady a ZZS KHK. Zavedení first responderů, aktivovaných prostřednictvím speciální mobilní aplikace bylo prvním projektem svého druhu v České republice.

Aplikace funguje tak, že automaticky vyhledá nejbližší aktivní First respondery a upozorní je na konkrétní situaci v jejich okolí. Záleží vždy na jejich dobrovolném zvážení, zda výzvu přijmou. Pokud ano, aplikace je automaticky začne navigovat k pacientovi, kde může poskytnout kvalifikovanou pomoc před dojezdem zdravotnické záchranné služby. O přijetí výzvy je zároveň informován dispečink, který o blížící se pomoci

podává zprávu i volajícím na tísňovou linku. Jednou z hlavních výhod tohoto systému je, že funguje automaticky a sám odesílá data do aplikace, aniž by přiděloval práci operátorům tísňové linky 155. Těm naopak odpadá nutnost manuálně vyhledávat nejbližšího First respondera.

Každý First responder si v aplikaci může nastavit, jaké zdravotnické vybavení má aktuálně k dispozici a jaký způsob dopravy na místo události v danou chvíli zvolí. Tím zároveň sám definuje okruh, ve kterém jej systém na události upozorňuje.

Proškolení First responderi jsou důležitou složkou první pomoci před příjezdem posádky ZZS.

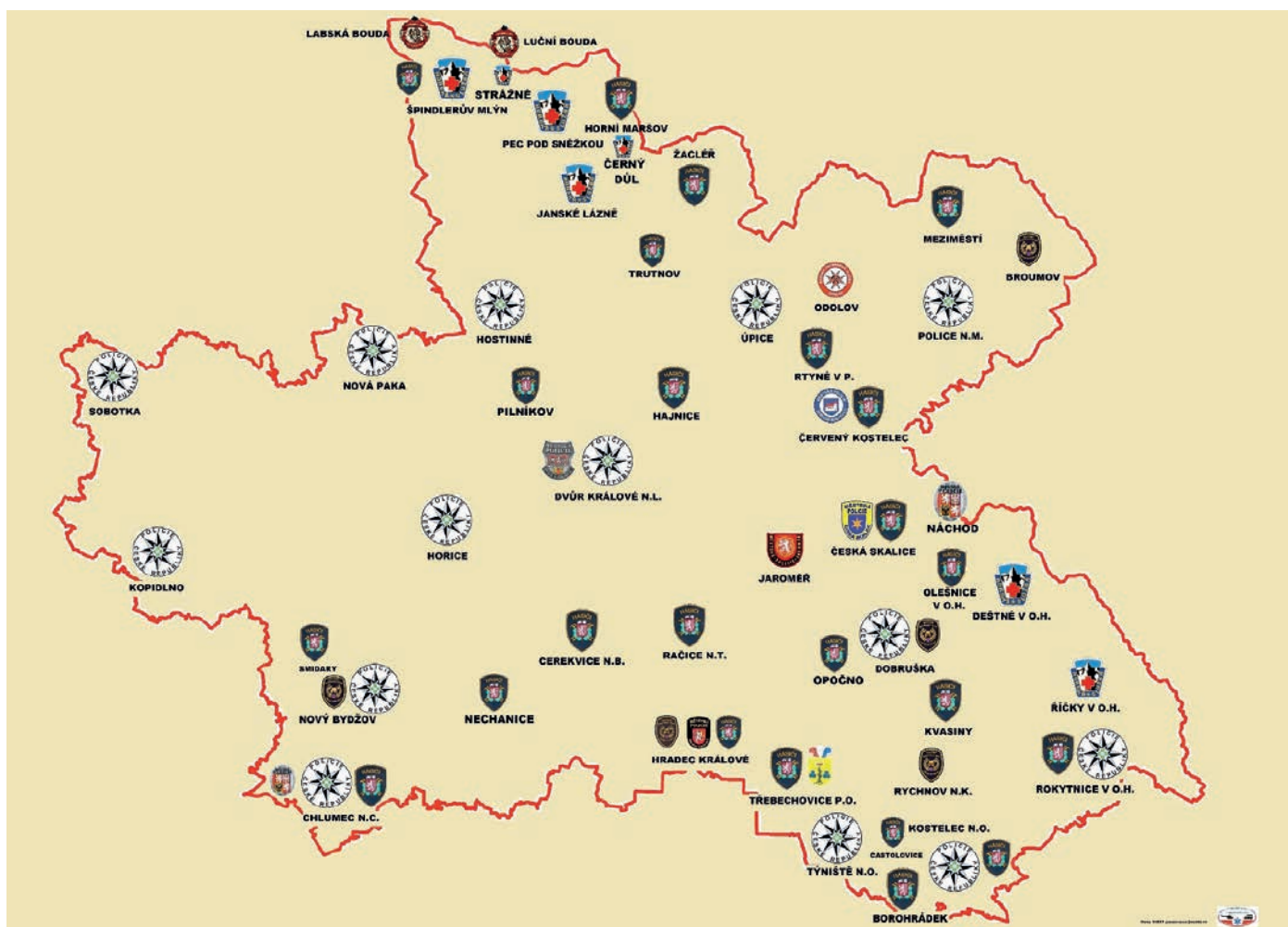
Automatizovaný externí defibrilátor (AED)

Včasně zahájení základní neodkladné resuscitace a její správné provádění může mít rozhodující vliv na přežití srdeční zástavy, pokud možno bez trvalých následků. Zejména v případech, kdy stav nemocného vyžaduje urgentní léčebný elektrický výboj (defibrilaci), má rychlost jeho podání pro přežití zcela zásadní význam. Pokud je defibrilace provedena do tří minut, udává se přežití přibližně v 73 % případů. Provádění defibrilace ještě v nedávné minulosti patřilo výhradně do rukou lékařů. Ti se ale mnohdy nemohou dostat k nemocnému natolik rychle, aby jejich léčebný zákrok mohl přijít v optimálním časovém intervalu.

Možným řešením je provedení zákroku laiky. A právě k tomuto účelu byl zkonstruován Automatizovaný externí defibrilátor – AED. Přístroj, s jehož pomocí je i laický záchránce schopen provést bezpečnou defibrilaci, stačí zapnout příslušným tlačítkem. Defibrilátor pak sám analyzuje křivku EKG a prostřednictvím hlasových a písemných pokynů v Českém jazyce vede záchránce k bezpečnému podání výboje. Přístroje jsou konstruovány tak, aby obsluhu naváděly přesnými povely k dané činnosti včetně správné rychlosti srdeční masáže.

Následující obrázek představuje rozmístění mobilních AED v Královéhradeckém kraji, které byly rozmístěny ZZS KHK v koordinaci s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému a dalšími institucemi veřejného i soukromého sektoru (stav platný k dubnu 2017). Tyto přístroje jsou většinou v rukou právě first responderů, kteří s nimi umí zacházet. S AED přístroji se však můžete setkat i ve velkých nákupních střediscích, na letišti atd.

Rozmístění AED v roce 2017

Psychosociální intervenční služba

Systém psychosociální intervenční služby (SPIS) je zavedenou službou, která je využívána dvěma směry.

První směr péče je zacílen na zaměstnance zdravotnické záchranné služby a poskytuje dvě formy podpory – skupinovou a individuální. Skupinová podpora (debriefing, defusing, demobilizace) je poskytována druhý den až čtyři týdny po události; cílem je uzavření události a zmírnění příznaků stresu. Skupinová podpora je uskutečňována v místě mateřského pracoviště zaměstnance a čas intervence mají zaměstnanci počítán jako výkon práce.

Individuální podpora je zaměřena na zmírnění akutních obtíží v náročných životních situacích formou aktivního naslouchání, emoční podpory, poskytnutí empatie a doporučení, s cílem obnovy vlastních sil, zmírnění stresové reakce, případně předání zasaženého do další péče. Individuální podporu mohou zaměstnanci čerpat při osobním setkání, ale i telefonicky, emailem. Obě podpory jsou zaměstnancům poskytovány zcela bezplatně.

Systém psychosociální intervenční služby je koncipován primárně na bázi peer, tedy kolegiální podpory. Peer konzultant pracuje s vlastní zkušeností a může být velkou inspirací pro ty, kteří jsou v obdobné situaci. Je živoucím důkazem, že i oni to mohou zvládnout. Peer podpora je zaměstnanci využívána v situacích psychicky nadlimitní zátěže, která je spojena s výkonem profese, ale i v dalších případech psychické nepohody, která mnohdy může ztížit soustředění a pracovní nasazení. Cílem služby je normalizace stresové reakce a snížení rizika profesního pochybení, prevence syndromu vyhoření či výskytu posttraumatické stresové poruchy.

O poskytnutí psychosociální intervenční služby je oprávněn požádat zaměstnanec sám, a to koordinátora nebo kteréhokoliv peera, kdykoli v průběhu nebo po skončení zatěžující události. V roce 2016 peeři ZZS KHK uskutečnili 23 individuálních intervencí a dvě skupinové podpory.

Druhý směr SPIS podpory se zaměřuje na poskytování první psychické pomoci na místě události, v souvislosti se zásahem zdravotnické záchranné služby. První psychická pomoc je poskytování podpory osobám tzv. sekundárně zasaženým v akutní stresové reakci – pozůstalým, rodinným příslušníkům, svědkům události a další veřejnosti, a to v situacích nadlimitního psychického zatížení, způsobeného tragickou událostí. Může se jednat o události spojené se ztrátou blízké osoby, úmrtí dětí, suicidia, mimořádné události a další. Zdravotnický intervent poskytuje v případě potřeby první psychickou pomoc na místě události sekundárně zasaženým, kteří jeví známky akutní stresové reakce. Sdílejí se zasaženými emoce, usnadňuje práci zdravotnickému týmu při kontaktu s blízkými pacienta, vysvětluje postup zdravotnických pracovníků, případně dalších záchranných složek, podává informace, umožňuje důstojné rozloučení se zemřelým, případně umírajícím. V indikovaných případech zajišťuje psychicky zasaženým také další péči. Jde nejčastěji o příbuzné pacientů či zemřelých, ale také svědky tragických událostí a další osoby.

SYSTÉM DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

SBORY DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VERSUS JEDNOTKY SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Sbory dobrovolných hasičů (dále jen SDH) jsou právně samostatné nebo jsou organizačními složkami občanských sdružení, které působí na úseku požární ochrany. Nesmí vykonávat funkci státních orgánů, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Nesmí řídit státní orgány a ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jejich členy. Mezi tato občanská sdružení se v České republice řadí např. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota nebo Moravská hasičská jednota a bývají sponzorovány obcemi, fyzickými či právnickými osobami. Jako subjekty se nepodílejí na zásahových a likvidačních pracích při řešení mimořádných událostí. K mimořádným událostem vyjíždějí právě **jednotky sborů dobrovolných hasičů** (dále jen

JSDH). Na rozdíl od sborů dobrovolných hasičů, které mají zejména preventivní charakter, jsou JSDH organizačními složkami obcí.

Rozdíl mezi SDH a JSDH je zásadní, ačkoliv v České republice si spousta lidí neustále spojuje oba subjekty dohromady. SDH a JSDH nemají po právní stránce nic společného, avšak mohou spolupracovat, na což pamatuje zákon č. 133/1985 Sb. Oba subjekty právě ve většině případů úzce spolupracují, navzájem se podporují a sídlí ve stejném objektu (hasičská zbrojnice). Pravidlem také bývá fakt, že člen JSDH je i zároveň členem SDH, v opačném případě to tak vždy není.

SBORY DOBROVOLNÝCH HASIČŮ (SDH)

Mezi největší občanská sdružení, které zastřešuje SDH patří v České republice Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen SH ČMS). SH ČMS vydává od roku 1989 čtrnáctideník Hasičské noviny, provozuje vlastní internetové stránky (www.dh.cz), spolupracuje s Folklorním sdružením ČR a od roku 2006 spolupracuje v odborné a studijní oblasti s Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava. SH ČMS provozuje i dvě vlastní školy. Jedná se o Ústřední hasičské školy v Bílých Poličanech u Dvora Králové nad Labem a v Jánkách Koupelích u Opavy. Pod patronací SH ČMS je také Centrum hasičského hnutí v Přibyslavi, což je vlastně hasičské muzeum.

V současnosti je SH ČMS nejpočetnější organizace v České republice s počtem 359 116 členů organizovaných v 7662 SDH. V řadách SH ČMS je také evidováno 61 205 dětí a mládeže ve věku do 18 let.

Některé další SDH v Čechách zastřešuje již výše zmiňovaná Česká hasičská jednota, a některé SDH na Moravě či ve Slezsku zastřešuje zmiňovaná Moravská hasičská jednota. Tato sdružení jsou zcela samostatná, ale hasiči z těchto sdružení i jejich činnost se nijak neliší od hasičů pod SH ČMS.

SDH jako spolky působící na úseku požární ochrany pomáhají při plnění úkolů zejména tím, že:

- pomáhají vyhledávat členy jednotek sboru dobrovolných hasičů;
- podílejí se na odborné přípravě členů JSDH;
- podílejí se (se souhlasem vlastníka – zpravidla obce) na provádění údržby a oprav požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a objektů požární ochrany, včetně vodních zdrojů;
- podílejí se na činnostech směřujících k předcházení požárů a jiných negativních událostí, zejména na preventivně výchovné činnosti mezi občany a mládeží;
- podílejí se na ediční a publikační činnosti a na dokumentaci historie požární ochrany a hasičstva;
- ve většině případů organizují či se podílejí na kulturním životě v obci;
- organizují soutěže a závody, vedou oddíly mladých hasičů a tím se podílejí na výchově mladých a tím i na prevenci kriminality mládeže.

JEDNOTKY SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ (JSDH)

Zřizovatelem JSDH je obec jako územně samosprávný celek. Obec je tedy financuje stejně jako např. základní a mateřskou školu, místní knihovnu, technické služby, městskou policii a podobně. Většina JSDH převzala název své jednotky podle historického názvu sboru, který v dané lokalitě působí.

Členové JSDH jsou zpravidla získáváni ze členů SDH. Celkem je v České republice **evidováno 7 077 JSDH** (stav v roce 2017), přičemž v některých obcích funguje více jednotek. V těchto jednotkách je organizováno téměř 70 000 členů.

JSDH rozdělujeme podle teritoria zásahu a to na jednotky s místní působností a územní působností. Místní působnost znamená, že jednotka provádí zásahy pouze na území svého zřizovatele (areál podniku, katastr obce,...). Naopak územní působnost umožňuje provádět zásahovou činnost na území například několika obcí. JSDH dále dělíme na jednotky podle kategorií, kde je jednak stanovena právě jejich působnost, ale i výjezdové časy, které musí JSDH při vyhlášení poplachu splnit. Jednotky se člení na kategorie:

Kategorie jednotky	Výjezdový čas	Zřizovatel	Působnost
JPO I*	2 minuty, drží se pohotovost	Stát	územní
JPO II	5 minut, drží se pohotovost	Obec	
JPO III	10 minut, nedrží se pohotovost	Obec	
JPO IV*	2 minuty	Právníkové osoby – podnik	místní
JPO V	10 minut	Obec	
JPO VI	10 minut	Právníkové osoby – podnik	

JPO – jednotka požární ochrany, *pro úplnost jsou v tabulce navíc uvedeny kategorie, které nejsou dobrovolnými jednotkami (JPO I a JPO IV), jedná se o profesionální jednotky (hasičské záchranné sbory ČR, respektive krajů a hasičské záchranné sbory podniků).

JSDH spolupracují s dalšími složkami Integrovaného záchranného systému (IZS), především pak s Hasičským záchranným sborem ČR (HZS ČR). Řídí se zákonem č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tedy zákonem 'O požární ochraně'. Zřizovatel má za povinnost, pokud jednotku zřizuje, zajistit její vybavení a to zejména technikou, objektem, kde bude jednotka dislokována, dále musí zajistit, aby členové JSDH byli řádně vyškoleni, vstrojeni a měli platnou zdravotní způsobilost. U všech jednotek se provádí pravidelné kurzy a školení. Jedná se např. o školení velitelů, strojníků, nositelů dýchací techniky nebo zdravotníků, kurz obsluhy řetězových motorových a rozbrušovacích pil a obsluhy hydraulického vyprošťovacího zařízení či kurz pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou. Pro základní školení jsou využívány jednak vlastní školící zařízení (ústřední hasičské školy), a jednak školící a výcviková zařízení Hasičského záchranného sboru ČR. Dále jsou pro členy JSDH ze strany hasičských záchranných sborů krajů pořádány instruktážně metodická zaměstnání, velitelské dny a stáže na stanicích hasičských záchranných sborů.

V současnosti je činnost jednotlivých JSDH podporována jak ze strany státu, tak z krajů nebo samotných obcí. Nemalou měrou se podílí na rozvoji a modernizaci také různé finanční dotace z Evropské Unie. Od roku 2016 novela zákona o požární ochraně umožnila vzniknout novému dotačnímu systému pro obce, jakožto zřizovatele jednotek všech kategorií. Obce tak mohou čerpat vedle stávající dotace na cisternové automobilové stříkačky, také dotace na dopravní automobily a hasičské zbrojnice.

Zákon umožňuje zřizovatelům sružit prostředky na JSDH, tzn., že pro několik sídelních jednotek funguje jedna JSDH. Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí jsou v České republice nejrozšířenějším typem dobrovolných jednotek. Obec je tedy financuje stejně jako např. základní a mateřskou školu, místní knihovnu, technické služby, městskou policii a podobně. Většina JSDH převzala název své jednotky podle historického názvu sboru, který v dané lokalitě (zejména městě či obci) působí.

Portfolio zásahů JSDH

JSDH jsou primárně určeny na likvidaci požárů a proto disponuje většina JSDH cisternovými automobilovými stříkačkami a dopravními automobily. Vzhledem ke klimatickým podmínkám v ČR jsou JSDH využívány i k zásahům technickým. Jedná se zejména o likvidace následků

větných smrští (odklizení spadlých stromů) a likvidace následků bleškových povodní (čerpání vody, odklizení naplaveného bahna, pomoc při obnově infrastruktury v obci). S těmito typy zásahů úzce souvisí i působnost JSDH v oblasti civilní ochrany. Jednotky jsou proškoleny v oblasti poskytování a distribuci humanitární pomoci, pomoci při zřizování stanovišť nouzového přežití atd.

Některé jednotky zejména kategorie JPO II a III jsou vyškoleny pro zásahy u dopravních nehod. Předpokladem je proškolení členů jednotky v problematice dopravních nehod a poskytování první pomoci a zajištění odpovídající vybavení. Působení těchto jednotek je důležité především v místech, které jsou pro profesionální jednotky příliš vzdáleny. V současné době jsou tyto jednotky vybavovány také přístroji AED pro poskytování kardiopulmonální resuscitace; k událos-

tem spojeným se zástavou srdce jsou JSDH povolávány prostřednictvím dispečinků zdravotnické záchranné služby.

Pro výkon v jednotce sboru dobrovolných hasičů musí člen splnit minimální věkovou hranici 18 let. Dalším předpokladem je zdravotní způsobilost, která je ověřována jednou za dva roky, u nositelů dýchací techniky jednou ročně.

OBEC V SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY:

- zřizuje JSDH, která provádí hašení požárů a záchranné/likvidační práce při živelných pohromách či jiných mimořádných událostech, a dále plní úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu,
- udržuje akceschopnost jednotky a zabezpečuje odbornou přípravu jejích členů ve spolupráci s velitelem či zástupcem JSDH,
- zabezpečuje materiální a finanční potřeby JSDH,
- zajišťuje péči o členy JSDH, jakož i péči o zaměstnance zařazené v těchto jednotkách v pracovněprávních vztahu,
- zajišťuje péči o osoby vyzvané k poskytnutí osobní pomoci podle zákona, jestliže zasahují za ztížených podmínek nebo u déle trvajících zásahů na území obce,
- členům JSDH za provádění zásahů a činnost poskytuje zpravidla odměnu.

PŮSOBNÍ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ NA VENKOVĚ

Již v dávných dobách byl oheň dobrým sluhou, ale špatným pánem a lidé ještě neměli tušení o tom, že jednou vznikne hasičský sbor, plný dobrovolných mužů a žen neboli hasičů, připravených pomáhat v každé situaci, zachraňovat či hasit oheň vodou nebo různými hasicími prostředky. V dnešní době jsme pokročili až k profesionálním hasičům, kteří využívají nejmodernější technologie.

Existuje krásné přísloví „je hodně povoláných, ale málo vyvolených“; z řad dobrovolných hasičů se někteří mladí lidé rozhodnou pro hasičské povolání a společnosti vrací, to co se naučili v mládí. Je to adrenalinové povolání, které nemůže vykonávat každý.

DĚTI A MLÁDEŽ

Kolektivy mladých hasičů si kladou za cíl spokojovat zájmy dětí a mládeže prostřednictvím všestranné náplně při pravidelné celoroční činnosti, prázdninových a dalších volnočasových aktivitách včetně mezinárodních, organizováním soutěží, preventivně výchovné činnosti v oblasti požární ochrany, táborů, vzdělávacích akcí a dalších aktivit. Nabídkou aktivního volného času pro své mladé členy pomáhá při ochraně před rizikovými projevy chování – šikaně, vandalismu, brutalitě, rasismu, kriminalitě, drogové závislosti, alkoholismu a dalších. Formou hry v kroužku získávají děti nové schopnosti a učí se dovednostem, které jsou cenné nejen při trénování požárního sportu...

Jednou z možností jak zaujmout mládež jsou tzv. Branné dny, kdy se děti seznámí s činností dobrovolných hasičů a mají možnost vstoupit do sboru; druhou možností jsou náborové akce, kde se mohou zájemci zařadit do kolektivu mladých hasičů.

Rozdělení dětí do skupin:

- 3 – 7 let příprava
- 7 – 11 let mladší děti
- 11 – 15 let starší děti
- 15 – 18 let dorost

Výjimka: děti již od 13 let, pokud chtějí a jsou fyzicky zdatní, mohou začínat přímo u dorostu.

Příprava

Děti se seznamují s hasičským materiálem (hadice, proudnice, půl spojky, vázání uzlů a jiné).

Mladší děti

- Seznámení s hasičským materiálem
- Poznávání hasičského materiálu (hasičských armatur)
- Topografie – orientace v terénu s mapou a buzolou, určování azimutu
- Zdolávání překážek
- Znalost druhů hasičských přístrojů

Starší děti

- Znalost veškerého hasičského materiálu
- Plnění odznaku odbornosti

Odbornost:

Kronikář – vede knihu (kroniku) o činnosti kolektivu

Preventista – ví, jak předcházet požárům a vyzná se v problematice bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP)

Strojník – ví, jak se obsluhuje stříkací technika (PS 12, PS 8, DS 16)

Velitel – velí družstvu a má přehled o osobách a materiálu na základně, po dohodě s družstvem určuje taktiku požárního útoku

Instruktor – ovládá znalosti technologických postupů na danou disciplínu

Cvičitel – cvičí družstvo v různých disciplínách například požární útok, CTIF¹ útok

Dorost

- trénink určité disciplíny např.:
 - požární útok
 - požární útok s překážkami CTIF,
 - štafeta 4x60m
 - štafeta CTIF
 - štafeta požárních dvojic
 - závod požární všestrannosti
 - běh na 60 metrů s překážkami – přebor jednotlivců

Příprava dorostu je již na reprezentační úrovni sboru.

Akce připravované s dětmi

1. Soutěže – reprezentace sboru
2. Tábory
3. Brigády – pomoc v obci
4. Tréninková činnost
5. Soustředění – tmelení kolektivu
6. Zdravověda – základy první pomoci
7. Výlety
8. Údržba techniky – výzbroje a výstroje

¹ Z francouzského názvu Comité Technique International de prevention et d'extinction de Feu – mezinárodní organizace založené v Paříži v roce 1900. Aktuálně má milióny členů z 39 zemí světa. V rámci CTIF byl vyvinut systém hasičských soutěžních disciplín na národní i mezinárodní úrovni: Soutěžní řád klasických disciplín CTIF

Je důležité, aby spolu vždy všichni navzájem spolupracovali, ať je to jakákoliv věková skupina. Mladší se učí od starších a získávají dané znalosti a praxi s materiálem. Děti dochází na schůzky každý týden a dále podle potřeby – trénink před závodem, příprava materiálu na závod atd. Každý člen je zodpovědný za svěřený materiál – výstroj i výzbroj. Sbor se snaží vybavit své reprezentanty po stránce technické, materiálové a zajišťuje stejnou ústroj.

Práce vedoucího skupiny dětí a mládeže je časově náročná a vyžaduje velkou dávku trpělivosti a odpovědnosti.

AKTIVITY V OBCI

Hasičské sbory jsou pilířem každé vesnice, kde vytváří ochranu obyvatelstva a podílí se na tradicích, kulturních, společenských i sportovních akcích.

„Začínáme na jaře v květnu, kdy sbory pořádají poutové zábavy, ale také dohlíží na pořádek a klidný průběh těchto akcí. Dále začínají hasičské závody, kde sbor reprezentuje celou vesnici. Na těchto akcích se často vystavuje nová i historická technika, která je mnohdy více než sto let stará a při tom stále funkční.

Jednou za tři roky jsou Litoměřické hasičské slavnosti a to je pro hasiče celé České Republiky velký svátek. Zde se vystavuje nádherná stará technika z let, kdy pára hýbala světem. Je na ni vidět dovednost a fortelná práce našich strojařů. O tyto skvosty se starají členové daných sborů, kteří tyto unikáty opečovávají a dbají na jejich funkčnost.

Jsme malá obec Osečnice, ale máme dva hasičské sbory, které fungují a navzájem se podporují. Slavíme například letní Silvestr, který je velmi populární a kdo se zúčastní v zimním oděvu a přijede na lyžích nebo na saních, tak je odměněn. Tato akce je i s vánočním cukrovím, na kterém si v létě pochutnáte ještě více než v zimě. Poslední prázdninová akce je nohejbalový turnaj. Dále následuje září s tradiční posvícenskou zábavou. Na podzim členové sboru dělají také výlov místních rybníků. Od ledna do konce února probíhají ve sborech výroční valná shromáždění, kde se hodnotí uplynulý rok a jsou zde oceňováni hasiči, kteří posunuli sbor k lepším výkonům nebo jsou oceňováni za celoživotní práci. Také se zde přijímají noví členové. V zimním období mají hasiči omezený pohyb a tak se věnují vnitřním sportovním aktivitám, například stolnímu tenisu, střelbě ze vzduchovky, šipkovým turnajům a údržbě techniky. Další součástí jsou hasičské plesy s bohatou tombolou, kde jsou členové v hasičském stejnokroji. Na závěr zimy pořádáme masopustní rej, který začíná tradiční vesnickou zabijačkou.

Každý člen sboru dělá svoji práci a jeho odměnou je úsměv dětí a poděkování místních obyvatel za skvěle připravenou akci. Všichni si užívají a jsou rádi, že se na vesnicích společenský život nezastavil.“ (Luboš Hejzlar, SDH Osečnice)

SDH SKUHROV NAD BĚLOU

První ustavující schůze Hasičského sboru ve Skuhrově nad Bělou se konala 9. 1. 1898. Bylo přítomno 31 členů a do konce roku jich bylo už 47. V roce 1909 byla vybudována hasičská zbrojnice a sbor získal první ruční čtyřkolovou stříkačku. Ta byla v roce 1997 renovována a je stále funkční. První zmínka o ženách činných ve sboru je dle dostupných záznamů datována do roku 1923. V roce 1947 padl první návrh na zřízení družstva mládeže, což se také stalo a v osmdesátých letech patřilo mezi nejlepší na okrese. V rozmezí let 1964 – 1968 byla vybudována nová hasičská zbrojnice. V roce 1986 došlo k obnově nového vozového parku – původní Tatra 805 nahradila skříňová Avia, která slouží do dnes. V roce 2016 přibýlo nové hasičské auto Trambus a v roce 2018 FORD. SDH Skuhrov nad Bělou vyjíždí k požárům, spadlým stromům, pomáhá odstraňovat škody po velké vodě atd. Dospělí hasiči se zúčastňují okrskových soutěží. V současné době má sbor 57 členů – 25 mužů, 10 žen a 22 dětí.

Ve SDH jsou dvě družstva dětí a mládeže; jedno mladší a druhé starší a dále 6 dorostenců. Pravidelné schůzky jsou každý pátek od 15:30 do 17:30. Hlavní náplní kroužku je požární ochrana. Pro děti se pořádají výlety do přírody nebo do muzeí, v zimních měsících probíhají sportovní aktivity v tělocvičně.

Družstva jsou zapojena do hry Plamen. Posláním této hry je rozvíjet všeobecné dětské znalosti, vědomosti a dovednosti s přihlédnutím k odborné technické oblasti požární ochrany. Cílem hry je aktivně podporovat mimoškolní činnost dětí. Vstupní věk dětí pro hru Plamen je u mladších 6 – 11 let, u starších 11 – 15 let. Od 15 – 18 let je družstvo dorostu. Tato hra probíhá v období od 1. září do 31. srpna. V září začíná branným závodem, kde se soutěží ve střelbě ze vzduchovky, vázání uzlů, první pomoci, základech topografie a požární ochrany. Další disciplíny soutěže jsou požární útok, požární útok CTIF, štafeta 4x60m, štafeta CTIF a štafeta požárních dvojic. Během roku se plní další úkoly, které patří do celoroční činnosti hry.

Dále se družstva účastní ostatních soutěží, které jsou zařazeny do ligy mládeže. Kroužek je pestrý a děti tam rádi chodí.

MĚSTSKÁ (OBECNÍ) POLICIE

Městská policie v České republice je orgánem obce, který zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Činnost městské policie vymezuje zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Městskou policii zřizuje a ruší zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou. Působnost městské policie vykonávají **strážníci**, kteří jsou v pracovním poměru k obci (nikoliv ve služebním poměru). Městské policie se řadí mezi ostatní složky integrovaného záchranného systému.

Městskou policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce na základě pověření zastupitelstva obce. K plnění některých úkolů při řízení městské policie je obvykle určen konkrétní strážník, který je pak zpravidla označován jako velitel městské policie.

Místní samospráva nese sama náklady na provoz obecní policie.

Městská policie zpravidla disponuje omezenějšími oprávněními oproti policii celostátní.

Městská policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii či dalších zákonů zejména:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- provádí dohled nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- vede evidenci ztrát a nálezů,
- spravuje (pokud je zřízen) městský kamerový systém.

Při plnění svých úkolů obecní policie spolupracuje s Policií České republiky.

Každý má právo obracet se na strážníka obecní policie se žádostí o pomoc a strážníci jsou povinni v rozsahu svých úkolů požadovanou pomoc poskytnout.

Na základě veřejnoprávní smlouvy mezi příslušnými obcemi může obecní policie vykonávat svoji pravomoc i na území jiných obcí, které vlastní obecní policie nezřídily.

Strážníci jsou při plnění úkolů obecní policie oprávněni:

- požadovat vysvětlení,
- požadovat prokázání totožnosti,
- požádat každého o věcnou a osobní pomoc ke splnění konkrétního úkolu,
- předvést osobu,
- odebrat zbraň,
- zakázat vstup na určená místa,

- otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor,
- odejmout věc,
- použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla,
- vstoupit do živnostenských provozoven,
- použít donucovací prostředky, psa nebo služební zbraň,
- pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných,
- zastavovat vozidla na pozemních komunikacích ve vymezených případech,
- pokyny usměrňovat provoz na pozemních komunikacích,
- měřit rychlost vozidel na pozemních komunikacích,
- vyzvat řidiče k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou,
- rozhodnout o odstranění vozidla, které tvoří překážku v provozu na pozemní komunikaci.

V rámci Rychnovska je městská policie zřízena v obcích Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Dobruška a Týniště nad Orlicí. Na základě veřejnoprávních smluv vykonávají strážníci činnost i mimo uvedené obce.

Městská policie v Rychnově nad Kněžnou i díky průmyslové zóně Kvasiny má v současné době 1 velitele, 20 strážníků a 4 pracovníky obsluhující kamerový systém. U městské policie je zařazen rovněž pracovník, který má na starosti použití prostředků k zabránění odjezdu vozidla (botičky).

Svoji činnost zaměřuje i do obcí Solnice, Kvasiny a Synkov-Slemeno.

ZÁŽITKY Z AKCE

BRATŘI – JEDEN POLDA A DRUHÝ HASIČ

Z těch mnoha zážitků od fochu hasičského a policejního si vzpomínám na jednu vtipnou příhodu, která se odehrála v Rokytnici v Orlických horách někdy v průběhu roku 2006. Než vás uvedu do děje onoho příběhu, tak musím nejprve podotknout, že moje povolání je státní policista Policie České republiky a zároveň jsem členem Sboru dobrovolných hasičů v Rokytnici v Orlických horách a zařazen na funkci zástupce velitele výjezdové jednotky. V té době jsem jako uniformovaný policista sloužil na Obvodním oddělení taktéž v Rokytnici v Orlických horách. A ještě důležitý dovětek na konec úvodníku – za sourozence nemám bratra, ale mladší sestru.

Jednoho brzkého rána, cca kolem čtvrté hodiny, jsem procitnul ze spaní. Důvodem procitnutí byl nezapomenutelný zvuk hasičské sirény, který se každému hasiči tak moc vryje do krve, že ho vzbudí i z kómatu. V mobilním telefonu jsem si po rozlepení očí už jen přečetl, že hoří byt v jednom domě na sídlišti přímo v Rokytnici. Se zvýšeným srdečním tepem, kdy máte pocit, že vám každou chvíli vyskočí srdce z těla, následoval velmi rychlý přesun z domu do hasičské zbrojnice. Vše, od výjezdu až po zásah, lokalizaci a následnou likvidaci, probíhalo standardně. Krátce po příjezdu na místo jsem z pozice velitele zásahu zjišťoval u jednoho ze sousedů informace, které byly důležité, a které by mohly přispět k objasnění onoho požáru. Zásah hasičů byl ukončen krátce před sedmou ranní a já věděl, že mě čeká ještě dlouhý den, neboť jsem v 7:30 nastupoval do služby jako policista. Volal jsem svému nadřízenému a sdělil jsem mu, kde jsem, a že se nestihnu včas dostat do služby. Ten chápal danou situaci a jen mi do telefonu sdělil: „No tak Petře to je super, takže když to tam už znáš a víš, o co jde, tak až přijdeš, přestroj se, vezmi hned auto a jeď zpátky na místo požářiště, kde počkáš, až dorazí vyšetřovatel!“. Tak jsem ze sebe shodil hasičský hadry, hodil se do gala a navlékl voňavou policejní uniformu. Po příjezdu zpátky do jámy lvové jsem potkal onoho souseda, se kterým jsem už to ráno hovořil. Podíval se na mě, usmál se a povídá: „Ježíšmarjá, vite, že já jsem vůbec nevěděl, že máte bratra a že jste dvojčata?“ Já se na něho nechápavě podíval a vzhledem k únavě z předchozího zásahu, jsem si jen pro sebe zamumlal, že toho asi mám dost, že jsem trochu přebral, no anebo, že jsem úplně blbej. Zeptal jsem se ho jak to myslí, že jsme dvojčata a on povídá: „No před chvílí, než jste přijel, tak tady byl váš bratr, co pracuje u hasičů, loučil se se mnou a povídá, že mám počkat příjezdu policistů.“ No a v tu chvíli mi bylo hned vše jasné a ještě s kolegy hasiči a policisty postávajícími okolo nás, jsme se začali strašně smát. Onomu pánovi jsem pak vše vysvětlil a spolu jsme se tomu ještě jednou zasmáli.

Na závěr nutno dodat, že jsem onomu pánovi opravdu řekl, aby vyčkal příjezdu policistů. To jsem ale ještě nevěděl, že v onom sousloví „příjezdu policistů“, bude zařazena i má osoba.....

*Bc. Petr Buchal
příslušník Policie ČR – Územní odbor Rychnov nad Kněžnou
člen Sboru dobrovolných hasičů Rokytnice v Orlických horách*

DVA PŘÍBEHY ZE ZÁCHRANKY

Příběhů z výjezdů ZZS je spousta a jsou velmi různé. Potkáváme milé i méně spolupracující lidi, lidi vystresované, vydešené, překvapené i nadřazené, které se nám vždy více či méně vryjí do paměti svým chováním, zdravotním stavem nebo nějakým výrokiem...

Výzva: 60-ti letý muž, astmatik, dušnost, v obci od základny vzdálené cca 11 minut. Cestou nás ještě dispečerka informovala, že po předchozích zkušenostech, kdy GPS nenavedla ZZS na správné místo (i to se stává), počká na posádku ZZS na náměstí dané obce dcera pacienta. Dovedete si představit, jak to vypadá na náměstí, když přijede houkající a blikající sanitka? Všichni se najednou otočí jejím směrem a čekají, kdo ze sousedů nebo místních je ohrožen, co se komu stalo... Přesně tak to vypadalo i ve chvíli, kdy jsme na náměstí přijeli my. Mírně jsme zpomalili a pozorně se rozhlíželi, odkud k nám vykročí dcera nemocného... Tam paní, tam paní, tam další, a další, tam také... Všechny hleděly naším směrem a čekaly, co se bude dít dál. Bohužel žádná nevyšla naším směrem, nezamávala ani nedala žádný signál, kterým by na sebe upozornila. Pomalu jsme tedy vjížděli do míst, kam nás vedla GPS a hned jsme komunikovali s operačním střediskem a rozebírali situaci. Dispečerka v průběhu našeho marného tápání po místě bydliště pacienta volala zpět na dceřino číslo. „No, víte, sanitka projela kolem mne a nezastavila!“ byla odpověď dcery. Domluvili jsme se, že se vrátíme na náměstí a pokusíme se s dcerou najít. Tentokrát jsme bez houkání a majáku vjeli na náměstí a zaparkovali. V takových chvílích se pár vteřin zdá jako věčnost! Po asi 15 vteřinách se k nám váhavě rozešla asi třicetiletá žena, ruce v kapsách.... „Já tu na Vás čekám...“ Konečně se dostaneme k pacientovi! Cestou jsme se slušně snažili vysvětlit, že jen hledět daným směrem nestačí...

Výzva: Náhlá srdeční zástava, muž 65 let, v pohostinství nedaleké vesnice. Vedený TANR – telefonicky asistovaná neodkladná resuscitace. Po příjezdu na místo a urychleném vybalení všech potřebných přístrojů a materiálu potřebných ke kardiopulmonální resuscitaci (KPR) jsme vběhli do sálu, kde muž přibližně stejného věku jako postižený, mačkal jeho hrudník. Jeli jsme se slušně vychovaným lékařem, který když vešel do sálu, pozdravil a teprve se nadechoval, aby položil otázky související se stavem zachraňovaného... K otázkám nedošlo. Po jeho pozdravu mu pacient bez známek potíží odpověděl: „Dobrý den, pane doktore!“ „Vám se udělalo špatně? Zkolaboval jste? Cítil jste, že vás mačkají na hrudi? Proč jste se nechal masírovat? Proč jste nic neřekl?“ vypadlo následně z úst lékaře. „Ale, pane doktore, my tady celý večer s kamarádem popijíme, pak mě našel a já jsem s ním nechtěl mluvit!“ Krásný výjezd na záchranou života člověka! Lékař ještě pro jistotu pacienta vyšetřil a pak jsme ho předali do rukou jeho ženy, která si ho odvedla domů.

Věra Müllerová, záchranářka

PÁTRÁNÍ SKONČILO ŠŤASTNĚ

V neděli ráno 8. července nahlásil na linku 158 muž, že postrádá svoji 79letou maminku. Podle jeho informací seniorka odešla z jejich společného domova v sobotu večer a zpátky domů se nevrátila.

Ihned po oznámení se rozjela rozsáhlá pátrací akce. Jeden z předpokladů byl, že důchodkyně strávila noc venku. Mohla tak být podchlazená a zraněná. Ve svém věku už také byla závislá na lécích, a proto každá hodina přitěžovala jejím zdraví.

Na strategickém místě poblíž jejího bydliště a zároveň na větším prostranství u křižovatky na okraji obce Svídnice na Kostelecku se začali posádky IZS i dobrovolných hasičů. Velení převzali policejní důstojníci z týmu 'Stopa' (stálý tým k opatření a pátrání), který se na pátrání po osobách specializuje. V zázemí mobilního transporteru je k dispozici veškerá technika (mapy, GPS, vysílačky, telefony, elektřina) i zázemí pro pátrající osoby (občerstvení, teplé pokrývky, lékárna, termofolie), které často v terénu v nepříznivých podmínkách stráví hodiny.

Na místo se postupně dostavily nejenom hlídky policistů z obvodního oddělení v Kostelci nad Orlicí, ale i policejní kynologové z Pardubického kraje, příslušníci cizinecké policie Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje s termovizí, Horská služba Krkonoše a Deštné v Orlických horách, kynologové z Městské policie Praha a osm psovodů se psy ze Záchrané kynologické brigády.

Podle pokynů se jednotlivé skupiny vypravily na pátrání dle mapy v určených segmentech a perimetru. V terénu procházejí jednotlivě všichni v rojnici, v bezprostřední vzdálenosti mezi sebou tak, aby byli ve spojení a propátrali určenou lokalitu metr po metru.

Rozsáhlé pátrání, kterého se ve finále zúčastnila více než stovka osob napříč různými složkami IZS, tedy včetně hasičů profesionálních i dobrovolných a záchranářů, skončilo šťastně.

Stařenku podchlazenou, zesláblou, ale živou a při vědomí našel psovod se svým psem ze Sdružení dobrovolných hasičů Hejnice (jež je součástí Záchrané kynologické brigády) až v pondělí dopoledne. Než se k zesláblé a mírně dezorientované seniorce, která strávila dvě noci kdesi v polích nedaleko od svého domu, dostali záchranáři na čtyřkolce, psovod spolu s policejní hlídkou jí poskytl první pomoc. Důchodkyni zabalili do termofolie a komunikovali s ní tak, aby neusínala a zároveň věděla, že nyní už bude v dobrých rukou a nejtěžší strast má za sebou.

Po prvotním ošetření záchranáři policisté pomohli záchranářům seniorku transportovat k sanitnímu vozu, kterým byla ihned převezena do rychnovské nemocnice.

Tato záchrana skončila dobře. Bohužel, taková bilance není stoprocentní, někdy přes veškerou snahu všech přítomných profesionálů i dobrovolníků je čas nekompromisní protihráč. V tomto případě všichni účastníci odjížděli zpět do svých domovů a na svá pracoviště s dobrým pocitem a radostí ze záchrany lidského života. To je pro ně vždy tím největším poděkováním.

Alena Kacálková Chvojková, tisková mluvčí PČR

POLICIE

ORGANIZACE FINSKÉ POLICIE

Policejní pravomoci a klíčové zásady policejní práce jsou z velké části definovány v následujících zákonech: Zákon o policii, Zákon o donucovacích opatřeních a Zákon o vyšetřování trestných činů. V ustanoveních o policejních pravomocích jsou zohledněna lidská práva a skutečnost, že finská policie by měla mít dostatek prostoru pro účinnou spolupráci s mezinárodními partnery v boji proti zločinu. Kromě legislativy se policejní operace řídí policejní etikou a očekáváním občanů. Jako organizace se policie řídí také vnitřními předpisy, které zahrnují plán výkonnosti s každoročně schvalovanými prioritami a cíli.

Vláda řídí policejní operace v souladu s cíli obsaženými ve vládním programu a prostřednictvím vládních usnesení. Za řízení a monitorování odpovídá ministerstvo vnitra. Policejní systém je dvouúrovňový: Národní policejní rada, která působí pod ministerstvem vnitra, řídí policejní operace. Přímou podřízeny Národní policejní radě jsou Policejní oddělení a Národní jednotky. Mezi Národní jednotky policie působící v rámci Národní policejní rady patří Národní úřad pro vyšetřování a Policejní univerzita.

Národní policejní jednotky

Jednotkami národní policie jsou Národní úřad pro vyšetřování a Policejní univerzita.

Národní úřad pro vyšetřování má za úkol bojovat proti mezinárodnímu, organizovanému, profesionálnímu, finančnímu a jinému závažnému zločinu, vést vyšetřování a rozvíjet metody prevence a vyšetřování trestné činnosti. https://www.poliisi.fi/en/national_bureau_of_investigation

Policejní univerzita je odpovědná za nábor do policejního výcviku, výběr studentů, organizaci studia a studijních osnov, další vzdělávání poskytované ve výcvikovém institutu a výzkum a vývoj v policejní oblasti. <https://www.polamk.fi/en>

Místní policie

Povinností místní policie je udržovat veřejný pořádek a bezpečnost, přijímat opatření k předcházení trestné činnosti, vyšetřovat zločiny a jiné události ohrožující veřejný pořádek a bezpečnost, řídit a sledovat provoz a zvyšovat bezpečnost provozu.

Místní policejní služba se skládá z 11 policejních oddělení. Každé oddělení má svého vedoucího. Místní policejní služby jsou poskytovány na hlavních policejních stanicích, policejních stanicích, policejních servisních místech a společných servisních místech. Místní policie je odpovědná za policejní licenční služby, které jsou nabízeny na policejních servisních místech, a na několika společných servisních místech po celé zemi. Licenční služby poskytované policií jsou spojeny s hlavními policejními operacemi, udržováním veřejného pořádku a bezpečností, prevencí kriminality a podporou bezpečnosti provozu.

Ve Finsku je dispečink pohotovostních služeb centrálně řízen pohotovostními operačními středisky, která jsou společně provozována policií, záchrannými službami a službami sociální a zdravotní péče. Operační středisko přijímá všechna tísňová volání a vyzývá k akci relevantní složky. Jednotné číslo pro tísňové volání je 112.

ÚKOLY FINSKÉ POLICIE

Finská policie má za úkol:

- podporovat sociální a soudní systém,
- udržovat veřejný pořádek a bezpečnost,
- předcházet trestným činům a vyšetřovat je, pokud k nim dojde,
- postoupení vyšetřovaných trestných činů státnímu zástupci k posouzení obvinění.

Pro zajištění bezpečného životního prostředí pro všechny občany, spolupracuje policie s dalšími úřady, místními organizacemi i obyvateli.

Udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti se policie snaží předcházet narušování a porušování zákona. Pokud dojde k narušení zákona, policie dělá všechno pro to, aby přestupek či trestný čin vyšetřila a vyřešila. Součástí policejní práce je také bezpečnost provozu. Policie dále vykonává další povinnosti stanovené samostatně zákonem a poskytuje komukoliv pomoc v oblasti své působnosti.

Ve spolupráci s dalšími organizacemi vypracovává policie bezpečnostní plány, které zvyšují každodenní bezpečnost, snižují kriminalitu, zamezují narušování pořádku a přispívají k vytvoření bezpečného místního prostředí.

Policie každoročně vydává přibližně 900 000 povolení a licenci, zejména pasy, povolení k držení střelné zbraně a průkazy totožnosti.

Veřejný pořádek a bezpečnost

Mezi základní práva obyvatel patří právo pohybovat se na veřejných místech bez narušení soukromého prostoru. Hlučné a ohrožující chování a držení nebezpečných věcí nebo látek není na veřejných místech povoleno.

Policie udržuje pořádek a bezpečnost na veřejných prostranstvích hlídkami, reagováním na volání, poskytováním poradenství a zásahy proti nezákonným činnostem.

Policie také odpovídá za hledání pohřešovaných osob na souši a ve vnitrozemských vodách.

Policie spolupracuje s místními obyvateli, veřejnými orgány a dalšími organizacemi na prevenci kriminality a prevenci narušování veřejného pořádku. Koordinace spolupráce probíhá na základě vypracovaných místních bezpečnostních plánů. Tato pracovní metoda, označovaná jako komunitní ochrana, se zaměřuje na řešení problémů a podporu spolupráce.

Dopravní bezpečnost a monitorování

K bezpečnosti silničního provozu přispívá dopravní infrastruktura, vozidla, podmínky silničního provozu, legislativa a řidiči a další uživatelé silnic. Práce v oblasti bezpečnosti provozu se provádějí ve spolupráci s celou řadou úřadů a organizací. Jako orgán odpovědný za sledování provozu hraje policie klíčovou roli, sledování provozu se účastní také finská pohraniční stráž a celní správa.

Úlohou policie je sledování rychlosti, zamezování řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek, sledování používání bezpečnostního vybavení, sledování těžkého nákladního provozu a vysoce rizikových řidičů. Policie dále zasahuje do jakéhokoli chování, které je v rozporu s dopravními předpisy. Policie při plánování svých operací používá národní, regionální a místní statistiky nehod, údaje ze sledování dopravního chování, a pokud jsou k dispozici, zpětné vazby místních obyvatel. Kromě toho jsou údaje z celostátní analýzy provozu poskytovány policejním útvarům, které využívají sledování provozu v policejní práci založené na zpravodajských informacích.

Na místní úrovni je bezpečnost provozu zajišťována pomocí hlídkových a pohotovostních akcí a díky práci dopravní policie. Místní policie monitoruje provoz různými způsoby, zejména v obcích a na hlavních silnicích mimo ně, a je odpovědná za řízení provozu těžkých vozidel. Poplatky a pokuty uložené za dopravní přestupky vycházejí z příručky schválené Ministerstvem vnitra. Pomocí speciálního kalkulátoru lze vypočítat přesnou částku za konkrétní dopravní přestupky.

Poradenství a prevence

Prevence kriminality, narušení veřejného pořádku a nehod je jednou z nejdůležitějších povinností policie. Policie je také odpovědná za poskytování poradenství obětem trestných činů a motivaci uživatelů drog a alkoholu, aby vyhledali odbornou pomoc. Některá policejní oddělení zaměstnávají sociální pracovníky a zdravotní sestry, kteří pomáhají mladým pachatelům, uživatelům drog a alkoholu a obětem domácího násilí.

Policie úzce spolupracuje s různými úřady a organizacemi, které se zabývají preventivní prací. Policie navštěvuje školy a hovoří s dětmi a mladými lidmi o nebezpečí drog a alkoholu a o důsledcích trestných činů. Každá škola má na konkrétním policejním oddělení svého styčného důstojníka, který poskytuje poradenství v záležitostech týkajících se mladých lidí. Policejní oddělení mají také styčné důstojníky místních komunit, kteří se specializují na záležitosti a problémy konkrétní komunity.

Pohotovostní služby

Operační střediska přijímají hovory týkající se incidentů, při nichž je vyžadována okamžitá policejní pomoc. Operační střediska využívají poskytnuté informace k vyhodnocení situace a posouzení rizik a vysílají na místo nehody nejbližší dostupné nebo nejvhodnější policejní zdroje. Podle policejního zákona a v souladu s danými okolnostmi je policie povinna upřednostňovat úkoly související se situacemi, v nichž je ohrožen život nebo zdraví osoby. Dispečeri se také mohou podle svého uvážení rozhodnout řešit situaci po telefonu a nevolat na místo hlídku.

Hovory na číslo 112 jsou vždy automaticky směrovány do nejbližšího operačního střediska. Operační střediska mají nepřetržitý provoz.

Ne urgentní záležitosti by měly být řešeny v úředních hodinách a nikoliv přes tísňovou linku 112. Pokud není potřeba okamžitá policejní pomoc (informace o povoleních a průkazech, předpisech, o vozidlech nebo pokroku dosaženém při vyšetřování trestného činu), volající kontaktuje místní policejní stanici. Kontaktní informace jsou k dispozici na webových stránkách policie, kde lze vyhledat nejbližší policejní servisní místo zadáním názvu obce.

Policejní den

Cílem Dne policie je propagace policie a možnost setkání a interakce veřejnosti s policisty. Lidé se mohou ptát na jakékoliv otázky související s policejní prací, na různých místech jsou k dispozici odborníci na konkrétní sektor, jsou vystavena policejní vozidla a rozdávány propagační předměty.

Pravomoci policie

- Identifikace osob
- Zatčení za účelem ochrany člověka
- Zatčení hledané osoby
- Vyšetřování za účelem zadržení osoby
- Ochrana domácích i veřejných prostor
- Vstup do místa nehody a jeho prohledání
- Přijímání bezpečnostních opatření
- Uzavření místa nebo oblasti
- Rozptýlení davu
- Předcházení trestným činům a rušení
- Zastavení a jízda vozidla
- Bezpečnostní prohlídky
- Bezpečnostní kontrol
- Zbavení nebezpečných předmětů a látek
- Zacházení se zabaveným majetkem
- Odchyt a zneškodnění zvířete
- Použití síly
- Vydávání varování
- Použití střelné zbraně
- Omezení
- Hraniční kontroly a celní opatření

Kromě výše uvedeného má policie také pravomoc omezit základní práva a svobodu jednotlivce podle zákona O vyšetřování trestných činů a zákona O donucovacích opatřeních.

ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

Pohotovostní jednotky zdravotnické záchranné služby poskytují lékařskou péči a starají se o oběti náhlého zhoršení zdravotního stavu nebo nehody. Podle potřeby zahrnuje pohotovostní lékařská péče přepravu pacienta do nemocnice nebo do jiného lékařského zařízení.

V případě potřeby akutní lékařské pomoci, je prvním kontaktem pohotovostní operační středisko – telefonní číslo 112. Středisko během hovoru na základě poskytnutých informací vyhodnotí situaci včetně možných rizik a vysílá na místo příslušný tým urgentní lékařské péče.

Za organizaci pohotovostní lékařské péče odpovídá ve Finsku 21 nemocničních regionů a způsob organizace a obsah pohotovostní lékařské péče je v jejich kompetenci. Základní povinnosti pohotovostní lékařské péče jsou však definovány Ministerstvem sociálních věcí a zdravotnictví.

Například regionální nemocnice v Helsinkách a Uusimaa (HUS) rozdělují pohotovostní lékařskou péči do sedmi okrsků plus ústřední záchranná stanice přímo v nemocnici. Provoz je jednotně řízen odpovědným lékařem pohotovostní péče a funguje jedno společné operační středisko umístěné na ústřední záchranné stanici. Sanitky a výjezdny vozy jsou umístěny na všech osmi záchranných stanicích. HUS dále spolupracuje se Záchranným odborem města Helsinky na organizaci pohotovostních lékařských služeb.

POHOTOVOSTNÍ PÉČE

Pohotovostní péče znamená okamžité posouzení a léčbu náhlé choroby, zranění nebo léčby chronické choroby, která se obrátila k horšímu. Mimořádné situace jsou situace, kdy nelze léčbu odložit na následující den.

Tísňová linka

Pokud jste v nouzové situaci, zavolejte na tísňové číslo 112. Volejte, pokud máte vy nebo někdo jiný má:

- Náhlou intenzivní bolest na hrudi nebo potíže s dechem,
- Symptomy ochrnutí, které naznačují mrtvici, např. náhlá slabost v končetině, neschopnost normálně fungovat nebo potíže s řečí.

Mimořádné události nezahrnují:

- Drobná zranění (modřiny, podvrtnutí, rány, které přestaly krváčet),
- Infekční příznaky (horečka, nachlazení),
- Bolesti končetin a zad
- Bolesti hlavy
- Krvácení z nosu

Linka lékařské pomoci

Před odjezdem na pohotovost, zavolejte na bezplatné číslo 116 117. Je-li vaše zdravotní středisko uzavřeno, můžete zavolat na lékařskou linku v případě náhlého zdravotního stavu. Operátor pacienta přesměruje na správné místo péče a poradí, v péči o nemocného. Lékařská linka odpovídá 24/7.

Lékařská linka: 116 117.

Pohotovostní oddělení

Většina symptomů a zranění, které vyžadují pohotovostní léčbu, lze léčit na obecném pohotovostním oddělení. Časté příznaky, které vyžadují návštěvu pohotovostního oddělení:

- Bolest na hrudi,
- Symptomy ochrnutí – náhlá slabost v končetině, neschopnost fungovat nebo potíže s řečí,
- Těžké krvácení (například: zvracení krve, velká krvácející rána),
- Kojenecká horečka,
- Velká zranění a zlomené kosti,
- Náhlá intenzivní bolest hlavy,
- Potíže s dechem,
- Náhlá intenzivní bolest žaludku.

Nejprve je potřeba vyšetřit pacienta a posoudit naléhavost ošetření. Na základě hodnocení je pacient postoupen zdravotní sestře nebo lékaři. Není-li nutná akutní léčba, může být pacient požádán, aby se obrátil například na zdravotní středisko v místě bydliště. Někteří pacienti mohou být ošetřeni speciálně vyškolenou pohotovostní sestrou.

Na obecném pohotovostním oddělení obvykle pracuje několik lékařů odborníků z různých oborů. Pacienti jsou léčeni podle naléhavosti svého onemocnění.

Specializované pohotovostní oddělení

Kromě obecných pohotovostních oddělení existují také pohotovostní oddělení jedné nebo více specializací. Ošetření na těchto odděleních je možné na doporučení lékaře.

LETECKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

Společnost FinnHEMS ve spolupráci s regionálními nemocnicemi odpovědná za leteckou pohotovostní lékařskou službu s vrtulníky (HEMS) ve Finsku. FinnHEMS má šest operačních základů: ve Vantaa, Turku, Tampere, Kuopiu, Oulu a Rovaniemi. Na každé základně má obsluhovat posádka k dispozici vrtulník a pozemní jednotku. V posádkách Vantaa, Turku, Tampere, Kuopio a Oulu zdravotnický personál vždy zahrnuje služebního lékaře specializovaného na pohotovostní lékařské služby (EMS), posádka v Rovaniemi zahrnuje lékaře dva. Z těchto šesti základů letecká záchranná služba dokáže zabezpečit 70 procent Finů do 30 minut od odeslání.

<https://finnhems.fi/en/>

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR

Oddělení záchranných služeb spadá pod Ministerstvo vnitra, které řídí záchranné služby a dohlíží na jejich pokrytí a kvalitu, má na starosti organizaci záchranných jednotek na národní úrovni a koordinuje součinnost různých sektorů v oblastech záchranných služeb. Ministerstvo vnitra také rozhoduje o poskytování mezinárodní pomoci.

Regionální správní agentury zajišťují dohled nad záchrannými službami a jejich pokrytím a kvalitou vždy ve svém regionu. Ve Finsku je celkem 22 regionálních oddělení záchranných složek, která jsou spravována obcemi. Plní hasičské povinnosti a vykonávají záchranné práce ve svých regionech. Regionální záchranné služby jsou odpovědné za úroveň záchranných služeb, organizaci činnosti záchranných jednotek a revize komínů a topidel.

Ve Finsku je 90 hasičských stanic s nepřetržitým provozem a 730 dalších hasičských stanic. Záchranných operací se účastní asi 4000 zaměstnanců na plný úvazek a dalších 14600 osob zaměstnaných smluvními hasičskými sbory. Záchranné hasičské jednotky mohou kromě záchranných operací poskytovat také první pomoc a pohotovostní lékařskou péči, pokud to je domluveno s příslušnými úřady.

Za účelem plánování a dodržování standardů je každému regionu záchranné služby přidělena úroveň rizika (I. – IV.) na základě pravděpodobnosti nehod. Regiony s rizikem I. mají nejvyšší počet nehod a nejvyšší pravděpodobnost závažných nehod. Tyto regiony zahrnují městské oblasti a velké průmyslové oblasti. Regiony s rizikovým stupněm IV. jsou neobydlené nebo řídce osídlené oblasti, kde je počet nehod nízký. Hasičské sbory vypracovávají podle rizikového stupně své oblasti pohotovostní plány, aby bylo zajištěno, že mají k dispozici dostatečné množství zdrojů v požadovaném čase, aby bylo možné účinně provádět záchranné operace. Čím vyšší je stupeň rizika regionu, tím vyšší musí být úroveň připravenosti. Například v oblastech s rizikovým hodnocením I. musí hasiči obecně být schopni reagovat do šesti minut od přijetí výstrahy, zatímco v regionech s rizikovým hodnocením II., které zahrnují venkovské obytné oblasti, je doba výjezdu 10 minut.

Záchranné jednotky jsou vyškoleny a vybaveny pro různé druhy povinností a místní středisko je vysílá na místa nehody podle potřeby. V největších městech jsou jednotky hasičských sborů primárně složeny z personálu na plný úvazek, který je neustále v pohotovosti. V jiných lokalitách se mohou zaměstnanci skládat ze zaměstnanců na částečný úvazek nebo ze smluvních hasičských sborů. Hasiči na plný úvazek jsou vyškoleni k tomu, aby se vypořádali se všemi druhy záchranných misí. Jsou schopni řešit všechny druhy nehod a poskytovat záchranné i zdravotnické služby.

Záchranné operace na místech nehod jsou vždy vedeny záchrannými orgány. Pokud se kromě místní hasičské jednotky účastní zásahu také další jednotky, jako jsou policejní a zdravotnické úřady, mají nad nimi také záchranné orgány velení. V případě závažných havárií může být zřízeno zvláštní velitelské středisko, které slouží jako základna pro vedoucí záchranných služeb a případné odborníky.

Některé druhy nehod vyžadují záchranné operace v celé oblasti, někdy i na celostátní úrovni. V takových situacích přebírá odpovědnost Ministerstvo vnitra.

Dobrovolné, institucionální, průmyslové a vojenské hasičské sbory (smluvní hasiči) se také podílejí na plnění úkolů záchranné služby, jak to vyplývá z dohody o spolupráci.

Smluvní hasiči

Smluvní hasiči hrají důležitou roli v systému záchranných služeb. Přispívají k hasičským a záchranným činnostem v širší stanové ve smlouvách se záchrannými službami a tvoří rezervu potřebnou v případě nouzové a civilní obrany.

Smluvní hasiči fungují v přibližně 90% oblasti země, což znamená zabezpečení asi 46% obyvatel země. Ve zbývajících částech Finska, zejména ve větších městech, smluvní hasičské sbory představují převážně zálohu a působí jako rezerva v případě rozsáhlých nebo překrývajících se krizových situací. Smluvní hasiči se účastní přibližně 60% operací záchranných služeb v roce.

Vzdělávání

Vzdělávání personálu zajišťuje Finská akademie záchranných služeb v Kuopiu a v Helsinkách. Odpovídá za poskytování školení záchranářům a personálu operačních středisek a školení v oblasti mezinárodní civilní ochrany a řešení krizových situací v národním měřítku. Akademie také zajišťuje školení připravenosti pro různé úřady. <https://www.pelastusopisto.fi/en/>

Akademie v Helsinkách kromě toho školí také hasiče a pomocný personál záchranného oddělení města Helsinky.

Fond požární ochrany

Fond požární ochrany pracuje v rámci Odboru záchranných služeb a poskytuje finanční pomoc projektům zaměřeným na zvýšení požární bezpečnosti a zlepšení záchranných operací. Finance Fond získává vybíráním ročních poplatků za protipožární ochranu za veškerý nemovitý a movitý majetek, který byl pojištěn proti požáru.

FINSKÁ NÁRODNÍ ZÁCHRANNÁ ASOCIACE SDRUŽENÍ SPEK

Finská národní záchranná asociace SPEK je národní nezisková odborná organizace působící v oblasti hasičských a záchranných služeb, individuálního nouzového plánování a civilní ochrany.

SPEK byl založen v roce 1993 dvěma organizacemi – Finskou asociací požární ochrany a Finskou plynárenskou společností, která se jako první ve Finsku zabývala civilní obranou.

SPEK aktivně pracuje na zlepšení bezpečnosti finských domácností a společnosti v každodenním životě a v nouzových podmínkách.

Cílem SPEKu je bezpečná společnost. Náplní jejich práce je pomáhat lidem a organizacím předcházet nehodám a nebezpečným situacím, přijímat příslušná preventivní opatření a učit lidi vědět, co dělat v případě nouze. SPEK propaguje ochranu osob, majetku a životního prostředí před riziky způsobenými nehodami a katastrofami. SPEK také podporuje rozvoj a výzkum v oblasti požární ochrany a záchranářství, připravenosti a civilní obrany.

SPEK velmi často pracuje s „obyčejnými lidmi“ jejich vlastní připraveností čelit nejrůznějším hrozbám. Vlastní připravenost znamená prevenci nebezpečných situací a schopnost chránit sebe i ostatní, majetek a životní prostředí v konkrétní krizové situaci.

SPEK se detailně zabývá následujícími oblastmi:

1. NOUZOVÉ PLÁNY
2. PREVENCE NEHOD
3. POŽÁRNÍ BEZPEČNOST
4. PŘIPRAVENOST

1. NOUZOVÉ PLÁNY

Cílem kvalitního a promyšleného nouzového plánu je pomoci předcházet nebezpečným situacím a připravit lidi na nouzové situace s přihlednutím k možným odchylkám od obvyklých podmínek.

Individuální nouzové plánování je průběžnou prací, která zabraňuje nehodám a formuluje preventivní opatření. Je velmi důležité, aby lidé věděli, jak jednat v krizových situacích a ve stavu nouze. SPEK podporuje individuální havarijní plánování v domácnostech, firmách i jiných typech organizací.

2. PREVENCE NEHOD

Většinu požárů a jiných nehod by bylo možné předejít, pokud by byla rizika rozpoznána. Bezpečnost lze zlepšit pouze tehdy, když si uvědomíme nebezpečí našeho každodenního prostředí.

SPEK pořádá národní kampaně, které oslovují velké množství občanů. Velký vliv mají především rozhlasové reklamy. Dále SPEK publikuje brožury zaměřené na požární bezpečnost a individuální havarijní plánování. Jsou to miniaturní bezpečnostní příručky pro všechny občany. Širší publikum tváří v tvář lze nejlépe oslovit na veletrzích a zájmových akcích pro veřejnost.

Národní kampaně:

Týden požární bezpečnosti

Cílem Týdne požární bezpečnosti je zlepšit požární bezpečnost celé země. Například v roce 2014 byl Týden požární bezpečnosti zahájen 22. listopadu Dnem na požární stanici a skončil 1. prosince Dnem severského požárního poplachu. Zároveň byla představena aplikace, díky které si každý může vyzkoušet absolvovat protipožární cvičení a aplikace také připomíná, že každý měsíc je třeba zkontrolovat fungování kouřového požárního hlásiče.

Nou Hätä!

Nejznámější bezpečnostní kampaní SPEK je soutěž „Nou Hätä!“ („Bez obav“), která je určena pro žáky 2. stupně. Zahrnuje několik hodin výuky o bezpečnostních otázkách a následně soutěž studentských týmů.

Prevence nehod v domácnosti

Cílem kampaně je předcházet nehodám, které se stanou doma nebo v práci. Tato kampaň již více než dvě desetiletí zvyšuje bezpečnost občanů v uzavřeném prostředí a je určena nejširšímu publiku i pracovním kolektivům, které chtějí zvýšit bezpečnost práce.

Den nehody

Den nehody připadne každoročně na pátek 13. Cílem kampaně je zvýšit povědomí o nehodách a poukázat na důležitost jejich prevence.

3. POŽÁRNÍ BEZPEČNOST

Jednou z nejčastějších příčin požárů jsou vadné elektrické spotřebiče nebo jejich neopatrné používání. Elektrické spotřebiče ročně způsobí téměř tisíc požárů a většinu z nich lze zabránit.

Požáry způsobené zápalkami, zapalovači atd. jsou také v ročních statistikách na předních místech. Je povinností rodičů udržovat zápalky a zapalovače mimo dosah dětí a ukázat jim, jak s ohněm bezpečně manipulovat.

Zabraňte deseti nejčastějším příčinám požáru:

- Nechte opravit vadný přístroj nebo elektriku odborníkem, nesnažte se jej opravit sami.
- Zápalky a zapalovače udržujte mimo dosah dětí, nejlépe zamčené.
- Nikdy nenechávejte jídlo na puštěném ohříváči bez dozoru.
- Nekuřte v interiéru. Můžete usnout a cigareta se může snadno vznítit.
- Ujistěte se, že kolem krbu je dostatek místa. Nesuňte prádlo v sauně.
- Umístěte lampy a jiné elektrické přístroje, které se zahřívají na místo, kde nepředstavují nebezpečí požáru. Horký nebo teplý popel ukládejte pouze do nehořlavé nádoby.
- Používejte ochrannou síť nebo poklop, abyste zabránili úniku jisker z krbu.
- Nezapomínejte na pravidelnou revizi komínů a topidel.
- Věnujte pozornost tomu, kde necháváte svíčky, a pokud jste poslední, kdo opouští místnost, vždy je zhasněte.

Kouřový požární hlásič

SPEK doporučuje, aby byl ve všech ložnicích a v předsíni umístěn kouřový požární hlásič. V patře je doporučeno umístit hlásič nejen do ložnic, ale i nad schodiště. Minimální požadavek je jeden hlásič na 60 metrů čtverečních. Hlásiče pravidelně kontrolovte a zkoušejte je každý měsíc pomocí testovacího tlačítka.

Únikové cesty

V případě požáru musí každý člen domácnosti znát únikovou cestu. Pokud oheň blokuje normální trasu, je nutné mít alternativu. Na únikových cestách nesmí být žádné překážky. Důležité je také místo následného setkání.

Hasicí přístroje

Mějte snadno dostupné hasicí přístroje a naučte se je používat. Umístěte je někam, odkud je snadné je získat. Snadno dostupné by měly být také příkrývky.

4. PŘIPRAVENOST

Každý může být připraven na široké spektrum nehod a nebezpečných situací ve svém domě či bytě. Položte si následující otázky:

- Jaké nebezpečné situace se mohou objevit v mém domě?
- Jak jim lze zabránit?
- Jak se dostanu z domu, když dojde k požáru?
- Jak poskytnout první pomoc?

SPEK vyvinul dva tréninkové kurzy na podporu sebe-připravenosti: „Bezpečná obec“ a „72 hodin“. Školení jsou pravidelně nabízena zainteresovaným místním komunitám.

Bezpečná obec – bezpečný venkov

Kurz „Bezpečná obec“ je zaměřen na komunitně orientované bezpečnostní opatření pro venkovské a příměstské oblasti. Cílem kurzu je zvýšit vlastní připravenost obyvatel v případě různých událostí jako jsou výpadky proudu, nehody a požáry. Obzvláště důležitá, zejména v řídké osídlených venkovských oblastech, je schopnost člověka převzít iniciativu. Kvůli delším vzdálenostem může trvat poměrně dlouho, než dorazí profesionální pomoc. Proto je připravenost venkovského obyvatelstva velmi aktuální téma a základním předpokladem je zpřístupnění informací o konkrétních aktivitách a praktických opatřeních, které vedou ke zvýšení bezpečnosti.

72 hodin – a můžete si poradit sami?

Kurz „72 hodin“ je navržen tak, aby splňoval požadavky na připravenost městských občanů. Ve městech jsou základními jednotkami připravenosti jednotlivé domácnosti; odpovědnost a bezpečnostní dovednosti obyvatel, požární zabezpečení domácnosti a pohotovostní souprava jsou primární předpoklady usnadňující zvládnutí situací, které mohou nastat v každodenním životě. Koncept kurzu vede lidi k tomu, aby byli schopni si poradit a spolehnout se sami na sebe v průběhu 72 hodin. Tři dny je úřady a záchrannými organizacemi stanovená doba, kdy vlastní připravenost a nezávislost může výrazně pomoci úřadům v jejich úsilí o pomoc.

Pärjäisitkö arjen häiriötilanteessa 72 tuntia omin avuin?
Haluatko oppia 72 tuntia -varautujaksi ja auttamaan muitakin?
Tule siis kouluttajakoulutukseen!

72 tuntia -kouluttajakoulutus sopii sinulle, joka haluat
- parantaa osaamistasi omatoimisessa varautumisessa
- auttaa ihmisiä varautumaan arjen häiriöihin
- oppia kouluttamaan turvallisuustaitoja

72 tuntia -koulutuspäivän jälkeen
- tunnistat keskeisimmät kodin ja asuinympäristösi riskit
- ymmärrät yhteiskunnan varautumista häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- osaat järjestää innostavan 72 tuntia -luennon tai tapahtuman

Ohjelma:

10:00	Miksi 72 tuntia? 72 tuntia -konseptin esittely
10:30	Kenelle kouluttaisin? Kohderyhmän tunnistaminen
11:00	Kuinka koulutan? Innostava koulutus Lounastauko
13-20	72 tuntia -debatteja ja näkökulmia

AIKA:

17.3.2017 klo 10-16

PAIKKA:

Marttaliitto,
Lapinlahdenkatu 3 A, Helsinki

KOULUTTAJAT:

Mia Kunnaskari, SPEK

Marita Manninen,
Uudenmaan Martat

Připravenost se týká zejména těchto oblastí:

Elektrika

Dnešní společnost je prakticky plně závislá na elektrickém proudu a na informačních a komunikačních technologiích. Narušení elektrické sítě velmi rychle naruší běžný život. Vždy je nejdůležitější mít přístup k informacím a problém je v tom, že velká většina přístrojů potřebuje ke svému provozu elektriku. Na co všechno má výpadek proudu ve vaší domácnosti vliv? Odkud lze v případě nouze získat přesné informace?

Dokud komunikační kanály a baterie fungují, je možné hledat informace na internetu. Když však dojde, může dojít k regionálním výpadkům v informačních a komunikačních sítích. Proto je dobré mít k dispozici staré bateriové rádio. Mezi spolehlivé zdroje informací patří veřejnoprávní vysílací společnosti a obecní informační kanály.

Voda

Člověk potřebuje každý den přibližně 2 litry čisté pitné vody. Voda je také potřebná k vaření a pro osobní hygienu. Jak dlouho to dokážete zvládnout bez tekoucí vody? Pokud narušení distribuce vody trvá dlouho, je obvykle zajištěn nouzový rozvod vody. Balená voda může být vyprodaná. Máte doma dostatečně velké, čisté nádoby s víky, ve kterých můžete skladovat a přepravovat vodu pro potřeby celé své rodiny?

Jídlo

Možná nebudete možné z mnoha důvodů nakupovat. Mohly by chybět peníze nebo by situace ve společnosti mohla zabránit distribuci zboží. Máte doma dost jídla, pokud se několik dní nedostane do obchodu? Vždy je nejprve dobré spotřebovat čerstvé produkty a potraviny uložené v lednici. Jste schopni připravit jídlo i při výpadku proudu?

Odpočinek a teplo

Většina domácností je vytápěna elektřinou. Zejména v zimním období rychle vychladnou. Máte doma přístup k dalšímu zdroji tepla? Pokud ne, víte, jak udržet jednu místnost dostatečně teplou?

- Zavřete dveře a okna, větrejte rychle
- Mějte k dispozici dost teplého oblečení a pokrývek
- Pokud možno dobře jezte a odpočívejte
- Pamatujte, že alkohol vás nezahřeje
- Pokud používáte otevřený oheň, dbejte na požární bezpečnost

Případ nouze

Budte připraveni a naplánujte si alespoň dvě různé evakuační cesty a ujistěte se, že každý z vaší rodiny ví, jak je použít. Naučte své děti, jak opustit dům/byt, a zdůrazněte, že se nikdy nesmí jen krčit a skrývat.

- Pokuste se zachránit ohrožené osoby a varujte ostatní
- Pokud je to možné, izolujte věci, které jsou zdrojem nebezpečí
- Z bezpečného místa zavolejte o pomoc
- V případě požáru, nechoďte do kouře. Pokud kouř na schodišti kouř, zůstaňte ve svém bytě a zamezte vniknutí kouře do vašeho bytu. Volejte o pomoc.

Domácí nouzová sada

- Nádoby na vodu
 - Rádio a baterie
 - Hotovost
 - Léky
 - Hygienické potřeby
 - Jídlo, které se snadno připravuje a které mohou jíst všichni členové rodiny
- Pamatujte také na své sousedy a domácí mazlíčky.

Bezpečnostní dovednosti:

- Nouzové hašení
- První pomoc
- Vyhledání a použití defibrilátoru s veřejným přístupem
- Volání na tísňovou linku 112

PŘIPRAVENOST DOMÁCNOSTÍ VE FINSKU – VÝZKUM

Finská národní záchranná asociace realizovala ve Finsku studii o připravenosti domácností. Studie analyzovala údaje z průzkumu (velikost vzorku 1 000) z populace ve Finsku a názory obyvatel na současný stav připravenosti domácností. Jednou z hlavních otázek bylo, do jaké míry jsou domácnosti připraveny na katastrofy.

Klíčová zjištění naznačují, že více než polovina respondentů identifikuje únik ropy v Baltském moři, teroristický útok nebo kybernetický útok jako pravděpodobný během svého života. Většina domácností nemá s konkrétními krizovými situacemi žádné vlastní zkušenosti. Mezi dota-

zvanými domácnostmi pouze méně než polovina vědomě podniká kroky ke zvýšení připravenosti, na druhou stranu však většina respondentů ví, jak na to. To indikuje vysokou úroveň soběstačnosti mezi domácnostmi.

Studie prokázala, že úroveň připravenosti se liší mezi venkovskými a městskými oblastmi. Venkovské domácnosti jsou lépe připraveny na hrozby, jako je výpadek proudu nebo bouře. Oproti tomu obyvatelé měst nevidí tyto hrozby jako příliš pravděpodobné a nedělají proto žádná opatření.

Téměř všechny domácnosti (90%) by si dokázaly poradit s vlastním zásobováním potravinami po dobu nejméně 72 hodin. Lidé nejčastěji absolvují kurzy první pomoci a školení o hasicích přístrojích; účast na školení o připravenosti na katastrofy je ve Finsku ojedinělá.

Jedno z významných zjištění ukazuje vysokou míru ochoty pomáhat ostatním (např. rodině, sousedům, nevládním organizacím, úřadům). Na požádání by 93% respondentů bylo připraveno účastnit se dobrovolnických prací během katastrofy.

V případě krizové situace by se většina respondentů spolehnala především na rodinu, nikoliv na úřady; pomoc úřadů však očekávají starší lidé.

BÝT POLICISTOU JE POPULÁRNĚJŠÍ NEŽ KDY PŘEDTÍM

O policejní výcvik zažádalo v roce 2019 rekordní počet zájemců – přes 5 000 uchazečů o vzdělávací program. K dispozici je celkem 400 míst na bakalářském studiu, což znamená téměř 13 uchazečů na jedno místo.

„Počet přihlášek na základní policejní výcvik je v letošním roce nejvyšší vůbec. V posledních letech se průměrně hlásilo 4 000 uchazečů, takže zájem výrazně roste.“ říká ředitel Národní policejní univerzity Kimmo Himberg.

Před pěti lety bylo uchazečů jen něco přes 2 400, takže počet se za pět let více než zdvojnásobil. V té době však bylo k dispozici jen 180 studijních míst, v roce 2017 byla místa navýšena na 400.

„Policejní profese je různorodá a nabízí různé profesní dráhy. Policejní studia lze zahájit ihned po ukončení střední školy, ale i po ukončení vysokoškolského studia. Úspěšně jsme propagovali policejní profesi a relevantní studium na mnoha veletrzích, ve školních a při návštěvách s policejním oddělením. Kanály sociálních médií školy také poskytují spoustu informací a přibližují atmosféru z kampusu.“

Základní policejní studia trvají asi tři roky a udělují konkrétní zařazení, např. konstábl. Absolvent získá titul Bc. a může pracovat na nejrůznějších pozicích – jako kriminalista, policejní hlídka atd.

V průběhu roku jsou čtyři termíny pro podávání žádostí o policejní výcvik. V letošním roce zahájilo bakalářské studium zatím méně než 300 studentů. Ne každý žadatel o policejní výcvik dostane příležitost; mezi základní požadavky patří finská státní příslušnost a řidičský průkaz skupiny B. Kromě toho musí mít žadatel dobrou pověst. Žadatel nesmí mít žádné zájmy, které ohrožují řádné a nezávislé plnění jeho povinností. Nestrannost je posuzována na základě bezpečnostní zprávy vydané místní policií v místě bydliště žadatele. Fyzické testy zahrnují plavecké dovednosti, testy vytrvalosti a obratnosti a zvedání zátěže. Při lékařském vyšetření je posuzován zrak a sluch, kde jsou stanoveny minimální hodnoty. Žadatel musí také absolvovat test na drogy.

POLICIE A POHRANIČNÍ STRÁŽ

Policie a pohraniční stráž (in Estonian 'Politsei ja Piirivalveamet) je jednotná centralizovaná vládní agentura v rámci estonského ministerstva vnitra a odpovídá za prosazování práva a vnitřní bezpečnosti v Estonské republice a za zachování civilního práva a pořádku v zemi.

Funkce, práva a povinnosti policie a pohraniční stráže jsou uloženy zákonem o policii a pohraniční strážní a statutem instituce. Hlavním úkolem je zajištění a ochrana integrity estonského státu a od 1. května 2004 také hranice Evropské unie na území Estonské republiky. Z nejšířšího pohledu jsou hlavní povinnosti policie a pohraniční stráže spojeny s ochranou práva a pořádku, vyšetřováním a předcházením trestných činů a přešupků, ostrahou hranic, záchranou na moři, imigrací a vydáváním dokladů totožnosti. Za těmito hlavními činnostmi jsou stovky různých pozic, jako je policejní důstojník, vyšetřovatel, tlumočnick, záchranář, zbrojař, pilot nebo webový konstábl.

Organizace má více než 7 000 zaměstnanců, z nichž 6 000 je v aktivní službě a dalších 1 000 pracuje ve správní oblasti. Téměř 5 000 lidí pracuje každý den, aby bylo zajištěno, že Estonsko je bezpečným místem pro život a práci i k návštěvě. Agentura je rozdělena do tří hlavních operačních útvarů:

- Policejní rada (Politseiameet),
- Rada pohraniční stráže (Piirivalveamet),
- Rada pro občanství a migraci (Kodakondsus- ja Migratsiooniamet).

Struktura organizace je dále rozdělena do čtyř územních jednotek (prefektur), kde jsou vykonávány a plněny veškeré povinnosti

- Východní policejní prefektura
- Jižní policejní prefektura
- Západní policejní prefektura
- Severní policejní prefektura

Místní policejní šéfové se nazývají prefekti. Každá ze čtyř prefektur je doplněna několika policejními stanicemi a úřady pro vydávání dokumentů a dokladů. V současné době existuje v Estonsku dvacet operačních policejních stanic a zařízení.

Policejní rada má tři národní jednotky – ústřední kriminální policii, ústřední donucovací orgán a forenzní středisko.

Rada pohraniční stráže je ozbrojený útvar působící od ledna 2010 v rámci ministerstva vnitra. Jeho hlavním úkolem je hlídat a chránit státní hranice Estonska na pevnině a na moři, předcházet nucené změně hranic a nezákonnému překračování hranic a bránit převoz nelegálního zboží přes hranice. Rada pro pohraniční stráž má kromě toho další povinnosti, které zahrnují hlídky hraniční kontroly; pomoc při hlídání celních a hraničních přechodů, pokud zde není stálá celní kontrola; zajištění a odstranění znečištění ve spolupráci s dalšími organizacemi; pomoc při pátracích a záchraných operacích; navigaci; kontrolu dodržování zákonů o rybolovu a lovu zvířat; řízení vzdušného prostoru a asistence policejní radě.

Činnost a fungování rady pohraniční stráže je založena na aktuální situaci ohrožení národní bezpečnosti a vnitřní stability, závazku vůči sousedním zemím, Skandinávii a Evropské unii. V současné době existuje 28 námořních hraničních stanovišť, 6 letištních kontrolních stanovišť, 3 hraniční dálniční kontrolní body, 2 železniční kontrolní body a 2 zvláštní hraniční kontrolní body určené pouze k použití mezi Estonskem a Ruskou federací. Kromě těchto hraničních zařízení existuje 6 hraničních stanic na jihu na estonsko-lotyšské hranici, které jsou připraveny k provozu, jakmile Estonsko opustí nebo již neudrží Schengenskou dohodu mezi Evropskou unií a Estonskem.

Rada pro občanství a migraci je útvar odpovědný za organizaci občanských záležitostí a osobní identifikaci, vydávání dokladů totožnosti a víz, občany a volný pohyb pracovní síly v rámci země a mezi organizacemi. Tento útvar je také institucí, která hlídá migrační situaci, a v případě vážného porušení zákonů může zrušit pobyt konkrétních osob a deportovat cizince z Estonska. V Estonsku je v současné době 18 provozních kanceláří Občanské a migrační rady a zařízení pro služby klientům.

Kromě týmů policejní a pohraniční stráže působí v Estonsku asi 1 500 dobrovolníků, kteří věnují svůj volný čas a energii a pracují jako dobrovolní policisté nebo dobrovolníci pomáhající při akcích na moři.

Každý den a každou noc – v průměru 400 krát za 24 hodin – vyjíždějí na pomoc do terénu policejní hlídky. Estonská policie každoročně vyšetřuje zhruba 26 000 trestných činů a vede řízení o 130 000 dalších přešupcích. V každém okamžiku hlídá 338 kilometrů východní hranice, která je zároveň i vnější hranicí Evropské unie. Každý rok vydává půl milionu dokladů totožnosti.

Bez ohledu na pozici a pracovní náplň má policejní tým společný jeden cíl – „Jsme tu, abychom vám pomohli“. Policisté se snaží zajistit, aby se všichni lidé v Estonsku cítili bezpečně, mohli studovat a pracovat a spokojeně žít, aby Estonsko bylo komfortním prostředím pro rozvoj ekonomiky a kultury a aby modrá, černá a bílá vlajka byla stále vztyčena na vrcholu Pikk Hermann Tower, vyšita na policejních uniformách a ve všech srdcích.

Mise

„Díky spolupráci vytváříme bezpečné životní prostředí.“

Vize

„Jsme otevření a orientujeme se na rozvoj, zajímáme se o každého člověka, jsme odborným partnerem pro zajišťování bezpečnosti, udržujeme vysoké etické a morální standardy.“

Hodnoty

Príslušníci Policie a Pohraniční strážě při své práci vyznávají následující hodnoty:

- Otevřenost. „Jsme inteligentní a kreativní a máme odvahu myslet jinak, najít řešení problémů a neustále se rozvíjet. Máme také odvahu přiznat chyby a převzít odpovědnost za naše činy.“
- Lidstvo. „Záleží nám na sobě a na ostatních a vážíme si spolupracovníků a lidí, se kterými jsme v kontaktu.“
- Moudrost. „Každý den se snažíme zajistit lepší budoucnost a bezpečnost. Známe svou roli a vnímáme naši odpovědnost a snažíme se vždy nalézt nové a chytré řešení.“

ROLE POLICIE V REGIONU WESTERN HARJU PARTNERSHIP

Estonský policejní systém je centralizovaný. Každý region má na starosti konstábl. Western Harju Partnership patří k regionu a policejní stanici West-Harju. V regionu není zřízena obecní policie, ale funguje zde velmi dobře dobrovolná policie. Dobrovolným policistou se po absolvování příslušného výcviku a splnění určitých kritérií může stát každý. Dobrovolní policisté pak obvykle pracují v tandemu s profesionálním policistou. Na policejní stanici West-Harju pracuje celkem 129 dobrovolných policistů a v roce 2017 byli nominováni za nejlepší dobrovolné záchranáře za celkem 21 774 hodin dobrovolné práce v předchozím kalendářním roce.

Záběr činnosti dobrovolné policie ve Western Harju je poměrně široký – příslušníci pracují v detenčních střediscích, na bezpečnostních úřadech a s pohraniční stráží a stále více spolupracují s policejními strážníky. Společně například provádějí kontroly adres a večerní hlídky. Dobrovolná policie se také podílí na policejních nájezdech, preventivních akcích ve školách nebo zajišťuje distribuci odrazek chodcům v zimním období. Dobrovolníci policisté jsou také zapojeni jako školitelé do školení profesionálních i dobrovolných policistů.

Ve venkovských oblastech je dobrovolná policie oprávněna také k nezávislým hlídkám, ať už pěšky, nebo s vozidlem. V roce 2017 provedli dobrovolníci policie Western Harju celkem 1190 hodin hlídky. Jejich práci podporují a zaštiťují místní obecní úřady, které podepsaly již šest dohod o spolupráci.

ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

V Estonsku je zdravotnická záchraná služba zdarma pro všechny osoby pobývající na území Estonska, včetně cizinců a nepojištěných osob. Od roku 2019 Estonský fond zdravotního pojištění financuje a uzavírá smlouvy o správě zdravotnických záchraných služeb s jejich poskytovateli. Poskytovatelé těchto služeb jsou vybíráni na základě otevřené soutěže. V současné době v Estonsku tuto službu zajišťuje 10 poskytovatelů v různých oblastech služeb.

Využití záchranou službu má nárok každý v Estonsku (občané i dočasní obyvatelé). Záchraná služba je definována jako ambulantní zdravotnická služba pro počáteční diagnostiku a léčbu život ohrožujících nemocí, zranění a intoxikace a v případě nutnosti pro přepravu osob vyžadující péči do nemocnice. Všechny záchrané služby jsou financovány ze státního rozpočtu a odpovědnost za veškeré nákupy a monitoring má pojišťovna – EHIF (Estonian Health Insurance Fund). Částky vycházejí z počtu zdravotních sester a lékařů v posádce sanitky, ale tento platební model je aktuálně předmětem zkoumání.

Zákon o organizaci zdravotních služeb zřídil regulační rámec pro záchrané služby. Provozovatel sanitky musí mít licenci zdravotní rady a může to být společnost, soukromý podnikatel, nadace nebo státní nebo místní vládní agentura záchraných služeb. Subjekt, který vlastní sanitku, nesmí vykonávat činnost v žádné jiné oblasti kromě poskytování pohotovostní lékařské péče. Nemocnice jsou z tohoto pravidla osvo-

bození. Vláda stanovuje postup pro spolupráci v pohotovostní péči mezi pohotovostním zdravotnickým personálem, nemocnicemi, Estonskou záchrannou radou a policejními orgány; Ministerstvo sociálních věcí určuje počet financovaných posádek sanitky.

V roce 2015 byla většina poskytovatelů ambulantní péče nemocnice. V roce 2014 začalo nové pětileté smluvní období a systém záchranné služby byl aktualizován s cílem zlepšit přístup k péči a zvýšit účinnost poskytovaných služeb. Počet po byl snížen z 24 na 10 tak, aby lépe vyhovovaly pohybu obyvatel. Cílem restrukturalizace bylo zajištění stejné dostupnosti sanitek a snížit rozdíly dojezdových časů. Souběžně s tím došlo k navýšení počtu sanitek a posádek a ty jsou soustředěny do hustěji obydlených oblastí. V roce 2012 přibýly tři další posádky se zvláštním výcvikem určené pro malé ostrovy. Estonsko dosud nemá vrtulník záchranné služby, ale v případě potřeby může využít policejní letadla a vrtulníky.

Estonsko má celkem 102 tříčlenných posádek sanitek, z toho je 15 posádek vede lékař specializující se na pohotovostní medicínu (minimálně 40 hodin výcviku nouzového lékařství) nebo na intenzivní péči a 81 ošetrovatelských týmů vedených zdravotní sestrou specializovanou na nouzové situace zdravotní péče. Další členové posádky jsou zdravotní sestra a technik pohotovostní lékařské péče s oprávněním řídit pohotovostní vozidlo. Posádky sanitek jsou umístěny na 56 základnách zdravotnické záchranné služby. Mezi sanitkami je dále 6 reanimobilů; reanimobil je typ sanitního vozu, který je mnohem lépe vybavený. Díky svým technickým vlastnostem umožňuje reanimobile lékařům poskytnout naléhavou lékařskou pomoc v případě život ohrožujících situací, které vyžadují okamžité lékařské zásahy.

Každý rok se v Estonsku uskuteční asi 285 000 výjezdů. Celkový rozpočet zdravotnické záchranné služby na rok 2019 je přibližně 47 milionů EUR.

Do budoucna by měly být všechny posádky vedené sestrou za podpory mobilních lékařů v nejzávažnějších případech. To by umožnilo efektivnější využití lékařských dovedností. Podle expertů vyžaduje přítomnost lékařů pouze 2% případů. Dalším tématem je také otázka, zda stačí dvoučlenné namísto tříčlenných týmů. Prioritou zdravotnické záchranné služby je zvýšení připravenosti na závažné incidenty, které vyžadují lepší koordinaci a mobilizaci dostupných posádek.

Operační střediska

Administrativně patří operační střediska pod Estonskou záchrannou radu, která fungují pod Ministerstvem vnitra. Operační střediska mají za úkol vyhodnotit přijaté telefonáty a upřednostňovat případy podle směrnic stanovených Unií estonských lékařů. Dispečer odpoví na hovor a vyhodnotí, v závislosti na stavu pacienta, časové okno, ve kterém by měla být vyslána sanitka na určené místo. V život ohrožující situaci (nazývané prioritou D nebo také Delta) je posádka je vyslána do jedné minuty. Priorita C (Charlie) znamená, že pacient je ve vážném zdravotním stavu nebo existuje nebezpečí ohrožení jeho života a zdraví a posádka je vyslána do čtyř minut. Hovory B (Bravo) a A (Alpha) mají nižší prioritu a posádka musí být vyslána do dvou hodin. Operační středisko přijímá průměrně 500 000 hovorů ročně, z nichž byla je sanitka vysílána v 56% případů. Podíl hovorů z vysokou prioritou (C a D) je více než 60%, podíl hospitalizovaných pacientů z výjezdů záchranné služby je však pouze 34–36%. To znamená nadměrnou prioritizaci hovorů, protože většina výjezdů z prioritou C a D by měla končit hospitalizací, pokud je klasifikována správně.

Příklad výjezdu k mrtvici:

1. Muž s cévní mozkovou příhodou volá o víkendu nebo mimo pracovní dobu na tísňovou linku.
2. Hovor přijme dispečer, který hovor upřednostní podle stanovených pokynů.
3. Z důvodu vysoké priority je sanitka okamžitě vyslána k pacientovi.
4. Pohotovostní posádka vyhodnotí situaci, provede diagnózu a poskytne na ošetření na místě. Následně převezme pacienta na pohotovostní oddělení nemocnice.
5. Na pohotovostním oddělení pacienta převezme pohotovostní lékař specialista.
6. Protože mrtvice vyžaduje okamžité řešení, pacientovi je neprodleně poskytnuto další ošetření přímo na pohotovostním oddělení.

Telemedicina

Týmy první pomoci působí také na třech malých estonských ostrovech pod vedením lékaře – telemedika. Telemedicina je stále častější IT řešení, pomocí kterého mohou pohotovostní záchranné týmy konzultovat akutní případy s lékařem pohotovostní služby.

Telemedicína je součástí eHealth (elektronizovaného zdravotnictví) a slouží k poskytování medicínských služeb na velké vzdálenosti. Proto je někdy používáno synonymum distanční medicína. Světová zdravotnická organizace definuje telemedicínu jako souhrnné označení pro zdravotnické aktivity, služby a systémy, provozované na dálku prostřednictvím informačních a komunikačních technologií za účelem podpory globálního zdraví, prevence a zdravotní péče, stejně jako vzdělávání, řízení zdravotnictví a zdravotnického výzkumu. Telemedicína je využitelná v nouzové a intenzivní péči, stejně jako v péči o chronické pacienty.

V Estonsku fungují také tzv. terénní manažeři, kteří mají za úkol operační komunikaci s různými subjekty na místě činu (policie, záchranná služba, hasiči) a koordinaci jejich úkonů.

Současnou výzvou je lepší integrace péče o pacienta napříč různými poskytovateli ambulantní péče i mezi všemi úrovněmi péče. Důraz je kladen na přenos a sdílení elektronických dat mezi Operačním střediskem, zdravotním informačním systémem, sanitkou a pohotovostním oddělením nemocnice. Složka pacienta bude zpřístupněna pohotovostnímu personálu v nejbližší nemocnici, stejně tak i obvodnímu lékaři a odborníkovi – specialistovi. Pacienti mají přístup k dokumentaci o poskytnuté pohotovostní péči na patientském portálu.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR – ESTONSKÁ ZÁCHRANNÁ RADA

Estonská záchranná rada je vládní agenturou Ministerstva vnitra, která zajišťuje a udržuje bezpečné prostředí v Estonsku, předvídá hrozby a rychle a profesionálně pomáhá lidem v případě nouze. Záchranná rada s přibližně 2200 zaměstnanci je druhým největším orgánem veřejného sektoru v Estonsku.

Záchranná rada má 5 oblastí – prevence, bezpečnostní dohled, záchrana, odminování a pohotovostní připravenost a 34 služeb – stavební inspekce, vedení hasičského muzea, pohotovostní služba, služba prevence výbušnin, služba požární bezpečnosti, služba prevence událostí na vodě, nouzové řízení rizik, služba havarijní připravenost, služba odstraňování chemických a radiačních rizik, chemická záchranná služba, kontrola chemické bezpečnosti, krizová komunikační služba, výšková záchranná služba, služba odstraňování munice, služba pro hašení v krajině, služba odstraňování znečištění ropou, služba záchrany s lanem, přeshraniční záchranná a humanitární služba, služba odstraňování výbušnin, základní záchranná služba, služba identifikace příčin požárů, inspekční služba požární bezpečnosti, služba zapojení dobrovolníků, služba používání pěnových hasicích přístrojů, záložní záchranná služba, služba podmořského odminování, vodní záchranná služba.

Denní připravenost zajišťuje 72 výjezdních jednotek, 4 jednotky likvidace výbušnin a 119 dobrovolných jednotek. V Estonsku je 300 profesionálních záchranářů a 200 dobrovolných záchranářů. Operují nepřetržitě a k 95% populace se dostanou do 15 minut.

Estonskou záchrannou radu vede generální ředitel spolu se svými zástupci. Zástupci generálního ředitele pomáhají při vedení všech útvarů a vyvíjejí, plánují, řídí a realizují činnost záchranných středisek.

Mezi útvary patří: oddělení krizového řízení, oddělení záchranných prací, likvidace výbušného vybavení, oddělení prevence, oddělení bezpečnostního dozoru, správní oddělení, oddělení lidských zdrojů, oddělení vývoje, právní oddělení, finanční oddělení, oddělení komunikace a Estonské hasičské muzeum.

Regionální záchranná střediska jsou čtyři – na severu, na jihu, na východě a na západě, a organizují každodenní záchranné práce, dohlížejí na požární bezpečnost, zabývají se prevencí a řeší mimořádné události a krizové situace. Pod záchranná střediska patří různé další oddělení, jako je oddělení prevence, oddělení bezpečnostního dozoru a oddělení připravenosti. Záchranná střediska rovněž řídí záchranné brigády a pohotovostní skupiny.

Mise

„Předcházíme nehodám a zachraňujeme životy, majetek a životní prostředí.“

Vize

„Do roku 2025 snížíme za pomoci všech počet nehod a škod na úroveň Skandinávie.“

Povědomí o poslání a vizi mezi pomáhá rozvíjet schopnosti spolupráce a týmové práce, analytické dovednosti a povzbuzuje všechny zaměstnance, aby přemýšleli o budoucnosti.

Záchranné práce

Záchranný sektor zajišťuje, připravuje a řídí záchranné práce, což vyžaduje zapojení mnoha lidí a dostupné vybavení.

Záchranný systém je čtyřstupeňový. Úrovně ukazují na schopnosti a zdroje a zároveň hodnotí složitost záchranné události. Pokud se jedná o událost úrovně I., reaguje na ni pouze jedna jednotka; do řešení události úrovně II., III. a IV. musí být zapojeno jednotek více. Většina událostí vyžaduje pomoc více záchranných týmů. V Estonsku je relativně velký počet pokročilých zásahových a záchranných týmů. Větší počet zúčastněných týmů v rámci jednoho výjezdu je náročný na vedení. Také model řízení je v Estonsku čtyř úrovnový.

Velitel

V Estonsku je 72 výjezdních jednotek různých velikostí a schopností. Jednotky jsou rovnoměrně rozmístěny po celé zemi, takže záchrana může být dorazit na místo zásahu co nejdříve. První úroveň záchrany je vedena velitelem týmu. Ten může také podle potřeby koordinovat práci několika záchranných týmů.

Provozní správce

V Estonsku je 12 zásahových jednotek. Každá jednotka má neustále ve službě jednoho záchranáře – tzv. provozního správce. Jeho úkolem je vést složitější záchranné události. Pokud to situace vyžaduje je provozní úroveň řízena více správci.

Regionální správce

Každé ze čtyř záchranných center má nepřetržitě k dispozici regionálního správce a asistenta. Povinností správce je zajistit celkovou provozní připravenost v rámci jednoho záchranného střediska. V případě závažné katastrofy koordinuje nebo řídí záchranné práce a může vyžadovat od záchranné rady a jiných úřadů další zdroje.

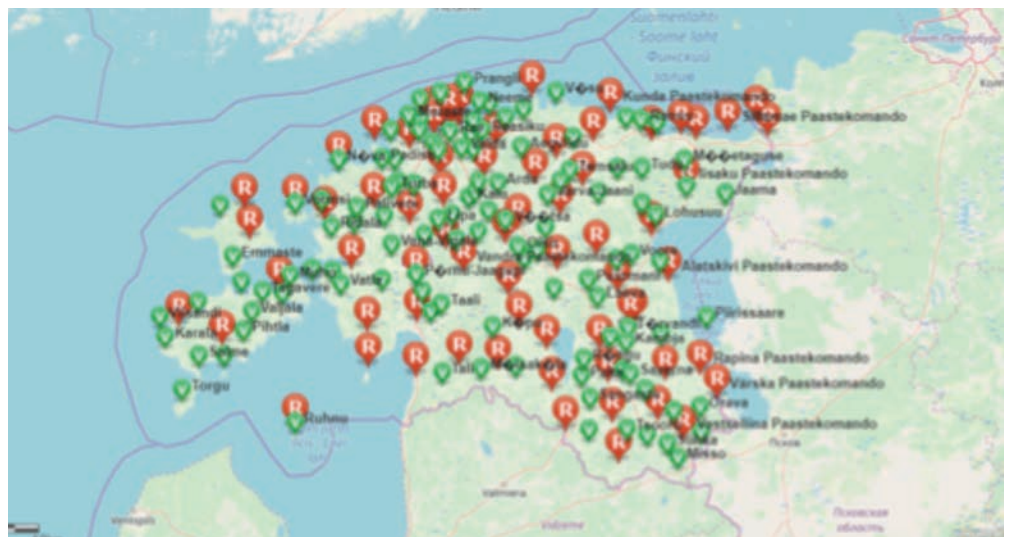
Provozní důstojník Záchranné rady

Správce na této úrovni musí zajistit provozní připravenost v zemi. V případě závažné katastrofy sdílí zdroje mezi záchrannými středisky, žádá o pomoc od jiných orgánů, zapojuje se do krizové komunikace, vyhledává a přijímá pomoc ze zahraničí a koordinuje a řídí rozsáhlé záchranné práce.

V každé profesionální jednotce jsou vždy ve službě nejméně 3 osoby, dobrovolné jednotky mají obvykle 2 osoby v pohotovosti. Národní komando vyjíždí do jedné minuty. Průměrný dojezd na místo zásahu je 9 minut.

Interaktivní mapa

Veřejnost má k dispozici interaktivní mapu, kde si mohou najít potřebné informace a kontakty. Jsou zde mapové vrstvy s různými údaji, které lze zapnout a vypnout. Pomocí vyhledávacího pole lze najít požadované místo nebo se ručně přesunout do požadované oblasti. Po kliknutí na symbol zájmu se na mapě otevře okno s informacemi o konkrétním místě: služba, složení, kontakt.

DOBROVOLNÍ HASIČI

Dobrovolní hasiči se účastní záchranných a preventivních prací. Tuto práci mohou po dohodě se zaměstnavatelem provádět i během pracovní doby. Dobrovolný záchranář je aktivní osoba, jejíž obrovskou výhodou je, že zná své záchranné pole. Nabízí své komunitě pocit bezpečí a rychlou pomoc v případě nehody, inspiruje, šíří správné postoje a ukazuje, jak se zachovat v krizových situacích.

Dobrovolný hasič/záchranář:

- reaguje na nehodu nebo jiný problém, ke kterému došlo v jeho domovském místě;
- předchází nebezpečným situacím;
- školí ostatní a zvyšuje jejich povědomí o nebezpečí;
- je odborným pomocníkem Estonské záchranné rady v případě záchranných událostí a prevence;
- je aktivní člen komunity.

Od roku 2018 je v Estonsku 119 týmů dobrovolných hasičů a 3 záložní sbory, ve kterých je 1932 dobrovolných hasičů.

Dobrovolným záchranářem se může stát každý, kdo absolvuje lékařskou prohlídku, speciální výcvik a složí zkoušku organizovanou záchranným střediskem. Na zkoušku se lze připravit pomocí e-learningového kurzu (www.priitahtlik.ee).

Kandidát musí dovršit věku 18 let; umět pracovat stabilně a efektivně ve stresových situacích; umět pracovat v týmu; být čestný, svědomitý, rozhodný a odpovědný, včetně schopnosti činit nezávislá rozhodnutí a předvídat jejich důsledky; a být fyzicky zdatný, aby bylo zajištěno řádné provádění záchranných úkonů.

Podrobné informace poskytne koordinátor dobrovolníků v regionálním záchranném středisku.

ROLE HASIČŮ V REGIONU WESTERN HARJU PARTNERSHIP

Hasičské záchranné sbory jsou financovány ze státního rozpočtu a působí především v městských oblastech a průmyslových zónách. Do řídké osídlených venkovských oblastí jsou často dlouhé dojezdové časy, a proto byly v posledních deseti letech zřízeny jednotky dobrovolných hasičů. Dobrovolné jednotky dostávají malou státní podporu na provozní náklady plus další finanční obnos za každý výjezd, k dispozici mají vyřazené hasičské vozy profesionálních jednotek. Jednotky dobrovolných hasičů mohou využít finanční podporu na menší investice z opatření LEADER, požádat o grant Národní nadací atd.

Dobrovolné hasičské jednotky se aktivně účastní kulturních a sportovních akcí pod širým nebem, v rámci programů prevence navštěvují školy a školky. Práce s mládeží zatím není nijak koncepčně řešena.

Ve Western Harju Partnership je 5 profesionálních jednotek a 4 dobrovolné.

PŘÍPRAVENOST NA KRIZE V REGIONU SOOMAA

Obyvatelé záplavové oblasti národního parku Soomaa zažívají každý rok krizové situace během sezónních záplav brzy na jaře. Záplavy mohou být mírné, ale často překonávají rekordy ve výšce hladiny vody. Po celé generace jsou místní lidé nuceni s povodněmi počítat a brát je v úvahu a musí být připraveni na dlouhá období izolace bez proudu a možnosti komunikace.

Indrek Hein, který žije v Soomaa 40 let, popisuje, že neustálá připravenost na neočekávané je jeho každodenní rutina. Nestěžuje si, je na svůj život zvyklý a neměnil by ho – znamená to pro něho žít v souladu s přírodou.

Indrek zůstává v klidnu i v situacích, které by obyvatel města vnímal jako extrémní a krizové. Strávit týden nebo dva bez napájení elektřinou není pro Indreka žádný problém: „Samozřejmě, že napájení v domě je pohodlné, ale když dojde k výpadku, je to v pořádku, je to pro tento region běžné.“

Neustálá připravenost znamená, že Indrek má doma zásobu jídla na dobu nejméně tří týdnů, dále rádio s baterií, dostatek benzínu v autě pro neočekávané jízdy a docela slušnou zásobu zápalek, svíček a baterií. Generátor si Indrek nekoupil, protože se bez elektřiny obejde. Má jednoduchý mobilní telefon s baterií s dlouhou životností, a i když dojde, Indrek se nebojí výpadků komunikačních služeb.

Samozřejmě ne každý může a chce následovat Indrekův příklad. Naše očekávání týkající se každodenní dostupnosti komunikační infrastruktury a spoléhání se na dodávky energie a zemního plynu a na zásobování vodou jsou naprosto odůvodněné. Stojí však za to být co nejlépe připraven na krizové situace, aby člověka nepřekvapily.

Zvládání neočekávaných incidentů nevyžaduje složité plánování a promyšlení. Udělejte si čas a zjistěte, ve kterých krizových situacích byste se mohli ocitnout a co dělat, pokud k nim dojde.

Přemýšlejte o tom, jak by konkrétní situace mohla ovlivnit vás, vaši rodinu a blízké, a společně si stanovte úkoly a role. Prodiskutujte, kam se můžete v případě nebezpečí uchýlit. Ujistěte se, že všichni členové domácnosti vědí, jak vypnout přívod plynu, elektriku a vodu. Zajistěte, aby každý věděl, kde najít věci, potřebné v případě krize a co vzít s sebou, když opouští domov.

PŘIPRAVENOST NA KRIZE V ZÁPADNÍM HARJU

Být připravený na krizové situace dodává obyvatelům pocit klidu a bezpečí. V regionu Západní Harju je jedno město a 45 vesnic s celkovým počtem obyvatel 12 507. Bouře a sněžení jsou od podzimu krizová témata. Byl připraven plán prevence, podle zákona o mimořádných událostech byl vypracován a Estonskou záchranou radou schválen nouzový plán a navržena schémata postupů v různých krizových situacích, ať už se jedná o zasněžené silnice nebo spadlé stromy. Byla jmenována regionální krizová komise a byli vybráni smluvní partneři pro údržbu silnic a zajištění dalších situací. V době krize je obec ze zákona primárně odpovědná za sjízdnost místních silnic, což znamená, že silnice obce jsou přístupné celoročně a dostupnost životně důležitých služeb tak není narušena. Je důležité, aby lidé mohli chodit do práce, děti do školy a školky a aby byl každodenní život bezpečný.

Jak jsou obyvatelé o krizové situaci informováni? Včasná komunikace s veřejností je klíčová. Obec za tímto účelem zavedla systém oznamování pomocí SMS zpráv. Do systému se může přihlásit každý, stačí zadat své telefonní číslo na určené místo na webové stránce Western Harju. V případě krize obdrží toto číslo od Krizového výboru oznámení nebo/a kodex chování. Zadání telefonního čísla není povinné, je však doporučeno se připojit, protože se jedná o spolehlivý a rychlejší informační kanál. Obec dále využívá v případě potřeby všechny ostatní komunikační kanály.

Krizová cvičení – pro koho a na co?

Starosta Jaanus Saat se jako předseda krizového výboru účastnil několika krizových školení jako pozorovatel i jako partner nebo aktivní účastník. Je proškolen, jak evakuovat místní obyvatelé v časovém limitu dvou hodin. Zkušenost to byla samozřejmě teoretická, protože řadu nebezpečí a situací nelze nasimulovat ani předvídat – například informování široké veřejnosti, zajištění dopravy pro lidi s handicapem v případě uzávěry běžných východů, evakuace domácích zvířat atd. Školení však upozornilo na důležitost informování, existenci kontaktů mezi různými partnery a ohleduplného chování.

Spolupráce s Německým červeným křížem

Díky partnerství s Německým červeným křížem měl starosta možnost zúčastnit se krizového výcviku, který byl zaměřen na evakuaci města Itzehoe s 2000 obyvateli, včetně pečovatelského domu. Německý Červený kříž má pro takovéto situace k dispozici velké množství dobrovolníků, jejichž pomoc je neocenitelná při šíření informací, poskytování psychologické pomoci a řešení každodenních životních problémů. Estonsko má v této oblasti ještě co dohánět a je zřejmé, že bude nutné vyvinout úsilí získat více dobrovolníků do Estonského červeného kříže a Ligy obrany.

Spolupráce s Estonským červeným křížem

Jako dobrovolník Estonského červeného kříže měl starosta v srpnu příležitost zúčastnit se školení, které v srpnu organizoval Finský Červený kříž, aby vyškolil některé dobrovolníky pro pomoc při katastrofách v oblasti Baltského moře a při mimořádných závažných událostech. Školení předcházelo 35 hodin samostudia a splnění online testu. Lekce trvaly 56 hodin a pokryly širokou škálu témat. Školení se zúčastnili zástupci z Finska, Německa, Litvy, Polska, Lotyšska, Dánska a Švédska. Western Harju plánuje připravit školení, aby byla otestována zejména pohotovostní připravenost místních úředníků, členů krizového výboru a partnerů a komunikace mezi všemi stranami.

Pocit bezpečí má dvě různé podoby: iluze vedená nevědomostí nebo skutečný pocit bezpečí, který vychází z důkladné přípravy. Doufejme, že se nic špatného nestane, ale pokud se to stane, zvládneme to.

ESTONSKÁ DOBROVOLNÁ POLICIE

Dobrovolná policie byla v Estonsku uzákoněna v roce 1994.

Dobrovolní policisté jsou lidé, kteří ve svém volném čase vykonávají policejní funkce, které jim byly přiděleny bez nároku na honorář. Dobrovolní policisté nebo také asistenti policie plní řadu úkolů, které zahrnují hlídkování, zajišťování veřejného pořádku, preventivní práci, práci ve věznicích in na letištích, dopravní dohled a odhalování trestných činů souvisejících s IT. Jsou významnou pomocí při zabezpečení během masových událostí. Do budoucna by měli mít dobrovolníci kompetence i k vyšetřování většiny trestných činů a k práci u pohraniční stráže.

Asistent policie:

- je osoba, která se dobrovolně podílí ve svém volném čase na činnosti policie v souladu se stanoveným zákonem. Není členem policie.
- je při účasti na činnosti policie zástupcem státní moci a jedná jménem Estonské policie a pohraniční stráže. Jeho příkazy mají závaznou platnost.
- je povinen se řídit zásadami stanovenými v Etickém kodexu.

Kompetence:

- Asistent policie pomáhá policii při předcházení, zjišťování a čelení hrozbám ohrožující veřejný pořádek a při odstraňování narušení veřejného pořádku, a dále pomáhá policii při zajišťování bezpečnosti silničního provozu a výkonu dopravního dozoru.
- Asistent policie může samostatně vykonávat dohled na veřejném místě a čelit bezprostřednímu vážnému ohrožení veřejného pořádku.
- Pravomoc asistenta policisty může být, pokud o to požádá, omezena preventivní činností a osvětou.

Dobrovolným policistou se může stát každý, kdo má estonskou státní příslušnost, dostatečné znalosti estonského jazyka, dovršil věku 18 let, má alespoň základní vzdělání (v případě asistenta policie jednajícího samostatně středoškolské vzdělání) čistý trestní rejstřík a projde lékařským vyšetřením. Dobrovolným policistou se nemůže stát soudce nebo prokurátor.

Kandidát na dobrovolného policistu nejdříve absolvuje první stupeň výcviku. Základní znalosti a dovednosti potřebné pro tuto práci jsou získány v průběhu 40 hodin a školení je završeno hodnocením. Absolvent prvního stupně výcviku se může spolu s profesionálním policistou účastnit policejní činnosti. Samostatně může pak pracovat absolvent druhého stupně výcviku s pozitivním hodnocením. Předpokladem pro druhý stupeň výcviku je úspěšné absolvování prvního stupně výcviku a práce u policie v rozsahu nejméně 100 hodin. Trénink druhého stupně trvá nejméně dalších 40 hodin a v průběhu výcviku jsou získávány znalosti a dovednosti nezbytné pro nezávislé plnění povinností. Pro zajištění trvalé kvalifikace je povinností každého asistenta se nejméně jednou za kalendářní rok dále vzdělávat. Pokud chce dobrovolný policista nosit střelnou zbraň, musí být proškolen ve výcviku střelných zbraní, který trvá opět 40 hodin. Při hodnocení se složí zkouška znalostí zbraní a právních předpisů upravujících používání zbraní a praktická zkouška zacházení se zbraní. Střelecká zkouška musí být obnovena každý rok.

Kandidát na dobrovolného policistu nejdříve absolvuje první stupeň výcviku. Základní znalosti a dovednosti potřebné pro tuto práci jsou získány v průběhu 40 hodin a školení je završeno hodnocením. Absolvent prvního stupně výcviku se může spolu s profesionálním policistou účastnit policejní činnosti. Samostatně může pak pracovat absolvent druhého stupně výcviku s pozitivním hodnocením. Předpokladem pro druhý stupeň výcviku je úspěšné absolvování prvního stupně výcviku a práce u policie v rozsahu nejméně 100 hodin. Trénink druhého stupně trvá nejméně dalších 40 hodin a v průběhu výcviku jsou získávány znalosti a dovednosti nezbytné pro nezávislé plnění povinností. Pro zajištění trvalé kvalifikace je povinností každého asistenta se nejméně jednou za kalendářní rok dále vzdělávat. Pokud chce dobrovolný policista nosit střelnou zbraň, musí být proškolen ve výcviku střelných zbraní, který trvá opět 40 hodin. Při hodnocení se složí zkouška znalostí zbraní a právních předpisů upravujících používání zbraní a praktická zkouška zacházení se zbraní. Střelecká zkouška musí být obnovena každý rok.

Úspěšný absolvent získá osvědčení, služební průkaz a zvláštní znaky asistenta policie – symboly na uniformu s nápisem „ABIPOLITSEINIK“ (asistent policisty). Asistent policisty musí nosit policejní uniformu se zvláštními znaky asistenta policisty, pokud:

- 1) nese střelnou zbraň při výkonu funkce nebo
- 2) vykonává svou práci samostatně.

Počet policejních asistentů každým rokem roste. V současné době se policie a pohraniční stráž spoléhá na pomoc více než tisícovky těchto dobrovolníků. Průměrný věk je 27 let a počet žen mezi uchazeči se neustále zvyšuje. Podle Estonské policie by v budoucnu mohl být jeden dobrovolný policista na 1 300 obyvatel.

„Snažíme se více zapojit stávající dobrovolníky. Již dnes je jeden ze čtyř asistentů policie schopen pracovat samostatně. Pomocný policista schopný pracovat samostatně má více práv a tímto způsobem může plnit významnější úkoly a přispívat k bezpečnosti co nejlépe,“ uvedla tisková mluvčí policie.

S pomocí dobrovolných policistů lze zajistit bezpečnost i ve vzdálenějších oblastech krajů, kde je přítomnost uniformovaného personálu mimořádně důležitá.

DOBROVOLNÝ POLICEJNÍ PŘÍSLUŠNÍK JAAGO MÄNNISTE

Když jsem byl malý kluk, každý chtěl být vojákem, hasičem nebo kosmonautem a ani já jsem nebyl výjimkou. Po maturitě jsem vážně uvažoval o studiu na Akademii Civilní Bezpečnosti, ale nakonec to vyhrála Tallinská technická univerzita a dnes se zabývám správou počítačových systémů.

Nechtěl jsem však zůstat v této oblasti nečinný a přemýšlel jsem jak přispět k tomu, aby byla společnost lepší a bezpečnější. A tak jsem se stal v roce 2004 dobrovolným policistou. Když jsem začínal, ještě nebyly žádné uniformy, nosili jsme své civilní šaty a přes ně reflexní vestu připomínající pytel brambor. Ale to mi nevadilo a snažil jsem se vždy o víkendech najít čas jít do terénu spolu s regionálními policejními příslušníky. Do dnešního dne jsem odsloužil více než tisíc hodin hlídkových a preventivních prací.

Možná si myslíte, že můj den musí mít víc než 24 hodin, jinak bych toho nemohl tolik odpracovat. Já ale rád trávím svůj volný čas na hlídkách ve svém regionu a hřeje mě v srdci, že přispívám k bezpečnosti ve svém okolí.

Jedním z mých koníčků je střelba a díky tomu, že jsem dobrovolný policista, mohu předávat dál své zkušenosti v tomto oboru, dokonce i profesionálním policistům. Před nástupem k policii jsem musel absolvovat řadu školení, včetně instruktážních prací. Musel jsem se naučit být klidný a jak komunikovat s lidmi co nejlépe a nejjednodušším způsobem. Víím, že jsem v týmu vždy vítán a myslím, že je to především kvůli mému pozitivnímu postoji k životu a dobrému smyslu pro humor.

Proč jsem dobrovolným policistou? Nejspíš proto, že vidím, že má práce je přínosem pro lidi. Policie je můj druhý život a druhý domov. Cítím, že jsem ve své práci dobrý a svědčí o tom i mé úspěchy v soutěži Police Professional Skills (Profesionální Policejní Dovednosti).

Lidé vnímají policejní práci různě, často v závislosti na tom, na které straně zákona se pohybují – když jsou pokutováni za překročení rychlosti při řízení, policie jim je nepříjemná, ale pro oběti domácího představuje záchranu.

Být dobrovolným policistou je skvělé, ten pocit, že jsem dnes pomohl dítěti ze sousední ulice bezpečně přes silnici nebo včera zabránil opilému člověku sednout za volant a tak dále, mi dává sílu a naplňuje moji duši. Přál bych si, aby nás srdcařů bylo víc.

DOBROVOLNÁ POLICISTKA ANNE MÄTLIK

Být dobrovolníkem je něco úžasného a velmi hodnotného. Jako příslušník dobrovolné policie mohu učit mladé lidi, vzdělávat dospělé a doplnit znalosti starších lidí. Vždy ráda chodím přednášet dětem do škol. Kromě pomoci své komunitě a osvěty studentů mohu také pomáhat profesionálním policistům při plnění jejich úkolů a přispět tím k zajištění bezpečnosti v našem regionu.

Jsem vděčná za různé úkoly a příležitosti, které jsou mi svěřovány a které jsou výzvou a vyžadují využití všech mých znalostí. Díky dobrovolnictví a neustálé interakci s lidmi mám větší sebedůvěru, víím, co dokážu a znám své hranice.

V roli asistentky profesionální policie mě nejvíc baví práce preventisty a práce s mládeží a to je také hlavní náplň mé činnosti. Snad nejobtížnější věcí, kterou si pamatuji ze své práce s mladými lidmi, je kostýmní ztvárnění policejního maskota lva Lea na různých akcích. Nicméně považuji za stejně důležité všechny linie policejní práce, a když je potřeba, nikdy neřeknu ne úkolům například z oblasti bezpečnosti silničního provozu nebo servisní pomoci.

Otevřenost a empatie jsou klíčová slova, která mě nejvíce inspirují v mé práci dobrovolníka u policie.

POMOCNÁ DOBROVOLNÁ POLICISTKA URSULA RAHNIK

Vedoucí skupiny dobrovolných policistů popisuje Ursulu následovně: Ursula pracuje jako policistka od roku 2017. Má obrovské odhodlání a je platnou členkou týmu. Pravidelně se vzdělává a zdokonaluje své schopnosti. Nechce být jen jménem nebo číslem na seznamu dobrovolných policistů. Ursula každý měsíc alespoň dvakrát pracuje s výjezdní hlídkou. Vždy se na ni můžeme spolehnout. I když má právě po hlídce a je třeba, nikdy neodmítne jít znovu do terénu. Ursula nikdy neřekne ne.

Minulý rok jsme ocenili Ursulu jako nejlepšího nováčka mezi námi. Letos odpracovala již 213 hodin při různé policejní činnosti. Ursula je tak jedna z nejproduktivnějších policistek v oblasti Saaremaa. Má široký rozsah činnosti i v tom smyslu, že je pomáhá i mimo svůj kraj. Jako dobrovolná policistka se účastnila například festivalu elektronické hudby a dalších akcí, které vyžadují zvýšené zabezpečení.

DOBROVOLNÁ POLICISTKA MARI-LIIS LUKK

Požádal jsem o místo u dobrovolné policie, protože jsem měl po absolvování střední školy dilema, jakou profesi si mám vybrat. Jednou z možností bylo vystudovat na Akademii Civilní Bezpečnosti a stát se policejním specialistou, ale nebyl jsem si jistý, a tak jsem se rozhodl nejprve vyzkoušet si práci policisty jako dobrovolný policejní příslušník. Brzy mi bylo jasné, že být policistou pro mě není, alespoň zatím ne. Ale rozhodl jsem se pokračovat jako dobrovolník a jsem jím již více než dva roky. Za tuto krátkou dobu jsem získal velké množství znalostí a zkušeností a stal se ze mě člověk, který automaticky dodržuje zákony nebo si všimne, když je potřeba pomoci.

Mám skvělý tým a jsem rád, že mohu být společnosti užitečný. Je těžké najít tak energický a aktivní tým, který pracuje s takovým nasazením, jako je dobrovolná policejní jednotka Jõhvi. Vědí, čeho si všímat, jak nejlépe reagovat a jak se zapojit.

Za největší hrozbu pro naši komunitu považuji řidiče pod vlivem alkoholu a řidiče, kteří překračují povolenou rychlost. Hodně jsem při těchto případech pracoval a viděl jsem, co všechno se může stát a jak taková nezodpovědnost může způsobit nevratné poškození. To je také důvod, proč se vždy účastním kontrolních akcí alkoholu u řidičů a mohu tak přispět k eliminaci řidičů pod vlivem alkoholu na našich silnicích.

KADRI ANN SALLA: ZKUŠENOST S DOBROVOLNOU POLICEJNÍ PRACÍ ZE MĚ UDĚLALA LEPŠÍHO ČLOVĚKA

Všechno to začalo na základní škole, když jsem si uvědomila, že můj sen je stát se policistkou. Na konci střední školy už všichni znali mé přání a mí spolužáci mě často kreslili s revolverovým pásem, nebo jak pronásledují zločince. Bohužel život mi nedovolil dát se na policejní kariéru, ale vše si nyní bohatě vynahrazuji jako dobrovolnice. Pracuji v oblasti vnitřní bezpečnosti.

Dobrovolnou policistkou jsem se stala v roce 2012 na doporučení přítele, který to viděl jako dobrou příležitost vyzkoušet si práci v této oblasti. Od té doby jsem aktivní dobrovolnicí, jsem zapojena do hlídkových i preventivních aktivit a do policejní činnosti na osvětu mládeže. Je to opravdu vzrušující a obohacující práce, která neustále obohacuje můj pohled na život. Mám pocit, že přispívám k tomu, aby naše komunita i země fungovali a jsem prospěšnějším občanem. Jsem odvážnější, trpělivější a tolerantnější. Lépe rozumím bolestem a problémům lidí i celé společnosti.

TOOMAS NIGOLA: JE PRO MĚ PŘIROZENÉ NABÍDNOUT SVOU POMOC.

očích hodnotou, které bychom si měli vážít a udržovat ji. Jako dobrovolný policejní příslušník mám pocit, že mohu svou roli přispět a přinést pozitivní změnu.

DRUHÝ ŽIVOT TARMO SIMSONA

Tvrdí se, že na rozdíl od kočky má člověk jen jeden život. Ale po sedmi letech u dobrovolné policie si myslím, že poměrně dost lidí má životů více.

Například vesnický muž, který usnul na místní autobusové zastávce, může říct, že získal druhý život poté, co ho hlídka probudila a poslala ho na nedaleký statek. V zimě by do rána jen těžko přežil.

Druhou šanci dostaly i tři dívky mladší deseti let, které v noci volaly na policii, aby požádaly o pomoc, protože jejich opilý otec v sousední místnosti zuřil. Mluvíme o naději a vůli po novém a lepším životě, který mohl začít již tu noc.

Co se děje v duši mladého muže, když stojí vedle těla svého přítele? Před pár hodinami se bavili, smáli se a brali drogy. Přítel je pryč. Uvědomuje si přeživší, že právě v tuto chvíli dostal příležitost žít jiný nový život?

Možná dávám příliš vážné příklady z temnější stránky života. Tyto incidenty jsou ale realitou, o které průměrný člověk nemá ani tušení, že existuje, dokud není její součástí. Policie je povolávána, aby pomáhala se smutnými a velmi obtížnými událostmi. Pomoc policie může být ale zároveň novou příležitostí jít jiným směrem a žít lepším způsobem.

Také volba být policejním dobrovolníkem a čelit tvrdé realitě znamená druhý život. Je to odchod z mé každodenní rutiny domova, práce, koníčků... Být svědkem výše uvedených (a mnoha dalších) případů vás nutí dívat se na všechno běžné kolem úplně jiným způsobem. A to platí každý den, nejen když mi zavolá nadřízený: „Ahoj, Tarmo, můžeš se účastnit hlídky x v ten a ten den?“ Ano, samozřejmě, že můžu, je to můj druhý život.

NEIGHBOURHOOD WATCH – SOUSEDSKÁ HLÍDKA

Estonská asociace sousedských hlídek (ENHWA) byla založena 5. 5. 2000 jako občanská iniciativa, jejímž cílem je zvyšování pocitu bezpečí obyvatel v domácnostech, v jejich bezprostředním okolí i v obci vlastní aktivní činností v oblasti sledování svého životního prostředí. Vznik asociace byl reakcí občanů na dramatické snížení počtu policistů v roce 2000. První hnutí sousedských hlídek vzniklo v Americe před desítkami let; estonský model NHW byl vyvinut podle příkladu Velké Británie, ale v průběhu času a vlivem místních podmínek se změnil do podoby, která v Estonsku dobře funguje.

Sousedská hlídka je založena na vědeckých teoriích, včetně CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design – Prevence kriminality prostřednictvím environmentálního designu). Podle této teorie je důležité zamýšlet se nad způsobem, jak vytvořit bezpečné prostředí a zlepšit kvalitu života již při urbanistickém navrhování veřejného prostoru.

V Estonsku sousedská hlídka znamená především sledování svého okolí a sousedství o seznámení obyvatel navzájem s cílem snížení anonymity. Ačkoli hnutí sousedských hlídek se primárně zabývá prevencí kriminality, jejich účelem je v podstatě zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v širším smyslu.

K dosažení těchto cílů pomáhá ENHWA formovat skupiny lidí, kteří se chtějí zabývat sledováním a hlídáním svého okolí. ENHWA podporuje jejich činnost, sdílí se svými členy informace a nástroje, poskytuje svým členům zdarma školení o bezpečnosti, zprostředkovává kontakty, vydává tiskoviny a jiné materiály a rozvíjí spolupráci se státními orgány, místními samosprávami, policií a dalšími institucemi a odměňuje aktivní sousedské hlídky. Dále má Asociace řadu smluvních partnerů, kteří nabízejí výhody jejím členům.

Založení sousedské hlídky:

- Iniciální setkání ENHW a místní komunity – iniciované místní samosprávou, místními aktéry atd.
- Podepsání smlouvy. Když se komunita stane součástí sousedské hlídky, podepisuje se nejdříve tzv. Dohoda o sousedských hlídkách. Jedná se o smlouvu o spolupráci mezi čtyřmi stranami – nově vzniklou sousedskou hlídkou, policií, místní samosprávou a ENHW. Smlouva je společnou dohodou, že všechny strany budou usilovat o zvýšení a zachování bezpečnosti v této oblasti a budou úzce spolupracovat. Smlouva je podepsána zvoleným reprezentantem sousedské hlídky, starostou obce/města/městské části, regionálním policejním velitelem (v Tallinnu také velitelem příslušné městské policie) a generálním ředitelem ENHW.
- Předání značení a nástrojů. Každá nová sousedská hlídka dostává od ENHW potřebný počet značek (na domy, na příjezd do obce...) a sadu nástrojů, která se skládá z různých informačních materiálů o bezpečnosti a prevenci kriminality, formuláře, průvodce atd.

Stát se sousedskou hlídkou a tím i členem asociace sousedských hlídek znamená komplexní asistenci a získání know-how a potřebných informací pro organizaci, a představuje schéma spolupráce mezi obyvateli a ostatními stranami Dohody.

Lidé mají často cenné poznatky a informace o přestupcích a pochybeních, které bohužel zůstávají na úrovni rozhovorů sousedů a nedorazí k orgánům, které by to mohly vyřešit. Seznámení se a přímý kontakt s místní samosprávou, policií a dalšími partnery samo o sobě může napomoci zvýšení bezpečnosti; lidé se přestanou ostýchat informovat o zdánlivě banálním problému nebo události, protože budou vědět na koho se obrátit i to, že jsou tyto postřehy velmi vítány.

V rámci sousedských hlídek probíhá mnoho aktivit – v některých komunitách jsou to pravidelné hlídky, jiné realizují volnočasové aktivity a jiné třeba pořádají akce zaměřené na čištění životního prostředí. Asociace vždy podporuje všechny relevantní iniciativy a přispívá radami a pomocí. Problémy jednotlivých sousedských hlídek jsou vždy i problémy celé Asociace a jejím úkolem je najít možné řešení.

Na co je potřeba zaměřit pozornost? Na osvětlení a terénní úpravy – aby nedošlo k omezení viditelnosti a nedostatečnému přehlednosti prostředí, zejména v zimních měsících. Dále je důležité znát své sousedy, starat se o to, co se děje ve vašem okolí, všimnout si změn a především podle potřeby reagovat.

Obecně se dá říci, že spáchání trestného činu předpokládá časové a prostorové splnění alespoň tří podmínek nebo prvků: zaprvé existence motivovaného pachatele, za druhé vhodný cíl, který může být ve formě předmětu nebo osoby a za třetí, nedostatek očitých svědků (Felson & Cohen, 1979). Informované komunity mohou udělat hodně pro to, aby těmto podmínkám zabránily.

Zajímavé a překvapivé je podívat se na své bezprostřední okolí očima darebáka. Jako majitel domu kladně hodnotíte vysoký živý plot u vašeho domu k zaručení soukromí a ke zvýšení pocitu bezpečí, stejně to vidí i zloděj – i on se bude cítit bezpečně a bude uchráněn zvědavým pohledům. Je docela užitečné projít několikrát do roka vaše okolí a mít tzv. zlodějské oko.

Sousedská hlídka znamená zájem o svou komunitu, zodpovědnost a zvyšování povědomí mezi členy komunity o každodenní bezpečnosti.

Neexistují žádné nápisy nebo značky, které by zabránily lupiči vlézt oknem do domu, a to vědí lupiči i ti, kteří s nimi mají zkušenost. Statistiky přesto ukazují, že v oblastech, které se připojily k sousedské hlídce, trestná činnost klesla. Takové oblasti se totiž pro zloděje nebo jiné výtržníky stanou velice nepohodlné. Povědomí obyvatel a jejich aktivní zapojení je totiž základním kamenem bezpečnosti.

Být součástí sousedské hlídky motivuje veřejnost k tomu, aby hlásili neobvyklé jevy nebo věci, kterým by dříve nevěnovali pozornost. Každý má pocit většího bezpečí, když ví, že soused nezůstane lhostejným divákem v případě nouze.

Již devět procent estonské populace patří k hnutí sousedských hlídek a to se tak stalo jedním z pilířů bezpečnosti v Estonsku. Podle průzkumu veřejného mínění O vnitřní bezpečnosti (2019) by se 56 procent populace s radostí k sousedské hlídce připojilo. Pozitivní dopad sousedských hlídek se v Estonsku osvědčil. Každý může přispět k tomu, aby jeho život byl bezpečnější.

MOBILNÍ APLIKACE „BUĎ PŘIPRAVEN!“ (BE PREPARED!)

Buď připraven! je mobilní aplikace, která byla vyvinuta a spuštěna Estonskou ženskou dobrovolnou organizací pro obranu 23. března 2019. Aplikace je k dispozici v estonštině, angličtině a ruštině. Aplikace odpovídá aktuálním potřebám a je v souladu s estonským „Kodexem chování pro krizové situace“ z roku 2018.

Východiska přípravy na krizové situace spolu v rodině nebo komunitě:

- Schopnost vás a vaší rodiny zvládnout krizové situace závisí především na vás.
- Nejlepším způsobem, jak ochránit sebe i své nejbližší okolí, je být co nejlépe připravený předem na možné krizové situace.
- Jen vy sami znáte potřeby a schopnosti vaší rodiny.
- Spolupracujte se svými sousedy a komunitami.
- Buďte připraveni na nezávislé fungování po dobu jednoho týdne.

Jak se připravit na krizi:

- Uvědomte si, které krizové situace by vás mohly ohrozit, jaký je jejich dopad na váš každodenní život a jak se na ně připravit.
- Mluvte o tom, jak se zachovat v různých situacích. Například: Vědí všichni členové rodiny, kdy a jak zavolat pomoc?
- Stanovte si, ve kterých situacích je bezpodmínečně nutné opustit domov a ve kterých situacích musí člověk naopak zůstat doma.
- Udělejte si plán, kam můžete dočasně jet v případě nebezpečí (sousedé, přátelé, příbuzní, do přírody, chalupa).

Mobilní aplikace „Ole valmis!“ (Buď připraven!) obsahuje tipy, jak se chovat v různých situacích – co dělat v případě výpadku proudu, jak se zachovat, když se ztratíte v lese nebo jak poskytnout první pomoc. Jsou zde také informace o požární a vodní bezpečnosti, o počítačové bezpečnosti, o přírodních katastrofách, o narušení životně důležitých služeb a o různých dalších potenciálních hrozbách. Aplikace dále obsahuje seznam základních domácích pro nouzové přežití a evakuačních potřeb, které by mělo obsahovat evakuační zavazadlo. Je zde také popsáno, co by měl být každý schopen zvládnout samostatně a jak přežít v nouzových podmínkách po dobu jednoho týdne. Pomocí jednoduchých checklistů si lze ověřit úroveň připravenosti v jednotlivých situacích. Přímou z aplikace je také možná vytáčet tísňová telefonní čísla. Aplikace je dostupná na Google Play nebo v App Store.

KODEX CHOVÁNÍ V KRIZOVÝCH SITUACÍCH

V Estonsku jsou připraveny kodexy chování pro různé krizové situace, které jsou k dispozici všem občanům země. To pomůže lidem připravit se na nebezpečí a naučit se chránit sebe, své blízké a svůj majetek během krizí. Tato příručka poskytuje lidem praktické rady o tom, jak připravit sebe a své domovy na krizové situace, jaké zdroje by měly být doma a jak jednat v případě krize či ohrožení.

Kodex byl připraven ve spolupráci s odborníky z mnoha institucí a organizací vedených pracovní skupinou pro civilní ochranu, která byla vytvořena z rozhodnutí vlády. Na kodexu se podílel Úřad vlády, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo hospodářství a komunikací, Ministerstvo venkova, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zahraničních věcí, Estonská záchranná komise, Policie a Pohraniční stráž, Estonská služba vnitřní bezpečnosti, Pohotovostní středisko, Sídlo Estonských obranných sil, Liga obrany, Rada pro životní prostředí, Agentura pro životní prostředí, Estonskou ženskou dobrovolnou organizací pro obranu, Asociace estonských měst, Nadace Tartu a neziskové organizace MTÜ Estlander a PR Partner OÜ.

Vypracování kodexu bylo financováno z Operačního programu Fondy soudržnosti 2014–2020, prioritní osy 12 Administrativní kapacita: https://kriis.ee/contents/ui/theme/pdf/Elanikkonnakaitse_A4_en.pdf

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

